

Magazín

Bratislava región

SLOVAKIA magazín II. ROČNÍK

CESTOVATEĽSKÉ TIPY PO NAJKRAJŠÍCH MIESTACH BRATISLAVSKÉHO REGIÓNU

www.lookatit.tips

tourist edition
lookatit!

Raj vinárov

Pod Malými Karpatami vznikajú
lahodné vína svetovej chuti

Tajuplné Záhorie

Lesy posiate borovicami skrývajú
veľa príbehov

Na vlnách Dunaja

Podunajsko vás pozýva na nejedno
dobrodružstvo

Bratislava región

Ivan Marek

Autor rozvojových studií,
konceptů, textů, scenárista,
fotograf a režisér desítek filmů
v oboru cestovního ruchu

„Netušili jsme, jaká je to krása ...“

Přesně tak reagovala celá řada mých dobrých přátel, když se jim dostalo do rukou první vydání magazínu turistické edice „Look at it!“ o Bratislavském kraji. Z pohledu vydavatele to bylo určitě potěšující. Zároveň to věrně odráží skutečnost, kterou známe z jiných destinací, že sice známe Barcelonu, Split nebo Londýn, ale o tom, co máme za kopcem nebo kousek za hranicemi, většinou netušíme. Proto je tu nové vydání Magazínu Bratislava región, s cílem ukázat pestrou rozmanitost kulturního a přírodního dědictví, ruku v ruce s nabídkou akcí, pohostinnosti a originální gastronomie.

V turistické edici „Look at it!“ vychází každý rok 5–7 titulů v celkovém nákladu přes 100 tisíc kusů. Magazíny mají za cíl přinášet poutavou formou výběr toho nejlepšího, co region nabízí. Je to projekt propojující několik stovek partnerů z regionů Slovenska, Moravy a Čech. Proto všem partnerům, kteří se do projektu magazínů zapojili, patří za spolupráci velký dík.

Pohodové cestování po Bratislavském kraji přeje

Ivan Marek,
vydavatel turistické edice Look at it!

Silvia Krpelanová

Novinárka,
dramaturgička
a moderátorka

Pri západe slnka sa nás občas snaží opantať sladké mámenie z fabriky na výrobu čokolády, z mosta zasa vidieť plamene šľahajúce z komínov rafinérie. No do parfumu Bratislavy sa vmiešava aj aróma kávy s vôňou práve dopečeného Bratislavského rožka, ktoré Starým Mestom nesie dunajský vánok. Do detstva nás vracia zmrzlinový pohár či pečené gaštany priamo na Korze. Otočte stranu a objavte, čo všetko vám Bratislava a celý tento krásny kút Slovenska ponúka. Nadýchnite sa s nami medvedieho cesnaku či húb v lesoch Malých Karpát. Prejdite sa vinicami a ochutnajte ich dary. Splavte Dunaj a vône tohto kraja si navždy zapamätáte!

Silvia Krpelanová,
redaktorka

BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

rozloha: 2052,6 km²

počet obyvateľov k 31. 12. 2017: 650 386

sídlo kraja a hlavné mesto Slovenska: Bratislava

IDS BK
INTEGROVANÝ DOPRAVNÝ SYSTÉM
V BRATISLAVSKOM KRAJI

Mobilná aplikácia IDS BK prináša jednoduché a šikovné cestovanie po novom v Bratislavskom kraji. Viac na strane 99.

TOP PODUJATIA Z REGIÓNU:

Otvorené pivnice v Malokarpatskom regióne, máj – november

Senecké leto, jún

Keramické trhy Pezinok, jún

Vinobranie v Bratislave v Rači, Pezinku, Modre, september

Dni zelá Stupava, október

Sezóna husacích špecialít v Slovenskom Grobe, september – december

Top podujatia z Bratislavy pozrite tu: www.visitbratislava.com

Obsah

Juraj Droba

predseda Bratislavského samosprávného kraja

Záleží nám na tom, kde žijeme a ako nás vidia hostia

Foto: Darina Ižipová

Bratislava je vaším rodným mestom, žijete tu prakticky celý život. Dokáže vás aj dnes niečím prekvapiť?

Bývam v centre mesta, takže uličkami Starého Mesta chodím takmer denne. Bratislava ma dokáže prekvapiť každý deň a som rád, že tie prekvapenia sú často príjemné. Ľudia sa začali starať aj o verejný priestor, nielen o to, čo majú doma. A to vidno všade – v Bratislave aj mimo nej. Začína nám záležať na tom, kde bývame a ako nás vidia hostia. Ošarpané historické budovy sú dnes už skôr výnimkou, do ulíc sa vracia život. Bratislava pred dvadsiatich rokov sa ani v najmenšom nedá porovnať s tou dnešnou.

Ako župan máte veľké plány a vlastnú víziu, kam chcete kraj posunúť. Na čo sa môžu občania a turisti z pohľadu cestovného ruchu tešiť?

Určite budeme pokračovať v dobrých projektoch, napríklad v Cyklovlaku Záhoráčik, ale pripravujeme aj množstvo ďalších projektov! Od 3. novembra 2018 môžu návštevníci Malých Karpát opäť vyjsť na rozhľadňu na Veľkej homoli, oživujeme okolie Malého Dunaja, na území kraja je takmer tisíc kilometrov cyklotrás a budujeme ďalšie. Značíme turistické a rozvíjame tematické trasy. Pre cyklistov aj turistov.

Ak by sa vás skupinka turistov spýtala, čo tu „treba vidieť“, kam by ste ju nasmerovali?

V Bratislave by som turistov určite nasmeroval túlať sa uličkami Starého Mesta a na Devín. V Malokarpatsku do prvej vinárne, no okrem toho je tu nádherná príroda, čo sa dá najlepšie spojiť počas vínných ciest. A určite

si treba pozrieť aj hrad Červený Kameň. Podunajsko je, samozrejme, hlavne o vode, takže odporúčam vodnú turistiku na Malom Dunaji a Senecké jazerá. Záhorie je tiež pre každého! Sakrálné pamiatky, cykloturistika, krásne lesy... Vybehnúť treba aj na Pajštún, z ktorého pri dobrom počasi vidno až rakúske Alpy. Určite sú atraktívne aj výstupy z úspešných projektov Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu turizmu, ako sú napríklad DUBoDOM vo Svätom Jure, Kamenica pod Starou horou v Pezinku, prístavisko Gajary, Naše Zálesičko, Jungpereg Senec, o ktorých sa dočítajú vaši čitatelia viac v Magazíne.

Keď ste mimo úradu, ako trávite voľný čas najradšej?

Najradšej som so synom, ale už ťažko povedať, kedy som mimo úradu (smiech). Aj keď chodím vo voľnom čase po kraji, všimam si, čo sa dá zlepšiť, kde by sme mohli pomôcť. Radi trávime čas aktívne, takže máme s Jurkom prejdene všetky cyklotrasy. Boli sme už hádam na každom hrade a zručanine a rovnako sme sa tak už aj všade kúpali či splavovali. Aby tu bol úplný raj na zemi nám chýba ešte more a veľké lyžiarske stredisko.

Nášmu kraju dodáva jeho charakter nielen krajina a pamiatky, ale aj chute a vône miestnych špecialít. Čo by mali podľa Vás návštevníci BSK určite ochutnať?

Skvelým gastronomickým zážitkom je pečená hus s lokšami, bratislavské rožky, kapustníky, halászlé či scískanice. Teší ma, že sa postupne vraciame k jedlám starých mám, na ktorých sme vyrastali a ktoré sa postupne vracajú aj do jedálnych lístkov dobrých reštaurácií. Dnes už buchty či šúľance nie sú iba otázkou domácej kuchyne.

- 5 **Predseda BSK Juraj Droba** (rozhovor)
- 7 **Milan Lasica**: Šťastný môžete byť len párkrát v živote (rozhovor)
- 10 **Malokarpatský expres**: Za zážitkami na kolesách

12 Región Záhorie

- 14 **Gajary** – Obec chránená biskupskou berlou svätého Mikuláša
- 15 **Margita Rohličková-Voltemarová** (rozhovor)
- 18 **Malacky** – Iše Macek do Mauacek...
- 22 **Stupava** – Klenoty Záhoria sú ukryté v stupavskej pokladnici
- 24 **Peter Stankovič** (rozhovor)
- 26 **Marianka** – Tipy pre túlavé topánky
- 28 **Plavecký hrad** – Strážca Záhoria
- 30 **Cyklotrasy** – A nech sa tie kolesá točia

34 Bratislava

- 36 **Bratislava** – Kráska, ktorá zvedie každého
- 40 **Židovské pamiatky v Bratislave**
- 42 **Pravý breh Dunaja, Danubiana**
- 46 **TOP podujatia v Bratislave**
- 50 **Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji**
- 54 **Devín** – Hrad, podujatia, Cyril a Metod
- 57 **Vajnory** – Ornamet maľovaný vekom

58 Podunajský región

- 60 **M. R. Štefánik** – 100 rokov od tragickej havárie
- 62 **Jiří Mezřický** (rozhovor)
- 63 **Zálesie** – Miesto, kde sa skamarátite s vodou
- 64 **Hamuliakovo** – Vo vleku draka, s vetrom opreteký
- 66 **Senec a Slnčné jazerá**

72 Malokarpatský región

- 74 **Červený Kameň**
- 76 **Modra** – Malebná pohľadnica
- 81 **Slovenský Grob** – Kráľovstvo husaciny
- 86 **Šenkvice**
- 90 **Pezinok** – Mesto, kde nepoznajú smäd
- 94 **Svätý Jur** – Mestečko, ktoré poteší vinára, turistu aj cyklistu
- 96 **Malokarpatskí vinári**

Vydal: m-ARK Marketing a reklama s.r.o. v rámci edície Look at it!, Železniční 4, Olomouc. Koncepcia: Ivan Marek, Tatiana Mikušová, oddelenie cestovného ruchu BSK; redakcia: Ivan Marek, Nikola Bartoníčková; texty: Silvia Krpelánová, archív partnerov; foto: m-ARK, VideoFly studio, archív partnerov; art director: Tomáš Burda; korektúry: TOP PREKLADY, s. r. o.; preklad: České překlady s.r.o. internet: www.m-ark.cz; www.lookatit.tips.

Prvé vydanie, 2019. © Všetky práva vyhradené.

Foto na titulnej strane: Bratislavský hrad.

Otvorte bránu Malých Karpát

PRIVÍTA VÁS KRÁSNY KRAJ, KDE STÁLE ŽIJE GENIUS LOCI, ALE KDE TO TIEŽ VIBRUJE ŽIVOTOM. BRATISLAVA JE SÍCE MALÉ HLAVNÉ MESTO, NO PONÚKA VEĽA. BLÍZKOSŤ VODY, HÔR A LESOV V KONTRASTE S MODERNOU ARCHITEKTÚROU A OBCHODNÝMI CENTRAMI, ATRAKTÍVNE PODUJATIA A TRADIČNÁ GASTRONÓMIA – TO VŠETKO Z NEJ ROBÍ PRÍŤAŽLIVÉ VEĽKOMESTO V KAŽDOM ROČNOM OBDOBÍ.

Foto: Tomáš Benedikovič

Milan Lasica:

Šťastný môžete byť len párkrát v živote

Dá sa o ňom povedať veľa. A stále by to bolo málo – Milan Lasica.

Navrhli ste stretnutie v kaviarni hotela, ktorý je súčasťou moderného obchodného centra. Boli ste tu dávno pred touto stavbou. Aké boli vaše obľúbené miesta vtedy?

Okolo Národného divadla a na Dunajskej ulici, kde som býval. Dlho som si nevedel predstaviť, že by som žil inde ako v centre, no potom som 15 rokov žil v Karlovej Vsi. Teraz bývam na Dostojevského rade, takže som sa vrátil do centra. Keď som bol malý, Dostojevského rad bol už na okraji mesta, kúsok od továrenskej štvrte. Tá ulica sa volá „rad“ preto, lebo domy boli len na jednej strane cesty, druhou viedli koľajnice. Dnes sú tu už domy po oboch stranách, tak neviem, či to nepremenujú.

pokračovanie na str. 8

Foto: VideoFly studio

Mohla by to byť Lasicova ulica.
Smiech.

Máte už niekde svoju ulicu?
Chvalabohu, nemám.

Kým je to len ulica... taký Kalašnikov...

Lenže on tú zbraň vymyslel a myslím si, že svoju úlohu vykonávala veľmi usilovne.

Ale je to stále zbraň.

Nás kedysi zaujímali winchestrovky z románov Karla Maya. Požičovali sme si ich, keď to bola zakázaná literatúra.

Hrávali ste sa na Indiánov?

Áno, práve pred Národným divadlom. Chcel som byť Old Shatterhand, no kamaráti mi to nechceli dovoliť: vraj si to nezaslúžim. Tiež ma bavilo dívať sa z okna na Dunajskú ulicu, a keď bola veľká premávka, prešlo za deň aj šesť, sedem áut. Dal sa tam hrať futbal aj to, čomu sa hovorilo soritaž.

Aj sa Vám podarilo rozbiť okno?

Určite, aj útek sa mi podaril. Tiež sme sa hrávali na zbúraniskách po bombardovaní a na Bratislavskom hrade. Tam sme chodili počas vyučovania.

Poza školu?

Poza školu sa hovorí spisovne. Hovorovo sa hovorí ulievali sme sa a po bratislavsky, že sme blicovali. A ešte sme chodili do Kina Čas, kde premietali väčšinou americké grotesky alebo dokumenty. Furt. Dookola.

Kto vám písal ospravedlnenky?

Nebolo treba, zdrhli sme z vyučovania tak, že si to učitelia nevšimli a počas vyučovania sme sa ešte vrátili.

Čo vás nebavilo?

Nič ma nebavilo. Predmety ako matematika a fyzika boli pre mňa vzdialené a nemal som silu, aby som prenikol do tajov týchto krásnych vied. Najviac ma bavil basketbal a prestávka.

Divadlo muselo byť pre vás vykúpením – žiadna matematika a fyzika.

Áno, lebo Einsteina mohol hrať aj človek, ktorý nevedel narátať do troch. K divadlu ma priviedol môj strýko herec a moja nevlastná sesternica, herečka Eva Krížiková. V 50. rokoch som videl všetko, čo sa v Bratislave hralo a očarilo ma to. Ani nie tak hry ako atmosféra. Keď sa opona otvorila, do hľadiska zavanula zvláštna vôňa. Bola to vôňa líčidiel.

Vy sa tiež nechávate pri hraní líčiť?
Nikdy.

Kedy ste sa prvý raz postavili na javisko?

Ešte počas strednej školy. So spolužiakmi sme naštudovali jednoaktovú satirickú burlesku od Jána Kalinu – Brvno. Vtedy som sa prvýkrát predstavil ako herec, režisér aj dramaturg.

Mali ste trému?

Áno. Bolo to zvláštne napätie a to mi ostalo. Keď sa však ozval prvý smiech, veľmi som sa upokojil.

Je smiech stále to, čo vás dokáže na javisku upokojiť?

Áno. To je jediné, kvôli čomu robím to, čo robím. Smiech je pre mňa droga. Nevie, či sa z toho budem musieť liečiť, keď prestanem hrať.

Máme za sebou 50. výročie okupácie vojskami Varšavskej zmluvy. Vtedy ľuďom do smiechu nebolo. Ako tieto udalosti zmenili váš život?

Po krutých 50. rokoch priniesli tie 60. viac voľnosti. Vyzeralo to tak, že na dvere klope sloboda a zaklopal niekto iný. Poznamenalo to životy tisícov ľudí, aj môj. Mňa s Julom Satinským vyhodili z divadla, zo všetkých médií aj zo Slovenska. Chvilu sme ešte mohli pracovať v Česku, ale aj to nám potom zatrhli. Vyzeralo to, akoby sme my dvaja zapríčinili to, prečo sem prišli spojenecké vojská. Vtedajší riaditeľ televízie povedal: „O pol roka po Lasicovi a Satinskom ani pes neštekne“.

Tá prognóza mu nevyšla.

A dôkaz toho je, že dnes neviem, ako sa volal.

Čo presne ste robili 21. augusta 1968?

Bol som na dovolenke na Liptove pri Hybe. Zrazu začal niekto búchať

v noci a kričal: „Rusi sú tu!“ Tanky sa valili po ceste, domáca začala zhromažďovať potraviny, ako keď sa čaká na vojnu. Keď som sa vrátil do Bratislavy, zažil som ešte eufóriu generálnych štrajkov, demonštrácií, solidarity a potom nastalo zlovestné ticho.

Začala sa normalizácia.

Zvláštne. Dialo sa niečo nenormálne a nazvali to normalizácia. Rozbehli sme sa po Čechách a Morave a hrali aj 30 predstavení mesačne. Nonstop sme boli v aute, až sme havarovali. Zrazu sme nevedeli, či má zmysel o niečo sa usilovať. Otec, zamestnaný ako ekonóm na JRD v Lamači, mi ponúkol miesto krmíča dobytky.

Nestali ste sa ním. Je niečo, čo by ste ešte chceli dosiahnuť?

Chcel by som zažiť v golfe „hole in one“.

Slovensko čakajú v roku 2019 prezidentské voľby. Nedali by ste sa zlomiť na kandidatúru? Nemuseli by ste robiť ani kampaň.

Foto: ČTK

Smiech. To je pravda, ale to, že ste populárny komik, neznamená, že obстоjíte ako politik. Tam nie je rovnítko.

Asi by ste nemali ani čas na ten golf.

Keď môže hrať Trump, môže aj slovenský prezident.

A on hrá?

Má niekoľko golfových ihrísk.

Ale mať golfové ihriská a hrať golf – tam nemusí byť rovnítko.

Každý americký prezident hral golf.

Lenže Trump je úplne iný ako všetci doterajší americkí prezidenti.

To je pravda. Možnože hrá lepšie alebo švindľuje. Nevie.

Keby ste mali vyššiu moc niečo zmeniť, pod aké rozhodnutie by ste sa podpísali?

Také, aby sa ľudia prestali sťažovať. Nikdy sme sa nemali tak dobre ako teraz. Viem, nie všetci sa majú rovnako dobre, ale ide práve o to, pochopiť to. Neexistuje, aby sme sa mali všetci rovnako dobre alebo zle, ako to chceli komunisti. Rovnakosť k ničomu dobrému nevedie. Čítal som prieskum, podľa ktorého ste v celosvetovom meradle bohatý už vtedy, keď vlastníte chladničku. To si treba uvedomiť.

Šťastný človek, ktorému sa to podarí. Vy ste šťastný?

To nie je trvalý jav. Šťastný môžete byť párkrát v živote. Trvá to možno minútu, možno deň, ale nemôžete mať pocit šťastia permanentne. Spokojnosti áno. A v tomto smere som na tom veľmi dobre.

Ďakujeme za rozhovor.

Bratislava CARD

VEĽA VÝHOD V JEDNEJ MALEJ KARTIČKE

Zažite to najlepšie z Bratislavy a okolia! Spoznajte tento čarokrásny región do hĺbky! Umožní vám to oficiálna destinačná turistická karta.

Neobmedzené cestovanie verejnou dopravou vo všetkých tarifných zónach IDS BK v Bratislave a Bratislavskom regióne vrátane prepravy jednej batožiny je len prvou výhodou, ktorú s týmto útlým pomocníkom získavate. A spolu s vami aj jedno dieťa do 16 rokov. Neváhajte a tiež sa prejdite pôsobivým historickým centrom s hodinovým výkladom v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku denne o 14.00. Bratislava Card vám tiež umožní navštíviť 14 múzeí a galérií úplne zadarmo plus ponúka ďalších viac ako 100 atraktívnych zliav až do výšky 50 %. O ďalších atraktívnych výhodách sa dočítate na adrese: **card.visitbratislava.com.**

BRATISLAVA

Bratislava Card

1-dňová: 15 €
2-dňová: 18 €
3-dňová: 20 €

MALOKARPATSKÝ EXPRES Za zážitkami na kolekách

Ak sa túžite previezť po turisticky atraktívnych miestach a spoznať chute Malých Karpát, odporúčame vám nasadnúť do Malokarpatského expresu, v ktorom je vám k dispozícii sprievodca komunikujúci v štyroch svetových jazykoch. Domácich i zahraničných cestovateľov vozil v rokoch 2017 a 2018 a jeho spustenie sa plánuje aj v aktuálnej sezóne.

Foto: BTB

Malokarpatský expres spojil Bratislavu s vinohradníkmi mestami a obcami od Svätého Jura až po Častú, s miestami historického významu, akým je hrad Červený Kameň, s rekreačno-sportovými oblasťami, napríklad Bike parkom na Zochovej chate a s gastronomicky významným cieľom, ktorým je Slovenský Grob. Súčasťou prepravy je aj vozík na bicykle, čo ocenia najmä milovníci cyklistiky. Na tejto trase si užijú krásne scenérie aj nádherné výhľady dosýta. Malokarpatským expresom sa však dostanete aj za hranice Slovenska. Výlet môžete začať alebo skončiť v rakúskom Burgenlande – na veľkolepej rovine zaliatej vodou – Neusiederskom jazere s legendárnym majákom. Neusiederské jazero láka kitesurferov a jeho okolie je rajom pre cyklistov a vinárov. Parndorf – známa destinácia všetkých shopoholikov – osloví najmä vtedy, ak si chcete rozšíriť garderóbu. Malokarpatský expres spája s týmto kútom sveta letná linka do Rakúska, ktorú prevádzkuje spoločnosť Slovak Lines, a.s.

Malokarpatský expres v roku 2019

Prevádzka tohto špeciálneho expresu je plánovaná aj na letnú turistickú sezónu 2019 vrátane vybraných dôležitých vinárskych podujatí počas jari a jesene.

Červený Kameň, foto: BTB

Región Záhorie

Kraj, kde ctia históriu
aj tradície. Miesto, kde
vás pohostia, no sýty
budete mať nielen
žalúdok, ale i dušu.

Foto: m-ARK

Kam oko dovidí, krása. Záhoráci sú hrdí ľudia a niet sa čo čudovať. No je toho oveľa viac, ako len nádherná, rovinatá krajina a do neba rastúce voňavé borovicové lesy, na čo smú byť pyšní.

Priam zázračné účinky sa pripisujú prameňu vyvierajúcemu spod zeme v Marianke. O tom, či naozaj lieči, sa môžete presvedčiť sami. V Stupave vás isto ponúknu svojou vitamínovou bombou – kapustou, ktorú tu nikto nenazve inak ako „zelé“. V Malackách je ľudom do spevu a svoju „hymnu“ – Iľeu Macek do Mauacek – naučili spievať všetkých družne od západu po východ. V Gajarocho zasa spoznáte folklór, ktorý obdivuje celý svet. A to sú len čriepky z toho, čo Dolné Záhorie ponúka. Na bicykli či pešo tu môžete navštíviť vzácne sakrálné pamiatky alebo kaštiele, v ktorých sa naplňali osudy významných šľachtických rodov. Objavíte zvetrané, no stále očarujúce zrúcaniny niekdajších hradov, ktorých čaro funguje aj dnes, a tiež židovské aj habánske kultúrne dedičstvo. Stačí len prísť.

Gajary, foto: m-ARK

Gajary

Obec chránená biskupskou berlou svätého Mikuláša

Ležia na Záhorskej nížine už celé veky. Pod ochranou svojho patróna sv. Mikuláša zažili roky ťažšie aj ľahšie. Objavte ich v celej svojej kráse – Gajary.

Foto: m-ARK

Rovinný chotár osídľovali ľudia odnepamäti. Ťahala ich sem životná sila rieky Morava, pri ktorej bol objavený súvislý pás pravekých sídlisk. Nálezy sa datujú až do neolitu. Duna Stolička skrývala keramiky až z mladšej kamennej doby. Z eneolitu sa našli v Gajaroch tri sídliská. Podstatne bohatšie sú nálezy z bronzovej doby – odkryli tu celý cintorín skrčencov, ktorých hrdlá zdobili náhrdelníky s kúskami jantáru, čo svedčí o čulých obchodných väzbách s oblasťou okolo Baltického mora. Žarnov z tyrolského vápenca a sekierka dokazujú osídlenie počas železnej doby. Rímsku epochu zasa dokumentujú nájdené časti výstroja rímskeho vojaka a črepy. Slovania sa na tomto území usadili v období veľkého sťahovania národov.

Gaywar, Gayar, Gayary, Gairing

To všetko boli označenia súčasných Gajár, ktoré sú prvýkrát v análoch spomínané v roku 1377. Približne o tristo rokov neskôr získali Gajary trhové privilégia a stali sa mestekom s dôležitou výsadou organizovania jarmokov. V tomto období už obec používala pečatidlo s postavou sv. Mikuláša.

Kostol so štyrmi kaplnkami

Obec dnes láka svojimi sakrálnymi pamiatkami. Dominantou je baroková stavba zo 17. storočia – Kostol Zvestovania Pána. Kaplnky Božského Srdca Ježišovho, Svätej rodiny, Panny Márie Lurdskej a sv. Anny boli pôvodne štyrmi rohovými baštami, ktoré spolu s ochranným múrom pristavili ku kostolu neskôr. Zvon vo veži kostola z roku 1687 je dielom bratislavského zvonolejára G. Wolffa.

Foto: m-ARK

Novinky pre milovníkov športu

Posledný trend cyklistiky je jazdenie pumpovaním – bez pedálovania, a vedia to aj v Gajaroch. Jazdec využíva zemskú príťažlivosť, bicykel rozbíha pohybom tela. Takúto dráhu majú od apríla 2018 už aj v Gajaroch. Novinkou je tiež malé prístavisko na rieke Morava na podporu vodáckeho turizmu určené kajaku, kanoe či raftu, ku ktorému by malo čoskoro pribudnúť aj fotovoltické osvetlenie.

Keď srdce tancuje

To, čo vás však chytí za srdce, je gajarský folklór. Folklórny súbor Slniečnica – Sunečník žiari na pódioch vyše 60 rokov. Nie je to obyčajný súbor, ktorý tancuje a spieva. Uchováva tradície, prichádza s vlastnou

tvorbou, a hlavne ľudí obohacuje. Za tým všetkým je podpis pani Margity Rohličkovej-Voltemarovej, ktorá neúnavne pracuje s milovníkmi ľudovej hudby celé dekády. Muzikanti, tanečníci, recitátori, ľudoví rozprávači – malí aj veľkí za ten čas nacvičili mnoho pásiem a predstavení, precestovali Slovensko aj svet, na festivaloch a súťažiach reprezentovali nielen Gajary, ale aj Slovensko. Vzniklo tu mnoho priateľstiev, manželstiev – vznikla jedna veľká „slniečnicová“ rodina.
www.gajary.sk

KEDY PRÍŠŤ:

September:

Záhorský folklórny festival + cyklistické a bežecké preteky

Foto: m-ARK

Margita Rohličková-Voltemarová:

Do krojov vieme obliecť polovicu Gajár

Strýko stolár ju naučil hrať na heligónke, klávesových nástrojoch a píšťale. Spievala aj hrala divadlo. Otec dcéru v muzicírovaní spočiatku nepodporoval, no, keď ju videl vystupovať, bol hrdý. A ona sa hudby nikdy nevzdala.

Ako 20-ročná založila Folklórny súbor Družba, ktorý sa v roku 1980 premenoval na FS Slniečnica – Sunečník. Za 63 rokov ním prešlo toľko folkloristov, že spolu s deťmi dnes rátajú vyše 1600 členov. Za úspech je vďačná folkloristom a svojej rodine a jej pravou rukou je dnes pani učiteľka Ľubica Hájek.

Ako si spomínate na začiatky?

Vtedy veľkú časť súboru tvorili pohraničníci, ktorým nakázali spolupracovať s dedinou. Bolo to výborné – mne povedali: do Malaciek príde do prijímača 300 chlapov, vyber si najlepších muzikantov a spevákov. Mala som 20 rokov – všetci boli odo mňa starší a robili si zo mňa srandu, ale nepoznali ma, a keď som zhúkla, museli poslúchať. A päťkrát po sebe sme vyhrali celoštátne kolo Súťaže tvorivosti mládeže pohraničnej stráže.

pokračovanie na str. 16

Foto: m-ARK

Vaša cesta bola však trochu kľukatá. Viem, že keď uviedli vaše scénky kritizujúce armádu a družstevníkov, neostalo to bez následkov.

V Gajaroch potrebovali vyhodit' zo strany inteligenciu, preto vyhodili riaditeľku školy a mňa a bolo po mojej funkcii riaditeľky Domu pionierov. Našťastie predseda družstva mi dal dobrú prácu. Mala som na starosti životné prostredie, kultúru a zájazdy, ale podmienka bola: súbor musí vyhrávať!

Vyššie 60 rokov súboru, to musí byť more úžasných spomienok...

To áno, napríklad sa mi podarilo dostať na tri týždne k Alexandrovcom. Nedám na ruský folklór dopustiť, tam som sa asi naučila najviac. Poznala som aj niektorých chlapov, ktorí zahynuli pri leteckom nešťastí. Dostali sme sa na Ukrajinu, do NDR... všade, kam sa dalo.

A asi bolo aj veľa lások všakže?

Veru áno. Veľa manželstiev vzniklo.

Ale mali aj frajerky mimo. Stávalo sa, že keď chcel ísť chlapec za tou svojou domov, prišiel: „Šéfová, prosím, povedzte politrukovi, že jak nebudete mať z Terchovej alebo zo Zlína kroj, že žiadne prvé miesto, žiadna ďalšia frčka nebude.“ Tak som išla za ním a povedala: „Podívaj, politruku, chlapec musí ísť, aby doniesol osem krojov. Buď to dáš, alebo nejdem na žiadnu súťaž!“ Tak dostal opušťák. Politruk starú belu vedel, či doniesol a jak ten kroj vyzerá.

Foto: m-ARK

Vyzeráte ako rázna žena. Vládli ste prísnou rukou?

Keď niekto nepočúval, opil sa alebo prepadol v škole – letel!

Ktorý je váš obľúbený tanec?

Môj je landl z horného Rakúska. Po rozpade monarchie ho tancovali s čapicami na šabliach financi (členovia finančnej stráže – pozn. red.) a učiteľia – všetci českej národnosti na zmiešaných svadbách. A Gajary boli veľmi zmiešané. Tradíciu sme prebrali a svaдебný landl sme tancovali napríklad vtedy, keď si remeselník bral roľníčku. Len namiesto šablí mali drevené paloše a miesto čiapok šíraky. Dnes, keď čepčíme nevestu, tančujeme landl a máme drevené šable i paloše.

Krásne tance sú súčasťou vášho festivalu. Ako by ste naň pozvali po gajarsky?

Môžete sa tešiť na folklórne súbory ze Záhorá! Jedzeňá bude dosci, dojdzite, nabúchate sa!

Ďakujeme za rozhovor.

Ide, ide vláčik, **Vláčik Záhoráčik...**

Záhorská Ves – Plavecké Podhradie. Na tejto čarokrásnej trase, záhorskou rovinatou, mierne zvlnenou krajinou, vozí Vláčik Záhoráčik turistov už dve sezóny. Od konca apríla 2019 sa môžete tešiť na jeho tretiu a verne, že úspešnú sezónu.

Foto a mapa: BSK

Osobná železničná doprava oživa v západných končinách Slovenska počas víkendov a sviatkov od konca apríla do polovice októbra. Vláčik, z ktorého uvidíte krásy Dolného Záhoria jazdí trikrát denne. Súpravu tvorí motorová jednotka s kapacitou 88 miest na sedenie plus špeciálny

vozeň na prepravu bicyklov. A veru, Záhorie je pre cyklistov či nadšen-cov turistiky so všetkými jeho pamiatkami a prírodným dedičstvom veľkým lákadlom. Dopravu Vláčikom Záhoráčikom zabezpečuje Železničná spoločnosť Slovensko na základe objednávky Bratislavského samosprávneho kraja.

NAŠE TIPY NA TRASE:

VYSOKÁ (754 m n. m.)

Ak z vláčika vystúpite v Kuchyni, modrá značka vás dovedie na druhý najvyšší vrch Malých Karpát - Vysokú. Odmenou vám bude krásny polkruhový výhľad, o poznanie lepší ako z najvyššieho vrchu pohoria – Zárub (768 m n. m.).

VÁPENNÁ (752 m n. m.)

Výstup na Vápennú, nazývanú aj Roštún, sa oplatí aj pre rozhľadňu, ktorú tu vybudovali. Dostanete sa sem po žltej značke z Plaveckého Podhradia alebo po zelenej zo Sološnice.

VEĽKÝ PETRKLÍN (587 m n. m.)

Dostanete sa sem zo Sološnickej doliny po modrej značke. Na jeho vrchole sa nachádza stožiar aj s plošinou, odkiaľ vidno Borskú nížinu, Vápennú i Vysokú. Plošina je voľne dostupná, no odporúčame ju len zdatným turistom.

Trasa so zastávkami:

Záhorská Ves – Vysoká pri Morave – Lábske jazero – Zohor – Lozorno – Jablonové – Pernek – Kuchyňa – Rohožník – Sološnica – Plavecké Podhradie. (V Zohore môžete prestúpiť na osobné vlaky z/do Bratislavy.)

„Išeu Macek do Mauacek šošovičku muácit...

Foto: m-ARK

... zapomjeu si cepy doma, moseu sa on vrácić...“
Tak sa spieva v oblúbenej piesni, ktorou zviditeľnili
vo svete Malacky Karel Gott i Alexandrovci.

Foto: VideoFly studio

Foto: Martin Macejka

Zaznela v prvom slovenskom farebnom filme Rodná zem a slovenskí fanúšikovia ňou vítajú svojich hokejistov i futbalistov. No keďže Macek v piesni do mesta prichádzal, zrejme nebol odtiaľto. Viac o jeho živote sa snažili zistiť rôzne kapacity počas troch ročníkov medzinárodnej vedeckej konferencie. „Kedy a odkiaľ išel do Malack? Proč išel mláčiť šošovicu akorát k nám?“ Takto sa kladú otázky v miestnom, írečitom nárečí. Isto ho započujete, ak sa vydáte po Mackových stopách.

Množstvo pamiatok, kopec zábavy

Objavíte tu jedno z niekdajších panstiev šľachtického rodu Pálffyovcov, starý cintorín, Zámocký park, synagógu, sväté schody, františkánsky kláštor, krypty, sochy svätcov a Pálfyho srdce. Navyše, Malacky pozývajú aj na množstvo zaujímavých podujatí. Rok sa tu začína koncertom a ohňostrojom v rámci **Novoročných Malaciek** a pokračuje **Trojkráľovým koncertom**. Na jar prichádza cyklus hudobných vystúpení pod názvom **Malacká hudobná jar**. Najväčšieho kultúrneho podujatia v regióne **Prvomájových Malaciek** sa každoročne zúčastní asi 20 tisíc ľudí. V júni si počas **Malackého pikniku** rozprestiete deku v parku, kde sa konajú rôzne hry, malých i veľkých bavia knižky či divadelníci. Potom sa už môže v celej svojej kráse začať **Kultúrne leto**. Premietanie filmov na nádvorí kaštieľa, divadelné predstavenia, koncerty či prednášky vás budú sprevádzať až do septembra. No a keďže aj v najznámejšej piesni o Malackách sa spieva o šošovici, drobná strukovina má svoje miesto aj v názve hand-made trhu. Na **Malackej šošovici** dvakrát ročne prezentujú svoj kumšt lokálni výrobcovia a remeselníci. Jeseň už tradične patrí divadelnému festivalu **Zejdeme sa na hambálku**. So starým rokom sa tu lúčia **Adventnými Malackami**: požehnajú adventný veniec, Mikuláš rozdá balíčky a pod vianočným stromom vyrastie vianočná dedinka so stánkami a bohatým kultúrnym programom.

www.malacky.sk

Známi rodáci z Malaciek:

- politik a advokát Ivan Dérer
- fotografi Ľudovít a Viktor Angererovci
- architekt a pedagóg Ernst Wiesner
- spisovateľ Ľudo Zúbek
- herci Karol Machata, Alfréd Swan, Stano Král, a Ľubo Roman
- herečky a speváčky Mirka Partlová, Soňa a Zuzana Norisové

Vitajte na ihrisku Eurovalley Golf Park Club!

27-jamkové golfové ihrisko bolo otvorené v júli 2009 v krásnom prostredí borovicového lesa v blízkosti mesta Malacky na Záhorí. Je súčasťou golfového rezortu Black & White Golf Rezort Bratislava. Jeho poloha a ľahká dostupnosť ho predurčujú na to, aby privítalo golfistov zo Slovenska, Česka a Rakúska.

Je tvorené troma deväť jamkovými ihriskami – **Public, Sand a Pine**. Každé má svoju náročnosť a uspokojí golfistov všetkých kategórií. Na Publicu si môže záujemca o hru overiť, či golf je šport, ktorý ho bude priťahovať a chce sa mu venovať. Sand je viac otvorené a Pine zasa poskytuje dostatok tieňa v letných horúčavách. Na ihrisku Public je vytvorené aj 18-jamkové footgolfové ihrisko, ktoré bolo prvé na Slovensku a je dejiskom významných medzinárodných turnajov. Útulný club house poskytne svoje služby pred a aj po hre príjemným posedením a poskytnutím občerstvenia. Ešte raz vitajte a prídte si zahrať alebo len tak posediť!

www.golf.sk

Foto: Eurovalley Golf Park Club

Uprostred borovicového lesíka Záhorskej nížiny ako srdca rekreačnej oblasti Vampíl tepe životom na pohľad malý, avšak luxusný hotel s wellness centrom a pestrou kuchyňou.

WELLNESS HOTEL SPARK ***** Srdce Vampíla

Názov SPARK je i po šiestich rokoch prevádzky pre mnohých hádankou, na ktorú sa odpovede rôznia. Prezradiť vám však môžeme, že za týmto slovom sa skrýva pevnosť jednej rodiny, dôvera, usilovnosť a obeta, s akou zakladatelia tohto krásneho hotela premenili prozaický kus zeme na poetickú oázu pokoja. Útulnosť sa tu snúbi s luxusom a delikátnym jedlom. Tu si oddýchnete nielen telo, ale i myseľ. Prijmite pozvanie na malú prehliadku tohto výnimočného miesta.

S výhľadom na borovice a rybník

Celému hotelu dominuje reštaurácia, ktorá vyraža dych svojou atmosférou. Veľkoleposť sály s vysokým dreveným stropom, očarujúcim systémom okien a honosným krištáľovým lustrom podčiarkuje tapetová výzdoba, výber obrazov a doplnkov z prírodných materiálov. Jedlá tunajšej kuchyne si hostia vychutnávajú s jedinečným výhľadom na borovicový lesík a romantický rybník. Súčasťou reštaurácie je

i galéria na poschodí, kde môžete v pohodlí a dobrej spoločnosti degustovať kvalitné destiláty alebo slovenské vína. Na špecialitách kuchyne si počas teplých mesiacov pochutíte i na krytej či slnečnej terase alebo v altánku, obklopení zeleňou a kvetmi.

Jedálny lístok ako šitý na mieru

Jedálny lístok WELLNESS HOTELA SPARK je pestrou paletou, v ktorej si každý gurmán nájde niečo pre seba. Či ste fanúšikom mäsa a rýb alebo

slovenskej kuchyne, hladní odtiaľto neodídete. Okrem stálej ponuky jedál šéfkuchár pravidelne vytvára moderné a nápadité sezónne ponuky jedál, ktoré sa tešia úspechu. Zžiť tu môžete skvelú jarnú špargľovú nádielku, letnú grilovačku, jesenné hody alebo počas zimy spoznať chute rakúsko-uhorskej kuchyne.

Svadba medzi borovicami

Ak aj vy túžite povedať si svoje „áno“ na výnimočnom mieste, kde sa výborne postarajú o vašich hostí, povedzte „áno“ WELLNESS HOTELU SPARK. Budúcim mladomanželom poradia s výberom menu a výzdobou, na požiadanie zabezpečia služby floristiky, ktorá zhmotní aj tú najnáročnejšiu predstavu. Kvalitný servis, spátosť s prírodou a blízkosť rybníka robia z tohto miesta výborný priestor aj pre iné typy osláv. Ak budú na vašom „guest liste“ aj deti, isto ocenia detské ihrisko zasadené do lona prírody.

Celkom neobyčajný deň

Aby ste tu však prežili krásne chvíle, nemusíte ani nič oslavovať. Romantický chodníček areálom k jazeru vabí zalúbencov na večernú prechádzku spojenú s chutnou večerou. Počas pobytu vo WELLNESS HOTELI SPARK vám nebude nič chýbať a načerpáte tu stratenú energiu.

Oddych s veľkým W

Dôležitou súčasťou hotela je wellness centrum, kde si môžete odpočinúť vo vírivke a detoxikovať sa v saunách. Aktívnych plavcov zasa osloví plavecký bazén s protiprúdom a najmenších detský bazén. Z ponuky útulného wellnessu si môžete vybrať niektorú z klasických masáží alebo si užiť jednu z noviniek či skrášľujúci rituál. Láva Bambú masáž, Čokoládová olejová masáž Fiji, Kokosová vlna z Fiji, Totoka – medová masáž proti celulitíde, Fiji rituál, Rituál Matamanoa. Čo poviete, znie to dosť exoticky na to, aby ste ich vyskúšali?

Príjemné ubytovanie

WELLNESS HOTEL SPARK ponúka svojim hosťom ubytovanie v 21 izbách a 3 apartmánoch s celkovou kapacitou 63 osôb. Všetky izby sú ladené v jemných teplých farbách, s doplnkami, ktoré decentne dotvárajú charakter ubytovania tak, aby sa hostia počas pobytu cítili komfortne a nerušene.

Reštaurácia, foto: Wellness Hotel Spark

Konferencie na úrovni

Tri technicky vybavené konferenčné miestnosti s kapacitou od 12 do 50 osôb poskytujú vynikajúce zázemie aj pre organizáciu školení, teambuildingov či pracovných porád. Skupiny kolegov si prídu na svoje pri biliarde či stolnom futbale s vychladeným českým pivkom. Čas, ktorý tu s kolegami strávite, bude isto na prospech vašej firmy.

Na výber z menu:

- Jemný cesnakový krém so šampiňónovými čipsami a bylinkami
- Chrbát z kráľika v prosciutto s konfitovanými zemiakmi, jablkovým čatní a fazuľovým pyré s karí
- Fileta z morského vlka pečená na cesnaku s krémovým špenátom a gratinovanou paradajkou s pestom a parmezánom
- Morčacie mäso piatich vôní s kuskusom a zeleninou
- Bravčová sviečkovica na hruškovom pyré s grilovanými zemiakovými plátkami
- Teľacie ragú s kuriatkami a zemiakovými gnocchi
- Pohánkové rizoto s hubami

Wellness Hotel Spark*****
tel.: +421 34 7746 203
www.hotelspark.sk

Foto: Wellness Hotel Spark

Wellness, foto: Wellness Hotel Spark

Konferenčná miestnosť, foto: Wellness Hotel Spark

Klenoty Záhoria sú ukryté v stupavskej pokladnici

Dni zelá sú dnes najväčším ťahákom, ktoré lákajú turistov do Stupavy. Mestečko na Záhorí však ponúka oveľa viac. Stačí sa dobre rozhliadnuť.

Prvá z našich pozvánok sa týka deväťklenbovej synagógy a židovského cintorína. Stupavská synagóga je totiž druhou najstaršou synagogálnou stavbou na Slovensku a je jedinou svojho typu u nás. Postavili ju v roku 1803 a odvtedy prešla tvrdými skúškami. Najprv smutne známe udalosti 2. svetovej vojny zdecimovali miestnu židovskú komunitu, neskôr ďalší totalitný režim pokračoval v devastácii osirelej synagógy, využívanej ako sklad nábytku a zeminy. Vďaka zanietencom a n.o. Jewrope sa synagógu podarilo zachrániť a značne zrekonštruovať. Zvonka pôsobí nenápadne, interiér je však aj vďaka zachovanej dekoratívnej výmalbe impozantný. Vnútorne poškodenia boli ponechané schválne – ako odkaz na minulosť. Príležitostne sa tu konajú koncerty a výstavy, v budúcnosti je plánované aj zriadenie muzeálnej expozície. Návštevníci sa tak dozvedia viac o slávnom stupavskom rodákovi Angelovi Neumannovi – barytonistovi a riaditeľovi Nového nemeckého divadla v Prahe (dnes Štátna opera). V svetle reflektorov zažiaril aj divadelný mág a režisér svetového formátu Max Reinhardt, ktorého otec pochádzal práve zo Stupavy. V meste po ňom nedávno pomenovali námestie a osadili mu pamätnú tabuľu.

Zelené srdce Stupavy

Miestni sú pyšní aj na park obkolesujúci kaštieľ. Služi verejnosti a v každom ročnom období ponúka neopakovateľnú atmosféru. Šum lístia v mohutných korunách stromov, divé kačice na hladine jazierka a spev vtáctva si vychutnáte na lavičkách a ležadlách. Deti s obľubou šantia na ihrisku a naháňajú sa po drevených lávkach križujúcich Stupavský potok. Starý panský pivovar a mlyn, ktoré tu v minulosti stáli, viac nenájdete, no romantickou pagaštanovou alejou sa dá prejsť aj dnes. Kaštieľ a park, ktoré kedysi patrili Pálffyovcom a neskôr Károlyiovcom, sú národnou kultúrnou pamiatkou. Ich údržbu zabezpečuje mesto Stupava a Bratislavský samosprávny kraj.

Mestečko, kde sa ľudia vedia obracať

Stupavčania píšú dnes úspešný príbeh aj vďaka ľuďom, ktorí tu žili kedysi. Mesto preslávili džbankárske rodiny Putzovcov a Kostkovcov, z nich najmä Ferdiš Kostka. No okrem „pestovania“ farebnej keramickej tradície vedeli miestni zhodnotiť aj tunajšiu úrodnú zem. Na prešporské a viedenské trhy vozili jablká a čerešne, svojou jedinečnou chuťou a kvalitou však všetkému dominovala vychýrená stupavská kapusta. Stupavské „zelé“ môžete každoročne už vyše 20 rokov ochutnať počas prvého októbrového víkendu, keď sa tu konajú Dni zelá.

Cirkul'art

Napätie, humor a kreativita dell'arte

415 predstavení umelcov z 34 krajín. Za veľkolepým číslom ôsmich ročníkov festivalu je kopec driny, ale aj tri dni skvelej zábavy. Medzinárodný festival moderného cirkusu spája divadlo, akrobaciu a pouličné umenie z celého sveta.

Foto: Matúš Lago

TIPY: PODUJATIA

Mestský úrad Stupava

tel.: +421 (2) 6020 0910, www.stupava.sk

Mestské kultúrne a informačné centrum

Hlavná 1/24, 90031 Stupava, tel.: + 421 (2) 6020 0935

Jedinečná a unikátna – taká je prehliadka fenoménu zvaného nový cirkus, ktorú môžete zažiť v krásnom prostredí Kaštieľskeho parku v malebnej Stupave. Čarovná atmosféra maringotiek, cirkusových šapito, lietajúcich akrobatov a artistov od výmyslu sveta vás chytí za srdce. Cirkul'art je jediným podujatím svojho druhu na Slovensku a môžete sa naň tešiť aj v roku 2019! V bohatom programe vás umelci zasvätia do tajov moderného cirkusu. Ušitý je na mieru, vždy v slovenskej premiére, pre náročného diváka aj rodiny s deťmi. Akrobati, ktorí sa neboja experimentu, priam popierajú zákony gravitácie. Rozpovedia vám príbehy plné zaujímavých obrazov a emócií. A možno vás aj na chvíľu vrátia v čase do vlastného detstva. Tak nezabudnite prísť v máji na Cirkul'art a azda sa čomusi z tohto netradičného kumštu vo workshopoch aj priučíte!

www.cirkulart.sk

Majster dobrej nálady

Peter Stankovič (1962) – maliar, ilustrátor, grafik. So svojou manželkou, šperkárkou Monikou Vančovou, žijú v Stupave pod horou. V riečnom mlyne ako z rozprávky, ktorý kúpil a zrekonštruoval umelcov svokor – tiež umelec, akademický maliar Ján Vančo, našli domov aj so svojimi synmi Jakubom, Lukášom a Maťkom. Okrem toho tu ale nachádza aj svoju každodennú inšpiráciu.

Keď človek nadviaže očný kontakt s Vašimi obrazmi, dostaví sa veľká dávka pozitívnej emócie. Ale kde beriete, v tomto svete plnom vážnych tém energiu vy?

Z každého. Radšej mám srandu ako vážnu debatu. Rád si zafilozofujem, ale veselý pohľad prevažuje. Preto milujem pánov Štepku

a Lasicu, lebo vedia nájsť humor aj tam, kde každý vidím problém.

Vašu veselosť najlepšie vystihujú obrazy, v ktorých dominuje Bratislava. Tam, na Kollárovom námestí, v dome, ktorý už neexistuje, ste vyrastali. Vidno vo vašich obrazoch aj Bratislavu vášho detstva?

Ešte som takú nenamaľoval. To príde.

Aké to bolo mesto?

Veľmi útulné. Vždy, keď si na to spomeniem, vidím leto, rozhorúčené steny starých pavlačových domov, deti hrať sa vonku, Prezidentskú záhradu a dnešný Prezidentský palác, ktorý poznám od pivnice až po povalu.

To bol kedysi dom pionierov, že?

ÚDPMKG. Ústredný Dom pionierov a mládeže Klementa Gottwalda. Strašný názov (smiech). Buď ste si museli dať návleky, alebo sa vyzuť. Aj keď bol bordel po celom socializme, tam bol poriadok. V parku bazén, ihriská a na deti dozerali platení dôchodcovia v bielych plášťoch. To boli ešte dobré zvyky z kapitalizmu. Potom to všetko zrušili. My deti sme poznali celé Staré Mesto, všetky jeho ulice.

Ako Bratislavu vnímate dnes?

Je to skôr mesto pre firmy ako pre ľudí.

Keď sa rozhodovalo o tom, čo bude s Podhradím, kde ostalo po asanovanej Židovni prázdno, bol som za to, aby vznikla nová. Žilo by to tam ako na Malej Strane v Prahe. Ale u nás miesto toho, aby rozšírili centrum mesta, dovolili výstavbu sklenených, železobetónových krytov.

Rozmýšľali ste už, že by ste spravili nejakú „paródiu na Bratislavu“, kritický obraz?

Áno.

A čo by tam bolo?

Keby som si mal z niečoho robiť

Foto: m-ARK

srandu tak z malomeštiactva. Veľa ľudí si myslí, že prišli do veľkého mesta, ale to malomeštiactvo si priniesli so sebou.

Máte nejaký obľúbený symbol mesta, ktorý radi zobrazujete?

Bratislavu milujem a chcel by som tam dať všetko. Mám veľmi rád secesné budovy, ale čo naozaj milujem sú strechy, a stále mám pocit že ich neviem namaľovať.

Strechy sú super, aj keď sú akoby opité a padá z nich škridla, vyzerajú veľmi poeticky. Na vlastnom dome takéto kazy človeka iritujú, ale na obraze platí: čím horšie, tým lepšie.

Áno, aj keď idete po dedine a vidíte starú strechu, nepoviete, že pozri aká stará, ale pozri, aká krásna!

Vy ste na dedine roky žili...

15 rokov v Plaveckom Štvrtku.

Dnes žijete v Stupave. Záhorie teda dosť dôverne poznáte. Čo vám na ňom imponuje a, naopak, prekáža?

Nepáčia sa mi niektoré spôsoby niektorých ľudí. Na malom meste milujem to, že komunikácia s ľuďmi je okamžitá, ľudia sa poznajú, vedia si pomôcť. A hlavne ten pokoj. Keď vyjdem z brány, vojdem do lesa, nie do výťahu. Všetko ma tu inšpiruje.

Stupavu ste už namaľovali?

Ešte nie, ale chcem. Aj okolité dedinky.

Deti bývajú zväčša úprimné. Ako komentujú vaše deti vaše diela?

Zvyčajne len pribehnú, nakuknú, povedia: „Jéj, to je pekné“ a zmiznú. Ale keď kreslia, čerpajú z toho, čo odpozujú. A majú skvelý pozorovací talent!

Učia sa len ony od vás alebo aj vy od nich?

Jasné. Deti nemajú rešpekt a neboja sa farebnosti. Robia úžasné veci!

Vaša manželka je tiež kreatívna duša. Je vašim najväčším kritikom?

Často by som si bez nej nebol istý. Ona je prvá, za kým idem, keď neviem ktorým smerom. Je to veľmi inšpiratívna a krásna žena.

Máte ako rodina nejaké obľúbené miesto?

Vraciame sa do Plaveckého Štvrtka, kde máme kamarátov a chodíme tam na jazero v lese – volá sa Pieskovňa. Ale inak je to Počúvadlo pri Banskej Štiavnici. Tam, keď nejdeme raz za rok, to nie je dobrý rok. Ja milujem Taliansko a Francúzsko. Ľudia tam majú vrúcny vzťah k umeniu, ale už sa to, chvalabohu, objavuje aj tu.

Foto: m-ARK

Biofarma Príroda Stupava

Na salaši za mestom

Bryndzové halušky či makové šúľance môžete ochutnať na rôznych miestach. No kúsok od Bratislavy, neďaleko Stupavy, chutia inak – lepšie. Máme tu totiž skutočný salaš, kde si oddýchnete tak, ako kedysi valasi – v tráve, pod korunami stromov.

V jedálničku miestnej koliby dovezenej až z oravského Zuberca nájdete bryndzové pirohy, baraní guláš, kapustnicu, domáci ovčí syr aj cesnačku v bochníku z miestnej pece. Vyrobená je zo šamotových tehál, vyhrievaná drevom a všetko

v nej pripravujú v horúcej pare. Sklamaní nebudú ani znalci tradičných ležiakov plzenského typu, ktorých poteší domáci Kláštorň ležiak z vlastného pivovaru. V lete môžete rovno od stola na letnej terase pozorovať život na farme: koníky,

Foto: Biofarma Príroda

husi, kačky a samozrejme, stádo oviec. Zvuk ich zvoncov si podmaní každého. Pre deti sú vybudované detské ihriská a ohrady so zvieratami. Pobyt tu je ozdravujúci – biofarma sa rozprestiera na ploche 22 hektárov Botanickkej záhrady Univerzity Komenského. V jej areáli je vysadených 62 druhov drevín v celkovom počte asi 1000 kusov. Isto vám padne zadobre, ak sa po sýtom obede prejdete aj Botanickým chodníkom Gustáva Čejku.

Biofarmu odporúčame navštíviť aj počas týždňa.

www.biofarma.sk

Skvelé tipy pre túlavé topánky

Marianka sa nachádza v krásnej lokalite, čím odpradáva priťahuje pozornosť. Ponúka viac ako vzácne historické skvosty a liečivý prameň, ktorý má vraj zázračnú moc uzdravovať. Vyberte si z tipov Klubu slovenských turistov, ktoré vám ukážu Marianku v novom svetle.

Marianka – ľahký okruh Spolu 10 km, 3 hod., stúpanie 280 m

Marianka (modrá) – Malinský vrch (modrá, žltá) – Malý Slavín – Pánova lúka – späť na Malý Slavín (žltá) – po lesnej ceste popri Mariánskom potoku späť do Marianky

Zaujímavosti na trase:

Marianka – pútnické miesto, Lurďská jaskyňa, Svätá studňa, kalvária
Stánisko – pekná lúka, prístrešok, výhľad na západ – Záhorskú nížinu, Rakúsko – Moravské pole
Malý Slavín – veľký prístrešok, pomník ruským vojakom z 2. svetovej vojny
Pánova lúka – veľmi pekné miesto s prístreškom s výhľadom na okolité vrchy

Marianka – stredne náročný okruh

Výlet na pol dňa, spolu 17,4 km, 5 hod. 20 min., stúpanie 780 m
Marianka (červená) – Borinka – Pajštún (červená, žltá) – Kozlisko – Dračí Hrádok – Pod Dračím Hrádkom (žltá, modrá) – Svätý vrch – Pánova lúka (modrá, žltá) – Malý Slavín – Malinský vrch (žltá, modrá) – Marianka (modrá)

Zaujímavosti na trase:

Pajštún – čiastočne konzervovaná zrúcanina hradu s nádherným výhľadom (pri obzvlášť dobrej viditeľnosti vidno Alpy)
Medzi rázcestím Pod Dračím Hrádkom a Svätým vrchom – po exponovanom výstupe pekná vyhládka oproti Dračiemu Hrádku
Pánova lúka, Malý Slavín, Stánisko – opísané v trase 1

Foto: Ivan Paška

Bridlicová príchut' Marianky

Marianka je najstarším pútnickým miestom v Uhorsku, no počuli ste už o jej slávnej bridlicovej minulosti?

Spoločnosť na spracovanie bridlice založil v roku 1859 Francúz Paul-Eugène Bontoux a prácu robotníkom uľahčovalo päť parných strojov a banské vozíky. Z bridlice sa vyrábala strešná krytina, dlažby či obklady. Z tej marianskej aj školské tabuľky, ktoré exportovali do celej Európy, Južnej Ameriky, Ázie i Orientu. Ťažbe bridlice v Marianke odzvonilo v roku 1916. Tabuľky na písanie nahradili zošity a bridlicovú strešnú

krytinu pálená škridla. Vďaka **Spolku Permon Marianka** tu uvidíte najmenšiu banskú expozíciu na Slovensku. Okrem dobových pohľadníc a fotografií si skúste, ako sa kedysi písalo griflíkom či ako sa osekovála bridlica. Alebo si z tohto originálneho materiálu vyrobte srdiečko. Bude vám pripomínať miesto, kde sa človek vracia s láskou.

www.marianka.sk

Foto: Ivan Paška

Máriavölgyi palabánya. – Mariáthaler Schieferwerk. – Bridlicová baňa v Mariátáli.

STRÁŽCA ZÁHORIA

Je jednou z pôsobivých dominánt Malých Karpát v ich záhorskej časti. Ak sa vydáte západnou cestou tohto pohoria, nemôžete ho minúť.

Plavecký hrad

Rozprestiera sa nad okolitou nížinou, a hoci je Plavecký hrad dnes len zrúcaninou, nie je to len kopa kamenia. Aj po niekoľkých storočiach je zrejmé, aký bol kedysi majestátny. Stojí na vápencovom brale a z výšky 400 m n. m. panuje okolitým borovicovým lesom. Plavecký hrad vznikol ako kráľovská pohraničná pevnosť na podnet syna bratislavského richtára Kunta menom Detrich. Pevnosť, ktorú tvorila len obdĺžniková hradba a hranolová veža, pomenovali Detrichov kameň. Rôzni majitelia prispôbovali jeho vzhľad svojim potrebám,

vkusu a dobe. Postupne patrili Ctiborovi zo Ctiboríc, grófom zo Svätého Jura a Pezinka, Serédovcom, Fuggerovcom, Balašovcom, Matúšovi Čákovi Trenčianskemu a Pálffyovcom. Bodku za slávnou érou tohto hradu dali v roku 1706 bitky medzi cisárskym vojskom a povstalcami, no v súčasnosti sa obec Plavecké Podhradie spolu s dobrovoľníkmi snažia o jeho záchranu.

Plavecké Podhradie
www.plpodhradie.sk
tel.: +421 034/ 6585 123

Foto: m-ARK

Pokladnica ľudovej architektúry OBEC PLAVECKÝ PETER

Na Záhorí, bohatom na drevo, stavali kedysi drevené zrubové domy, no takýto sa nezachoval ani jeden. Ničili ich požiare, ktoré neobišli ani Plavecký Peter ležiaci v susednom – Trnavskom samosprávnom kraji.

Domom z dreva dali červenú zemepáni, ktorí viac nedovolili výrub stromov vo svojich lesoch. Zrušenie nevoľníctva a povolenie páliť tehly na svojom dvore nielen pre seba, ale aj na predaj, rozviazalo ľuďom ruky. Začali si stavať príbytky z nepálených tehál. Tento typ stavieb sa presadil aj v súvislosti s tzv. Ohňovým patentom z roku 1751, za ktorý vďačíme Márii Terézii. Ustanovil základné protipožiarne zásady pri stavbe domu a tiež zaviazal obce vybaviť sa zvoncami a nočnými strážcami. Zachovalý komplex, ktorý uvidíte v obci, tvoria prizemné a pozdĺžne domy so sedlovými strechami. Tie boli pôvodne slamené, no začiatkom 20. storočia slamu vytlačila škridla.

Foto: VideoFly studio

A nech sa tie kolesá točia

Vysadnúť na bicykel a len tak sa viezť. Poznáte to: čoskoro sa dostaví pocit slobody, trochu únavy, ale najmä veľkého nadšenia. A keďže je to z Bratislavy do Rakúska čoby kameňom dohodil, váš výlet bude mať aj medzinárodný rozmer.

Vysadnúť na bicykel a len tak sa viezť. Poznáte to: čoskoro sa dostaví pocit slobody, trochu únavy, ale najmä veľkého nadšenia. A keďže je to z Bratislavy do Rakúska čoby kameňom dohodil, váš výlet bude mať aj medzinárodný rozmer.

TRASA ŽELEZNEJ OPONY

**Hrad Devín – Sandberg – Devínske jazero – Vysoká pri Morave –
Záhorská Ves/Angern – Marchegg – zámok Schloss Hof – zámok
Niederweiden – Cyklomost slobody – Devínska Nová Ves**

Dĺžka trasy: 60 km, bez výrazného prevýšenia

Do pedálov začnete šliapať pod zrúcaninou hradu Devín. Najdlhšia európska cyklotrasa EuroVelo 13 vás zavedie do paleontologickej lokality Sandberg. Cestou popri rieke Morave sa môžete občerstviť v bufete U starého bicykla, odkiaľ sa vyberte pozorovať unikátny biotop Devínskeho jazera. Vašou najbližšou zastávkou bude Vysoká pri Morave s pamätníkom Zoltána Halmaya, ktorý pre Uhorsko vybojoval v plávaní 7 olympijských medailí. V Žáhorskej Vsi vybočíte z EuroVelo 13 a kompu sa dostanete do Rakúska. V Marchegg u sa dá obdivovať vzácna bociania kolónia, ktorá sa tu udomácnila už v roku 1930. Sily načerpáte v areáli barokového zámčoka a potom vás už čaká skutočný zlatý kliniec tejto trasy – zámok Schloss Hof. Kúsok odtiaľto sa nachádza ďalšia pamiatka – zámok Niederweiden. Od Schloss Hofu je to asi dva kilometre na Slovensko. Krajiny, kedysi rozdelené železnou oponou, spája Cyklomost slobody, Bratislavčanmi ľudovo nazývaný aj Most Chucka Norrisa, čo bol názov, ktorý získal najväčšiu podporu v internetovom hlasovaní. Tam, v prírodnom múzeu železných opony, sa môžete dotknúť skutočných ostatných drôtov, aké kedysi delili Európu. Cez most sa dostanete do Devínskej Novej Vsi a odtiaľ vlakom ďalej.

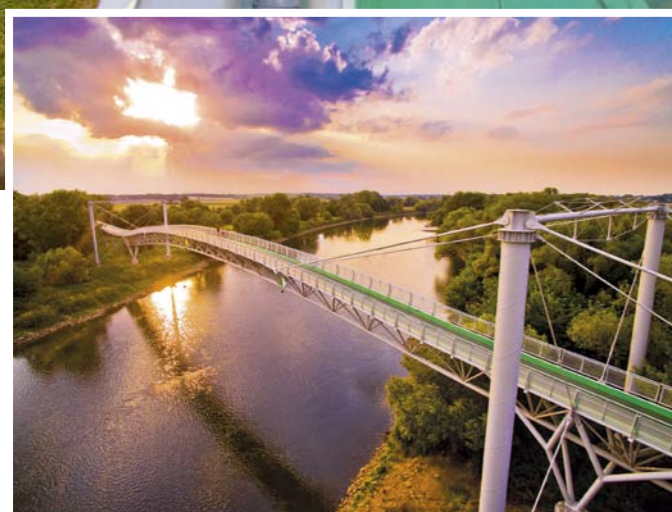
TIP NA VÝLET

DO SCHLOSS HOFU PO STOPÁCH MÁRIE TERÉZIE

Dokonalosť vtlačajú sídlu princa Eugena Savojského prísne symetrické barokové záhrady. Živo je tu počas celého roka, a to nielen vďaka zvieratám z tunajšieho statku. Pútavé expozície dopĺňajú rôzne tematické a sezónne podujatia. Trhy, koncerty vážnej hudby, kulinárske podujatia a obľúbené prázdninové akcie lákajú malých aj veľkých. Len tri kilometre odtiaľto stojí poľovnícky zámokček Niederweiden, v ktorého záhradách zvíťazilo hravé rokoko. Oba zámky spája i to, že ich v roku 1755 získala Mária Terézia a darovala ich svojmu manželovi. Cisársky pár ich využíval prevažne na poľovačky a do Bratislavy zvykol cestovať po moste, ktorý kedysi viedol cez rovnaké miesto ako dnes Cyklomost slobody.

Zámok Niederweiden, foto: m-ARK

Cyklomost slobody, foto: VideoFly

Zámok Schloss Hof, foto: m-ARK

Zámok Schloss Hof, foto: m-ARK

Zámok Niederweiden, foto: m-ARK

DÜRNKRUT PRESLÁVILA BITKA Z ROKU 1278 MEDZI ČESKÝM KRÁLOM PŘEMYSLOM OTAKAROM II. A RUDOLFOM I.

Dürnkrut Castle, photo: m-ARK

Zámok Ebenthal, foto: m-ARK

TRASA RAKÚSKOM AJ ZÁHORÍM

Záhorská Ves/Angern – Ebenthal – Waidendorf – Dürnkrut (Kruta) – Jedenspeigen – Hohenau/Mor. sv. Ján – Malé Leváre – Velké Leváre – Gajary – Suchohrad – Záhorská Ves

Dĺžka trasy: 74 km, s minimálnym prevýšením

Keď prekročíte kompu hranicu, vydajte sa smerom na Ebenthal, kde vás zaujme barokový palácový komplex. Spoznáte vinársku obec Waidendorf s jazdeckou školou a statkom starých plemien Archehof. Obec Dürnkrut zdobí renesančný zámok s kaplnkou, ktorý je dnes sídlom úradov. Nazrieť môžete do kostola s neskorobarokovým oltárom a za ním objavíte vínnu uličku.

Dürnkrut preslávila bitka z roku 1278 medzi českým kráľom Přemyslom Otakarom II. a Rudolfom I. Habsburským. Viac o nej sa dozviete na výstave v zámku v obci Jedenspeigen, odtiaľ sa vyberte k hraničnému priechodu Hohenau – Mor. sv. Ján. Na slovenskej strane si prezrite Kostol sv. Jána Krstiteľa a Habánsky dvor, kde sa vždy v septembri konajú tradičné habánske hody.

Z cyklotrasy EuroVelo 13 odbočte do Malých Levár, kde vás zaujme Levanduland – veľká levanduľová farma so sezónnym samozberom. V neďalekých Veľkých Levároch navštívte Iserov dom, v ktorom sa nachádza habánske múzeum a dvojvežový rímskokatolícky Kostol Mena Panny Márie, po šaštínskej bazilike najväčší na Záhori. Na pamiatku vysvätenia habánskej kaplnky sa v obci každý rok v 1. júlovú nedeľu konajú habánske hody. Ďalšími na trase sú Gajary a Suchohrad s niekoľkými pamiatkami odkazujúcimi na prítomnosť Pálffyovcov a Habánov. Svoje potulky zakončíte v bode, kde ste štartovali. Ak na trase uvidíte akési veľké zhľuky betónu, vedzte, že sú to bunkre. Lína dômyselne vybudovaných pevností vznikla pred 2. svetovou vojnou, no po Mnichovskom diktáte k ich využitiu nedošlo.

Velké Leváre – Iserov dom, foto: m-ARK

Bratislava

Lahko ju predstaviť: ani malá,
ani veľká, ale taká akurát.

Má mnoho podôb, a to na nej fascinuje každého. Či ste zblízka, alebo zďaleka, akýkoľvek vietor vás sem zaveje, v Bratislave vám bude jednoducho DOBRE.

Svetová aj tradičná gastronómia, zelené oázy v meste, impozantné vyhlídky, umenie, kultúra, športoviská. Paláce, úzke uličky Starého Mesta aj historické námestia, budovy, ktoré si toho veľa pamätajú. V kontraste s nimi moderné obchodné centrá, odvážne projekty a nové stavby. Medzitým niekde staré paneláky a sídliská z čias totality. A ľudia, energickí a húževnatí. Bratislava leží v najdynamickejšie sa rozvíjajúcom regióne strednej Európy. Keď ju navštívite, uvidíte prečo. Ostaňte isto aj na noc a zájďte sa pozrieť na niektoré z našich sídlisk. Až po tom, keď sa rozžiaria tisíce svetiel v oknách a navôkol zavládne ticho, budete môcť povedať: videl som Bratislavu.

Bratislava

Kráska, ktorá zvedie každého

Bratislava už očarila nejedného turistu a ak jej venujete chvíľku zo svojho vzácneho času, isto sa jej to podarí zas. Malá v porovnaní s inými metropolami, a predsa veľká svojím bohatstvom, podmaní si každého cestovateľa. Aj toho s túžbou po adrenalíne.

Ten sa vám určite do krvi vyplaví na najnovšej atrakcii menom Skywalk, keď môžete zaistený lanami kráčať po rímse vyhládky pripomínajúcej letiace UFO vo výške 85 metrov. Tým, ktorí radšej stoja nohami na zemi, odporúčame prechádzku po meste. Vojsť doň

môžete aj jedinou zachovanou bránou mestského opevnenia, takzvanou Michalskou. Pri prechádzke stretnete viacero známych mlkvých Bratislavčanov – sochy dotvárajúce kolorit kamenných námestí a klukatých uličiek. Najslávnejšiu trojicu tvorí

Schöne Náci – dobrosrdečný drobný elegán, ktorý v meste žil v 1. polovici 20. storočia. Čumil – bronzová postava muža vykúkajúceho z kanála, ktorá sa zrodila v predstave výtvarníka Viktora Hulíka – a Napoleon – spomienka na obliehanie Bratislavy Napoleonom v rokoch 1805 a 1809. Romantický nádych dodávajú Bratislave historické budovy ako napríklad neprehliadnuteľná Stará radnica. Ak zdoláte úzke schody vedúce na jej 45 metrov vysokú

vežu, ponúkne vám nezabudnuteľný výhľad. História sa písala aj v Primaciálnom paláci, kde po víťazstve Napoleona v bitke pri Slavkove podpísali zástupcovia francúzskeho a rakúskeho cisára známy Prešporský mier. Skutočným klenotom je Reduta – domov Slovenskej filharmónie – a rokokový Grasalkovičov palác – sídlo prezidenta SR. Neďaleko odtiaľ, smerom do kopca, sa rozprestiera Bratislavský hrad – miesto veľkých dejinných udalostí nášho mesta. Odvtedy sa tu zmenilo veľa, no

povestný genius loci hradný vrch neopustil. Dnes tu môžete navštíviť Historické múzeum – SNM, oddýchnuť si v barokovej záhrade, pokochať sa strhujúcimi výhľadmi na mesto a potom sa doň vrátiť späť hradnými schodmi. Objaví sa pred vami najväčší bratislavský chrám – Katedrála sv. Martina. Gotický trojloďový kostol z 15. storočia kedysi slúžil ako korunovačný svätostánok, čo pripomína pozlátená 150 kg vážica replika korunovačnej koruny osadená na vrchole katedrálnej

veže vo výške 85 metrov. Vašu pozornosť strhnú aj iné menšie, no okúzľujúce chrámy – zvlášť Kostol sv. Alžbety, ktorému nik nepovie inak ako Modrý kostolík. Toto vzácne dielo maďarského architekta Edmunda Lechnera patrí k najväčším secesným skvostom Bratislavy. V jeho blízkosti objavíte aj ďalšie dve významné stavby reprezentujúce posledný z univerzálnych medzinárodných výtvarných slohov – secesnú budovu Gymnázia Gamča a Roset Boutique Hotel.

BRATISLAVSKÉ TIPY

SND A OPERA

Strávte večer v spoločnosti našich hereckých veľikánov. Návšteva Novej budovy SND, spájajúca prvky funkcionalizmu a postmoderny, je navyše architektonickým zážitkom. Na opernej mape sveta má svoj pevný bod aj Opera SND, ktorej domovom je nádherná budova v eklektickom štýle dvojice architektov Ferdinanda Fellnera a Hermanna Helmera.

Foto: m-ARK

GALÉRIA MESTA BRATISLAVA

Stále expozície malieb a sôch z obdobia baroka a tiež menej tradičné výstavy rôznych foriem umenia uvidíte v Mirbachovom a Pálffyho paláci. V druhom z nich je umiestnená aj Pasáž Mateja Kréna, ktorá je dôkazom, že umenie môže byť aj zábavné.

Foto: visitbratislava.sk

NEDBALKA

Predstaví vám výtvarné diela autorov tvoriacich na Slovensku od konca 19. storočia po súčasnosť. Moderná galéria v historickej budove pripomína interiérom a presklenou kupolou slávne Guggenheimovo múzeum v New Yorku.

Foto: Galéria Nedbalka

SLAVÍN

Najväčší vojnový pamätník v strednej Európe je jednou z dominant mesta. Svoj večný sen tu snívajú 6845 vojakov Sovietskej armády, ktorí padli pri oslobodzovaní Bratislavy počas 2. svetovej vojny.

Foto: m-ARK

STARÁ TRŽNICA

Prvé kryté trhovisko bolo otvorené v roku 1910. Technická pamiatka s oceľovou konštrukciou sa v roku 1960 premenila na televízne štúdio a sklady. Dnes sa kovová zelená brána so sklenenou výplňou pravidelne otvára každú sobotu. Koná sa tu obľúbený potravinový TRH-PIAC-MARKT, vždy s bohatým sprievodným programom.

BRATISLAVSKÝ HRAD

Žiari ako ženích v bielej košeli

Svoju novú, atraktívnu vizáž získal Bratislavský hrad po náročnej rekonštrukcii. Za návštevu sa vám odvdáči nádherným výhľadom na Staré Mesto, Petržalku i Dunaj. A ešte ďaleko viac.

Foto: VideoFly

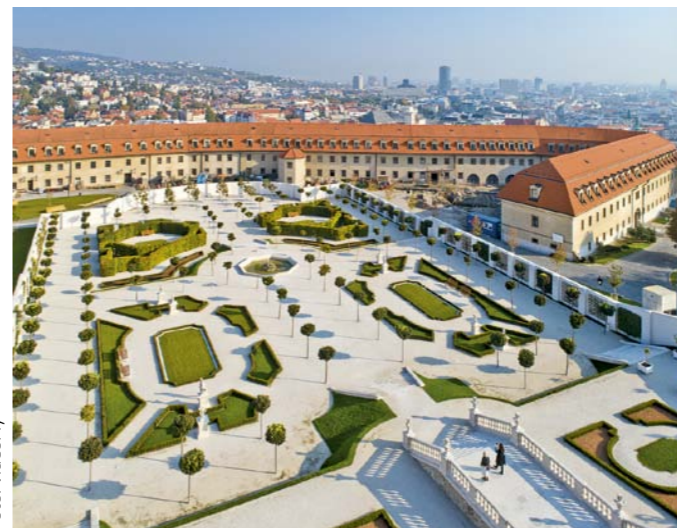

Foto: VideoFly

Osídlenie hradného kopca sa datuje do obdobia pred 4 500 rokmi. Slávnú epochu našich dejín pripomína aj bronzová socha najvýznamnejšieho veľkomoravského panovníka – Svätopluka. Hrad bol neskôr sídlom kráľovskej rodiny a istý čas aj hlavným kráľovským hradom Uhorska. K jeho úpadku prispelo Napoleono-vo delostrelectvo a požiar z roku 1811. Svoju novú, atraktívnu vizáž získal Bratislavský hrad po náročnej rekonštrukcii, ktorá stále pokračuje. Prepychové kúsky, známe z iných kráľovských dvorov, ani príbeh o hradnej panej ale nečakajte. Objekt slúži na reprezentačné účely národnej rady a Historickému oddeleniu Slovenského národného múzea. Aktuálne vás pozýva na výstavu Kelti z Bratislavy. Skutočným potešením pre oko návštevníka je obsah Klenotnice sprístupnenej v roku 2018. V areáli hradu preskúmajte, ako sa darí mladej barokovej záhrade z roku 2016. Vysadených je v nej 122 strieborných líp, 6 000 krušpánov a vyše tisíc letničiek tak ako to naprojektovali ešte pre Máriu Teréziu.

Expozícia o keltskom osídlení, foto: m-ARK

Zelené mesto na Dunaji

Zelená je farba nádeje, ale aj farba symbolizujúca zdravé životné prostredie, a teda lepší život. Zelené oázy pokoja nájdete v Bratislave na mnohých miestach, čo z nej robí po Reykjavíku a Aucklande tretie najzelenšie mesto.

Kamzík a Železná studnička, Sad Janka Kráľa, Medická záhrada, Baroková záhrada Bratislavského hradu, Horský park. To sú obľúbené odpočinkové destinácie Bratislavčanov. Na území mestských častí sa nachádzajú aj chránené lokality – Dunajské luhy, Devínska Kobyla či malebné zóny v povodí rieky Morava.

Náš tip: domčeky na strome

V Bratislave sa z vás stanú skutoční Robinsoni! Čaro okolitej prírody spoznáte najlepšie ak tu strávite aj noc. V bratislavských lesoch, v spoločnosti nočných motýľov, nebudete počuť zvonit mobil, ale húkanie sovy a zistíte, že svit mesiaca je úžasné kino. Prijmite naše pozvanie a ubytujte sa v korunách stromov – v Domčeku pod dubmi – štyri metre nad zemou alebo v Domčeku na Kačine vo výške viac ako 6 metrov.

Viac info tu: visitbratislava.com/green

Foto: Mesto Bratislava

Ortodoxná synagóga, foto: m-ARK

Po stopách, ktoré neodvial vietor ani nezmyl dážď

Bratislava bola kedysi jedným z európskych centier židovstva. Dokazuje to niekoľko vzácných pamiatok, ale aj fakt, že tunajšiu ješivu so 400 študentmi viedol významný ortodoxný rabin Moše Schreiber, známy ako Chatam Sofer. Druhá svetová vojna priniesla skazu a ničenie pamiatok pokračovalo aj za totality. Bratislava však napriek tomu ponúka na svojej ceste židovským kultúrnym dedičstvom množstvo pozoruhodných zážitkov.

Viac o židovských pamiatkach Bratislavy sa dozviete v online sprievodcovi na stránke: www.jewishbratislava.sk

Dejiny a kultúru židovskej komunity v Bratislave a okolí spoznáte vďaka stálej expozícii **Židovského komunitného múzea**, inštalovanej na 1. poschodí jedinej zachovanej synagógy v meste – na Heydukovej ulici. Reprezentuje kubizmus, typický pre Bratislavu 20. rokov minulého storočia, keď objekt vznikol. Dodnes je miestom konania židovských bohoslužieb. V roku 2019 si tu určite prezrite vzácne pamiatky zo zbierok predvojnového Židovského múzea v Prešove, vôbec prvého židovského múzea na Slovensku. Komu by sa však mánilo, vítaný je aj v bratislavskom **Múzeu židovskej kultúry** na Židovskej ulici. Zameriava sa na vývin židovskej kultúry a tiež dokumentuje holokaust na Slovensku. Na výstavách tu môžete vidieť vzácne judaiká, dokumenty či obrazy, ktoré sa podarilo zachrániť pred zničením alebo vývozom do zahraničia. **Pamätník Chatama Sofera** neprehliadnete pod bralom Bratislavského hradu. Kedysi sa v tejto lokalite nachádzal cintorín. Jeho príbeh prepísala výstavba blízkeho tunela a regulácia nábrežia. Cintorín zničili, väčšinu hrobov exhumovali, ostatky preniesli na nový ortodoxný cintorín a na pôvodom mieste ostalo 23 hrobov bratislavských učencov sústreďených okolo hrobu svojho učiteľa. Kto chce nazrieť dnu, musí sa objednať. V podzemnom priestore vás prestúpi zvláštny pokoj a sila. Moderný exteriér areálu tvorí čierny hranolovitý vstup a sklenené macevy, symbolizujúce stratené náhrobky. Neďaleko odtiaľ sa nachádza **Pamätník holokaustu**, postavený na mieste niekdajšej neologickej synagógy. Tú už nevidíte – musela ustúpiť plánom stavitelov Mosta SNP, ktorí ju v roku 1969 zbúrali. Napriek tomu bude vaša cesta po bratislavskej židovskej stope isto nezabudnuteľná.

Foto: Hotel Tatra

Hotel Tatra

Symbol komfortu aj profesionality

Za Hotel Tatra hovorí jeho dlhá minulosť a stovky spokojných klientov. Svoje služby totiž ponúka už od roku 1930. Nájdete ho len pár minút chôdze od centra, čo poteší každého, kto sa rozhodne spoznať Bratislavu zblízka.

Je totiž skvelým východiskovým bodom, odkiaľ môžete plánovať svoje výlety, ak prídete na návštevu Bratislavy súkromne, s rodinou či priateľmi. Blízkosť centra isto ocenia aj vaši kolegovia či firemní hostia, ak sa tu rozhodnete zorganizovať kongres či seminár. Hotel disponuje štyrmi kongresovými sálami s celkovou kapacitou až 700 hostí, pričom do najväčšej sa zmestí až 350 ľudí. Určite budete spokojní, veľkosť priestoru prispôsobia vašim potrebám. Všetko vždy závisí od požiadaviek klienta, ktorému radi vyjdú v ústrety. Počítajte s vysokým technickým vybavením konferenčných miestností a profesionálnym prístupom.

Pohodlie bez bariér

200 komfortných izieb – z toho 58 jednolôžkových, 134 dvojlôžkových a 8 luxusných apartmánov. Tu by sa mohol skončiť matematický výpočet Hotela Tatra. No nekončí sa. Plusom je, že v hoteli sú k dispozícii aj 3 izby špeciálne upravené pre hendikepovaných klientov. Navyše, do všetkých hotelových priestorov sa dostanete bezbariérovo.

Reštaurácia Stará Bratislava a kaviareň

V štýlovej reštaurácii, ktorá vám pripomenie minulé časy, si určite pochutnáte na sezónnom menu. V čase, keď

tento text vznikal, ponúkal jedálny lístok reštaurácie bryndzový tartar, demikát, marinovanú jahňaciu kotletu či sorbet z čiernych ríbezlí. Kedykoľvek sem však zavítate, oceníte nielen kulinárske remeslo tunajšieho šéfkuchára, no i príjemné prostredie. Pohár iskrivého vína či šálku výbornej kávy si potom môžete dopriať v tunajšej útulnej kaviarni, kde majú vyhradený svoj priestor aj milovníci cigár a voňavého tabaku.

Hotel Tatra ****
Námestie 1. mája 5
811 06 Staré Mesto, Bratislava
tel.: +421 259 272 111, www.hotelatratra.sk

Foto: Roman Restaurants

O pár krokov ďalej sa nachádza **AU CAFÉ**. Príbeh tejto, pôvodne kaviarne sa začal písať v roku 1827. Reštaurácia pribudla v roku 1890, no cveng tomuto miestu dodali o čosi neskôr ďalší majitelia – Karl von Palugyay a Otto Kolln. Reštaurácia s kaviarňou a terasou vo vlastnej záhrade bola vyhľadávaným miestom Bratislavčanov. Vyšli si sem „na špačítku“ alebo sa sem previezli Propellerom z opačného brehu, dopriali si zákusok, kávu, debatovali, tancovali. Po rokoch slávy nastal úpadok, ktorý v 60. rokoch zavŕšila asanácia. To dobré však prežije a potvrdilo sa to v roku 2003, keď bola reštaurácia Au Café znovu otvorená. Au Café sa špecializuje na taliansku kuchyňu, kde nechýbajú domáce cestoviny, steaky, svieže šaláty, chutné polievky či chrumkavá pizza. A k tomu všetkému, samozrejme, lahodné víno svetového mena. www.au-cafe.sk

Obe reštaurácie – Leberfinger aj Au Café sa nachádzajú v krásnom prostredí na okraji Sadu Janka Kráľa. Pre Bratislavu znamená to, čo Hyde Park pre Londýn a Central Park pre New York. Pod 200-ročnými platanmi tu stretnete rodiny s deťmi, zamilované páry, seniorov aj nadšencov frisbee či jogy. Tento najstarší verejný park v strednej Európe bol založený v rokoch 1774 až 1776. Podľa usporiadania chodníkov ho pomenovali „Sternallee“, teda Hviezdicová aleja. Bola tu jelšová, topoľová, javorová, vrbová, jaseňová a brestová aleja. Pri prechádzke Sadom objavíte jedinečný záhradný altánok. Zvláštna stavba mala pôvodne úplne inú funkciu: bola vežou františkánskeho kostola. Nadabíte aj na sochu Janka Kráľa od akad. sochára Františka Gibalu. Spojiť dobré jedlo s prechádzkou na tomto mieste je určite dobrý nápad.

Súčasťou siete Roman Restaurants je aj **Parcafe wine bar & tapas** v OC Retro.

ZAVÍTAJTE DO PETRŽALKY A ZAŽITE „NEBÍČKO V PAPUL'KE“

Druhá najdlhšia európska rieka Dunaj pretína Bratislavu na dve časti. Na ľavom brehu žije svojím životom historická časť, na pravom Petržalka. Kedysi dedinka Engerau, dnes pulzujúce miesto. Akoby mesto v meste, kde môžete zažiť veľkolepý zážitok chutí. To všetko pod značkou Roman Restaurants.

Prvé dve adresy, na ktoré pozývame všetkých vášnivých gurmánov, nájdete v bezprostrednej blízkosti rieky. Obe miesta smú byť právom hrdé na svoju minulosť aj súčasnosť.

LEBERFINGER s tradičnou prešporskou kuchyňou vznikol ako zájazdny hostinec na ceste, ktorá bola dôležitým dopravným uzlom. Písala sa 2. polovica 18. storočia a v Rakúsko-Uhorsku panovala Mária Terézia. Mestu patrilo 5 hostincov a jedným z nich bol práve petržalský Bruck Auel Wirtshaus – predchodca dnešného Leberfingera. Po vyregulovaní koryta Dunaja a vytvorení verejného parku – dnešného Sadu Janka Kráľa – význam hostinca vzrástol. Menil svoju podobizeň aj majiteľov. Koncom 19. storočia budovu prevzal Ludwig Leberfinger a návštevou hostinec poctil aj cisár František Jozef. Ktovie, či by si vybral z dnešného menu Tafelspitz „Franz Jozef“ s varenou zeleninou, restovanými zemiakmi, špenátom a pažitkovou majonézou? www.leberfinger.sk

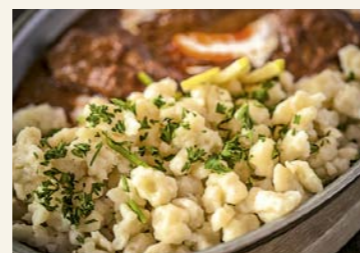

Foto: Roman Restaurants

Kto by tu chcel prežiť nezabudnuteľné chvíle, vítaný je v **RIVERS CLUB**, ktorý je ako stvorený na svadby, firemné eventy, koktailové párty, bankety či konferencie. Všetko pripraví podľa vašich najnáročnejších predstáv. Rivers Club, ktorý vznikol premenou riečneho remorké- ra Kriváň, je totiž dnes moderným multifunkčným priestorom, ktorý navyše ponúka unikátny výhľad na Bratislavský hrad a Staré Mesto. Z brehu môžete tiež obdivovať slovenskú stavbu 20. storočia – Most SNP s vyhlídkou – alebo sa prejsť k jednému z najstarších divadiel v meste – Divadlu Aréna. Ak budete mať chuť na kvalitnú kultúru v Petržalke, neváhajte a vyberte si z ponuky tejto multizánrovej scény. www.riversclub.sk

Foto: Roman Restaurants

Na záver gurmánskeho putovania vám dáme ešte jeden skvelý tip. Do skupiny Roman Restaurants patrí aj reštaurácia **PORTOFINO** neďaleko petržalskej hrádze, ktorá vás nadchne svojím moderným dizajnom aj sviežim menu. Či už tu začnete deň výdatnými a zdravými raňajkami, alebo si doprajete skvelý obed od expertov na cestoviny a majstrov nápaditých šalátov, isto sa sem budete chcieť vrátiť. A keď, tak neváhajte a ochutnajte aj výborné polievky, špeciality z grilu či nezabudnuteľné rizoto. www.portofino.sk

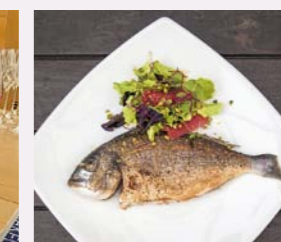

Foto: m-ARK

Danubiana

SYMBOL MODERNEJ BRATISLAVY

Úplnosť veľkomesta sa často spája s tým, aký priestor poskytuje kultúre a umeniu. Priestor ako nehmotný pojem aj ako miesto, kde sa odohrávajú veľkolepé príbehy z ríše fantázie hudobných veľikánov, divadelných mágov či majstrov výtvarného umenia.

Foto: Danubiana Meulenstein Art Museum

Foto: m-ARK

Paríž má Louvre, Madrid Museo del Prado, Londýn Národnú galériu. Na kultúrnu mapu sveta sa veľkými písmenami zapisujú aj menšie mestá, ako je Bilbao a jeho neuveriteľné Guggenheimovo múzeum či naša Bratislava svojou úchvatnou Danubianou.

Tri elementy

Je to miesto, kde sa spájajú tri kľúčové elementy úspechu: moderná architektúra, silný príbeh a kvalitný obsah. Tieto prvky lákajú milióny turistov za umením po celom svete a bude skvelé, ak ešte viac objavia Danubianu. Od svojho otvorenia v miléniovom roku 2000 sa Danubiana Meulenstein Art Museum stala dejiskom mnohých fascinujúcich výstav, ktoré prezentovali to, ako vidia svet súčasní umelci. A na rok 2019 tu majú tiež smelé plány. Uvidíte výstavy slovenských i svetových autorov, akými sú Marek Ormandík, Zuang Zhon Yi, Rudolf Sikora, Vladimír Židlický, Ákos Birkás, Viktor Hulík a Vladimír Gažovič. Tešiť sa môžete aj na veľkú výstavu filipínskeho umenia.

Dostavba pre mladé talenty

Takmer 20 rokov od svojho vzniku sa Danubiana dočká aj ďalšej veľkej premeny. Na jar 2019 má byť v industriálnom duchu dokončený Pavilón súčasného umenia určený mladým slovenským umelcom. Svoju tvorbu budú môcť prezentovať na 500 m², čo je vynikajúca príležitosť, ako sa zviditeľniť, keďže Danubianu ročne navštívi okolo 60 000 priaznivcov umenia. Dostavba rozšíri priestory už aj tak impozantného diela architekta Petra Žalmana, ktorý stojí za nápadom dať múzeu šoškovitý tvar odkazujúci na minulosť tohto miesta. Práve takýto tvar totiž mali rímske galérie, ktoré kedysi používali Rimania obývajúci toto územie. Ďalšia časť múzea, v ktorej sa nachádza stála zbierka, bola dostavaná podľa návrhu architekta Jána Kukulu v roku 2014.

Sen premenený na skutočnosť

Nič z toho by nebolo možné bez lásky k umeniu galeristu Vincenta Polakoviča, ktorý sa v roku 1990 vydal po stopách

Vincenta van Gogha. Poznávací cesta po miestach, kde umelec žil a tvoril, trvala mesiac a priviedla Polakoviča k myšlienke otvoriť doma v Poprade prvú prvú súkromnú galériu na Slovensku – Žltý dom Vincenta van Gogha. Následne sa zoznámil s holandským zberateľom a mecenášom umenia Gerardom Meulensteinom, čo viedlo k splneniu veľkého sna. Jeho realizáciu si pozrite osobne. Len tak dokonale precítite spojenie prírody s umením. Vonku, kde od Dunaja vždy príjemne veje, vás nadchnú plastiky. Vnútri zasa veľkorysý priestor, ktorého spätosť s riekou pochopíte cez veľké okenné sklá. Očarí vás možno rovnako ako niektorého z európskych panovníkov či známych osobností, ktoré miesto navštívili. A keď sa týchto pohľadov nasýtite, vyjdite na pochôdzu časť strechy múzea. Vidieť, ako tu zapadá slnko, je jedným z vrcholov návštevy v Danubiane.

DANUBIANA – Centrum moderného umenia
www.danubiana.sk
Otváracie hodiny: Ut–Ned: 10.00–18.00

Foto: m-ARK

Foto: Karol Smec

Foto: http://dobrytrh.sk/

V BRATISLAVE nudu nepoznáme

V ULICIACH BRATISLAVY JE UMENIE
VŠETKÉHO DRUHU CÍTIŤ NA DOTYK

Poctou veľkému majstrovi sú Letné shakespearovské slávnosti. Ak milujete hudbu, započúvajte sa do niektorého z koncertov Katedrálneho organového festivalu. Nadšencov hudby nadchnú aj Dni starej hudby, Konvergencie, World music festival či Bratislavské jazzové dni. Vizualne umenie každoročne reprezentujú Ekotopfilm, Bienále ilustrácií Bratislava, Mesiac fotografie a iné. Umelecké diela aj dobre ukrývané tajomstvá spoznáte počas Noci múzeí a galérií. Dejinné udalosti pochopíte počas Mobilizácie a Obliehania Bratislavy Napoleonom. Gurmánske hody zažijete na Račianskom vinobraní či Gurmán Feste.

Foto: http://dobrytrh.sk/

Dobrý trh

Otvára ulice a dvory pre ľudí. Môžete si tu kúpiť kvalitné výrobky od lokálnych producentov či drobných remeselníkov. Dobrý je aj preto, lebo ponúka i zážitky a to všetko v zerowaste móde.

Viva Musica! Festival

To je klasická hudba na netradičných miestach. Od roku 2005 si tak svetoznáme árie a diela popredných skladateľov vypočuli aj tí, ktorí by zrejme do opery a filharmónie nešli. Na vybrané koncerty je vstup zadarmo.

Urban Art Festival

Tento celomestský multižánrový festival ničí nudu a prepája už existujúce podujatia. Okrem toho sa tu piknikuje, ochutnáva street food či cestuje v čase! A keď zaprší, skryjete sa do dáždnikovej ulice.

Rytieri na Devíne

Spoznajte niektoré z historických epoch – od stredoveku až po renesanciu! Svoje umenie predvádza Továrišstvo starých bojových umení a remesiel z Bratislavy. Zrelaxovať môžete v mučiarni a dúšok čaju si dopriať v historickej čajovni.

Foto: Karol Smec

Rímske hry – Limes Days – Gerulata, Rusovce

Príjemná atmosféra, nové poznatky, zábava – jednoducho „chlieb a hry“ – nič z toho tu nechýba. V čase sa vrátite do obdobia starovekého Ríma.

Foto: Karol Smec

TOP 5 podujatí V BRATISLAVE

Bratislavské mestské dni, apríl

Zažite množstvo atraktívnych podujatí a spoznajte mestské múzeá, galérie či zoo. Nikde za vstup nemusíte platiť.

Kultúrne leto a hradné slávnosti, jún – september

Najväčší mestský festival premieňa Bratislavu na pulzujúce miesto mnohých žánrov. Koná sa tu Medzinárodný gitarový festival, Cestovateľské kino a otvorená je napríklad Letná čítareň u Červeného raka.

Bratislavské korunovačné dni, jún

Korunovačnú atmosféru si vychutnáte počas divadelných predstavení, sakrálnych koncertov či dobových hier. Vrcholom podujatia býva korunovanie niektorého z panovníkov.

Bratislavské hudobné slávnosti, október – november

Tento rok sa bude konať už 55. ročník tohto prestížneho medzinárodného festivalu a vy by ste na ňom nemali chýbať.

Vianočné trhy 2019 a Silvester, november – december 2019

Užite si romantické predvianočné chvíle a ostaňte aj na Silvestra: hudobná a ohňostrojová nádielka býva naozaj bohatá.

Navštívte Bratislavu – spoznajte Prešporok

Slávnú históriu Prešporku ako korunovačného mesta pripomínajú Korunovačné dni. Najväčším zážitkom je dobová korunovácia v Dóme sv. Martina.

Tam v rokoch 1563 – 1830 korunovali 10 kráľov, 7 kráľovských manželiek a jednu panujúcu kráľovnú – Máriu Teréziu. Dejiskom korunovácií sa Prešporok stal po tom, čo Stoličný Belehrad – dovtedajšie dejisko korunovácií – obsadili Turci. Určite navštívte Michalskú bránu, kde na autentickom 3D modeli historického mesta uvidíte korunovačnú trasu. Zvečniť v dobovom kostýme s korunovačnými insígniami sa môžete vo foto-video pointe.

Viac informácií na webe
www.visitbratislava.com

BRATISLAVA

Foto: BTB

Foto: Tour4U

Bratislava z inej perspektívy

Povoziť sa Prešporáčikom@Oldtimer a spoznať históriu Bratislavy, cítiť vietor vo vlasoch pri jazde rýchločlnmi Speedboats.sk po Dunaji – to by mal vyskúšať každý, kto si chce užiť Bratislavu „trochu inak“.

Všetko sa to začalo, keď sa po nežnej revolúcii šofér zájazdových autobusov Dušan Šmidák rozhodol odhaľovať a propagovať krásu a históriu Bratislavy pre jej návštevníkov. Láska ku koňom ho priviedla v roku 1996 k zostrojeniu

prvého koča. Postupne boli koče tri a koni šesť. To ale náporu záujemcov nestačilo, a tak sa pustil do zostrojenia vyhladkového autíčka. Na dostupných podvozoch a podľa fotografie dobového vozidla, ktoré jazdilo po Bratislave pred 100 rokmi, vyrobil v roku 2000 svoj prvý Prešporáčik@Oldtimer, ktorý spolu s ďalšími dvomi dodnes brázdia historické uličky Bratislavy. Nájdete v nich útočisko pred dažďom a mrazom, v lete si zas môžete dopriať pohodlie kabrioletu. Širšie okolie centra spoznáte, ak absolvujete Prešporáčikom@Oldtimer Hradný okruh. V ponuke je audiosprievodca v 20 rečiach vrátane okruhu pre deti od významného slovenského spisovateľa Ľubomíra Feldeka. Vďaka ďalšej vášni pána Šmidáka brázdia vody Dunaja rýchločlny SpeedBoats.sk. Tour4U – DMC vám rada pripraví aj firemný alebo sprievodný program na mieru.

Tour4U, s.r.o. www.tour4u.sk, info@tour4u.sk, HOTLINE: +421 903 302 817

VIECHA MALÝCH VINÁROV MIESTO VEĽKÝCH CHUTÍ

Vinárska tradícia, ktorá sa zakorenila na území dnešnej Bratislavy už za rímskeho cisára Marca Aurélia, prežila dodnes. A to nielen vďaka pracovitosti a kumštu našich vinohradníkov, ale aj vďaka uznanlivým štamgastom, ktorí družne sedávali a popíjali v slávnych bratislavských viechach.

Pod viechami sa kedysi podávalo víno dorobené u vinohradníka. Najznámejšie boli na Vysokej, Rajskej či Valónskej ulici. Platilo pravidlo, že vinohradník smel nalievať víno, teda „držať viechu“, vždy len dva týždne v sezóne, a to v stanovenom poradí. Aby ste vedeli, v ktorom dvore vám nalejú, na dlhú palicu vinári vyvesili zväzok slamy a čečiny. Cez rok tu domáci žili, no keď nadišiel čas otvárania súdkov, uskomnili sa v jednej izbe a zvyšok domu „prepožičali“ svojim hosťom. Pod viechou bolo vždy veselo. Ozýval sa odtiaľ smiech a spev. Bolo počuť slovenskú, ale aj maďarskú a nemeckú vravu.

Atmosféru starých dobrých čias sa v Bratislave dnes pokúša oživiť Vojtěch Záhorský, ktorý vo svojej **Vieche malých vinárov** ponúka autentické vína. Pohárik lahodného vínka v priateľskej atmosfére modernej viechy si môžete vychutnať na Košickej 48, Radlinského 24/B a najnovšie aj v Starej tržnici. V ponuke tam nájdete kvalitné slovenské vína malých vinárov, ktoré vznikli bez pridania konzervačných látok. Spoznáte tak autentické vína z produkcie Slobodného vinárstva, rodinného vinárstva Mátyás z Novej Viesky, unikátne vína z vinárstva Kasnyík a štvoricu uzatvárajú naturálne vína značky Strekov 1075. Špecifickú chuť týchto vín zvyčajne zdokonaľujú delikatesy, akými sú kačacie paštéty, lokše, bruschetty či syry. Slovenské vína v kombinácii s domácimi či zahraničnými chuťovkami si určite pridíte vychutnať každú 1. sobotu v mesiaci do Starej tržnice, kde vám vo Vieche malých vinárov bude spoločnosť robiť vždy niektorý z vinárov – autentistov.

<http://viecha.com>

Foto: m-ARK a Viecha malých vinárov

Novým maskotom MS sa stal medveď Macejko

V Bratislave bije hokejové srdce

Celá severná pologuľa bude od 10. do 26. mája 2019 upierať zrak na Slovensko, konkrétne na Bratislavu a Košice. V hlavnom meste si budú najlepší hokejisti sveta merať svoje sily na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu s kapacitou bezmála 10 000 miest na sedenie.

Pre Bratislavu je to veľká česť – svetový šampionát bude hostiť druhý raz. Vďaka postupu Veľkej Británie do skupiny A sa na 83. majstrovstvách sveta v ľadovom hokeji predstavia všetky krajiny, ktoré doteraz získali vytúžený titul. Prvé dve fázy predaja vstupeniek boli v roku 2018. Šancu získať miesto na niektorý zo zápasov môžete aj v roku 2019, od februára sa spúšťa posledná fáza predaja vstupeniek na jednotlivé zápasy. Takmer pol milióna fanúšikov, ktorých príchod usporiadatelia očakávajú, sa môže tešiť na zábavu a skvelú atmosféru. Ak vaše srdce bije pre hokej, ale na šampionát to nestihnute, kvalitný zápas si môžete v meste, ktoré dalo svetu niekoľko hokejových veľikánov, užiť po celý rok.

Domáci klub HC Slovan už strieľa góly takmer 100 rokov.

Bratislavský hokej poznajú aj vo svete

Pochádza odtiaľto napríklad Jozef Golonka, zvaný aj Žiletka, člen Siene slávy IIHF, bratské trio Peter (Siene slávy IIHF a NHL), Marián a Anton Šťastní, legendárny Dušan „Ceco“ Pašek či úspešný gólman Jaroslav Halák. Do dejín svetového hokeja sa spomedzi Slovákov azda najväčšími písmenami zapísal fenomenálny brankár, rodák z Bratislavy, Vladimír Dzurilla. Brankárom – no ešte slávnejším trénerom – sa stal rovnako Bratislavčan – Ján Filc, pod ktorého vedením získalo Slovensko v roku 2000 v Petrohrade striebro a o dva roky neskôr v Göteborgu zlato.

www.iihf.com/sk/events/2019/wm

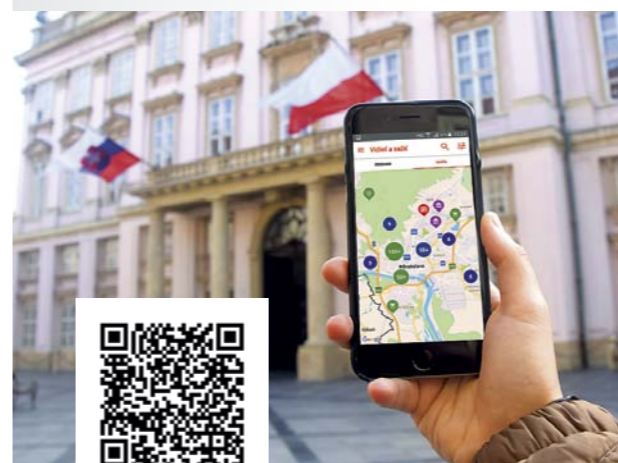
Skupina Bratislava: Švédsko, Rusko, Česko, Švajčiarsko, Nórsko, Lotyšsko, Rakúsko, Taliansko

Skupina Košice: Kanada, USA, Fínsko, Nemecko, Slovensko, Dánsko, Francúzsko, Veľká Británia

Vladimír Dzurilla (1942 – 1995)
Majster sveta z rokov 1972, 1976 a 1977, držiteľ striebornej medaily zo ZOH 1968 a bronzových medailí zo ZOH 1964 a 1972, člen Siene slávy IIHF, víťaz ankety o najlepšieho hokejistu Slovenska 20. storočia, po ktorom je v Bratislave pomenovaný jeden zo zimných štadiónov.

Aplikácia - váš moderný sprievodca

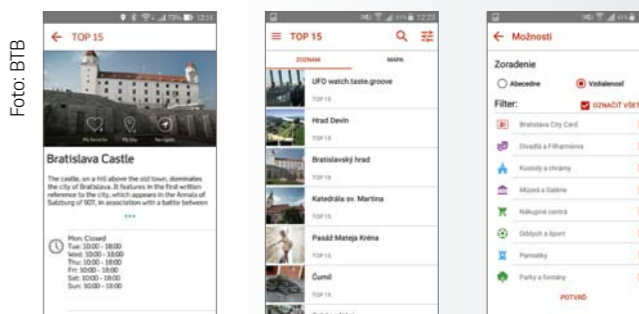

Viac informácií na webe
www.visitbratislava.com/app

BRATISLAVA

Na otázky súvisiace s vaším pobytom v Bratislave, možnostiach, podujatiach či zaujímavostiach vám odpovie aplikácia mesta Bratislava.

Všetko, čo by vás mohlo zaujímať, nájdete pod jednou strechou – stačí, ak si aplikáciu stiahnete do svojho smartfónu. Pomôže vám dostať sa pohodlne do vybranej reštaurácie, k historickej pamiatke alebo atrakcii podľa vášho výberu. Lahko a rýchlo zistíte, kde sa aká akcia koná či kedy sa začína. Aplikácia funguje aj v offline režime a odporúčame ju aj na plánovanie cesty ešte pred vaším príchodom.

Storočia dejín, deväť stálych expozícií, stovky vzácných predmetov

Zdokumentovať a odprezentovať bohaté dejiny Bratislavy, to je veľká výzva. Múzeum mesta Bratislavy na ňu reaguje už od roku 1686 a je tak najstarším múzeom s nepretržitou prevádzkou na Slovensku.

Foto: m-ARK

Numizmatické poklady, remeselné nástroje, potreby vinohradníkov a mnoho vzácných predmetov mimoriadnej umeleckohistorickej hodnoty prebýva v zbierkach tohto múzea. Spoznať minulosť Bratislavy, jej kultúrny i spoločenský život ale i etnológiu môžete na viacerých miestach. V ponuke je deväť stálych expozícií – väčšinu z nich, napr. Múzeum zbraní, Múzeum farmácie, Múzeum Hummela, Múzeum hodín a iné si môžete prezrieť v historickom centre starého mesta. Mimo neho sa nachádza Národná kultúrna pamiatka hrad Devín a múzeum Antická Gerulata v Rusovciach.

Foto: m-ARK

Múzeum mesta Bratislavy
Radničná ul. č. 1, 815 18 Bratislava
tel.: +421 259 100 811-2
www.muzeum.bratislava.sk

Bratislava

ŽIJE AJ S VÝCHODOM MESIACA

Večer v meste odštartujte pri Maximiliánovej fontáne na Hlavnom námestí, ktoré v noci žiari ako briliant na prsteni.

Odtiaľ je to všade len na skok. Komu v žilách koluje hipsterská krv, nech sa vyberie do Urban House na Laurinskej ulici s mestskou terasou. Kávičku, zdravú ľahkú večeru

či dezert vám pripraví v štýlovom Mondieu. Výbornou adresou je aj Hviezdoslavovo námestie. Vďaka kuličkej postavenej z historických budov tu pri špacírke spoznáte ducha starej

Bratislavy. V reštaurácii Zylinder si pochutnáte na špecialitách Rakúsko-Uhorska a kúsok odtiaľto sa otvára ďalší krásny priestor – Ventúrska ulica. Tam odporúčame navštíviť geniálny Fach a **Ventúrsku Klubovňu**, ktorej terasu môžete spoznať na fotke k tomuto textu.

Neďaleko odtiaľto sa týči k nebu Katedrála sv. Martina a pod ňou čupí vináreň Pinot u Bruna. Za rohom vkročíte na najtichšiu ulicu v meste – Kapitúlskú. Nenájdete tu žiadny podnik či bar a ten pokoj vás ohromí. A ak si chcete dopriať na záver niečo mimoriadne, spravte si rezerváciu v Old Fashioned Bar.

Foto: m-ARK

Zeppelin Cafe & souvenirs

Foto: Zeppelin Cafe & souvenirs

Zuzana Baloghová: Môj sen má chuť čokolády

Mama troch detí podniká s tým, čo asi všetky deti milujú najviac – s maškrtami. Torty plné fantázie, nápadité makrónky všetkých veľkostí, dezerty pre ľudí s intoleranciami aj tradičné koláče. To všetko nájdete na palube Zeppelin Cafe.

Útulná kaviareň je výnimočná svojou bohatou ponukou tort, aké inde neochutnáte. Čarujú tu s makom, orechmi, tvarohom či gaštanmi. Zárukou toho, že vám tieto torty budú chutiť, je nielen cukrársky kumšt, ale aj vždy kvalitné a čerstvé suroviny, z ktorých ich pečú. Navyše – nikdy nič nemrazia. „Nepoužívame žiadne skratky. Všetky krémy a korpusy si vyrábame sami v Zeppeline,“ vysvetľuje Zuzana. Dokonalou, no zároveň chutnou ozdobou tort sú sušené či živé jedlé kvety a vždy čerstvé ovocie. Objavíte tu aj najširšiu ponuku bezlepkových a bezlaktózovo-bezlepkových dezertov v centre. Zachutia vám isto aj mrežovníky, jablčníky či bryndzovníky. Experimentovanie Zuzku zaviedlo aj do sveta čokolády, ktorú sa naučila

správne temperovať a vytvárať z nej rôzne dekorácie. A možno sa raz splní aj jej ďalší sen: otvoriť si výrobnú čokoládových dekórov a viesť vlastné kurzy.

Foto: Zeppelin Cafe & souvenirs

Zeppelin Cafe & souvenirs
Sedlárska 10, 851 01 Bratislava
tel.: +421 911 110 287
pondelok – nedeľa: 8.30 – 22.00
www.zeppelincafe.sk

Foto: m-ARK

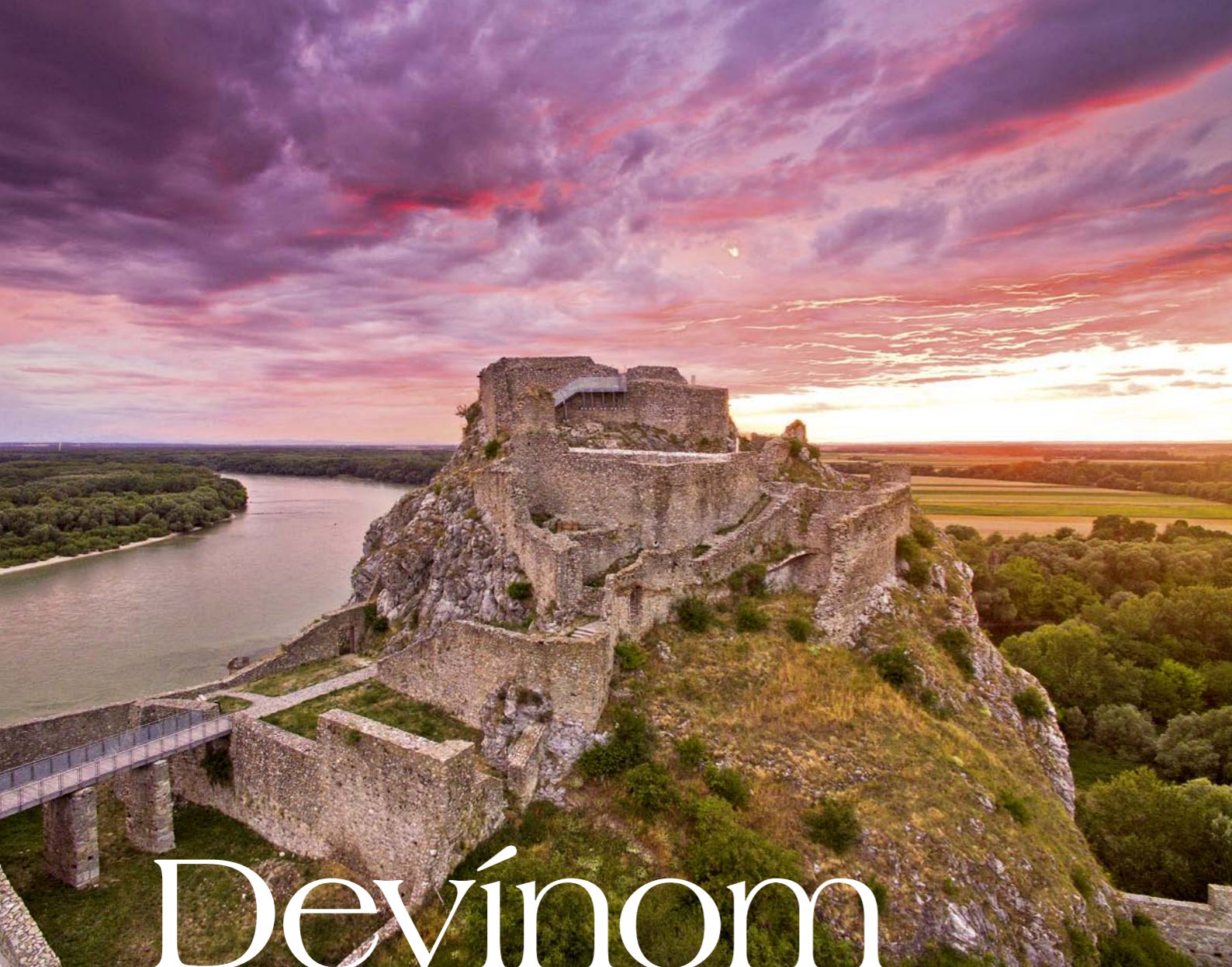

Foto: VideoFly

Foto: m-ARK

Podujatia:

Rytieri na Devíne – rôzne termíny v sezóne
Devínsky stravec – máj
Ríbezľový Devín – júl
Vinobranie – september
Šarkaniáda

Devínom s ríbezľovou pesničkou na perách

Foto: VideoFly

Písali sa tam naše národné dejiny – tak sa o ňom učí v škole každý žiak. Návšteva Devínskeho hradu je nezabudnuteľným zážitkom, a preto odporúčame nezostať pri učebniciach. Týčiaci sa na skalnom brale vás ohromí svojou majestátnosťou. Obec Devín však ponúka oveľa viac. Prijmite našu pozvánku na túto výnimočnú ochutnávku.

Foto: dobrykram.cz

Vaše chuťové poháriky sa rozťanú pod prívalom ríbezľovej chuti. Trochu sladká, trochu trpká – závisí od toho, či sú ríbezle červené, čierne alebo biele. Rovnako ako víno z nich. Má svoj vlastný buket aj chuť, ktorú definuje i to, kedy sa ríbezle oberali. Devínsky ríbezlák je dnes pojmom vo vinárskom svete a zistiť odpoveď na otázku „prečo?“ môžete

u tunajších majstrov výrobcov. Nie je ich už veľa, ale to dobré vždy pretrvá.

A pretrvalo

Až do dnešných dní. Skôr ako sa Devínčania preslávili svojím jedinečným ríbezľovým vínom, boli svahy okolo Devína posiate hroznom. Vinič tu pestovali odpradáva, veď čo by kameňom dohodil sa rozprestieralo rímske opevnenie Carnuntum. Rimania do tejto oblasti priniesli rôzne odrody viniča, a položili tak základný kameň ďalšieho vinohradníctva. Svätý Urban to tu však koncom 19. storočia strážil slabo, lebo vinice zničila fyloxéra.

Marhuliam a ríbezliam, ktoré odtiaľto denne loďami vozili do Viedne, sa našťastie darilo. Všetko zmenil rok 1918, nové hranice a stopka vykupovaniu ovocia. Prelom nastal v roku 1922, keď miestny obyvateľ Alois Sonntag založil veľkovýrobu ríbezľového vína. Doslova katastrofu znamenali dve svetové vojny, zvlášť druhá. Úpadok vinohradníctva sa ešte prehĺbil po roku 1945 s odchodom väčšiny Nemcov z Devína. Ríbezlák neskôr produkovalo miestne JRD. Dnes zažíva tento liečivý zázrak renesanciu.

Aby tradícia prežila

Symbolicky, na sviatok sv. Urbana, v roku 2007 vznikol **Devínsky spolok vinárov a vinohradníkov** a výrobu ríbezláka sa v spolupráci s pánom Ottom Zmelíkom podarilo obnoviť. Tekutý devínsky poklad tak môžete ochutnať pod hradom v **Devínskej vieche sv. Urbana**. A nevynechajte obľúbené júlové podujatie **Ríbezľový Devín**, kde môžete ríbezle ochutnať vo

všetkých ich podobách. Popritom zjdíte na farmársky a remeselný trh, bazár starožitností, zabavte sa na koncertoch či vo workshopoch, vychutnajte si historickú cyklojazdu či vystúpenie sokoliarov a na devínske ríbezle už nezabudnete.

Výlet pokračuje

Rovnako tak nezabudnete ani na výhľad, ktorý sa vám naskytne z Devínskeho hradu. Zrúcanina na sútoku Dunaja a Moravy priťahuje pozornosť odpradáva. Jej príbeh siaha do ďalekej histórie: územie bolo osídlené už v praveku, žili tu Kelti, hrad bol súčasťou obranného systému Limes Romanus, vznikla tu **veľkomoravská pevnosť**. Zo stredoveku sa zachovali pozostatky **gotického a renesančného paláca**. Do života hradu vstúpili aj napoleonské vojská, ktoré ho v roku 1809 zničili.

Pevný bod v národných dejinách

Na Jura v roku 1836 sem vystúpila skupina mladých národných buditeľov. Samozrejme, bol medzi nimi aj Ľudovít Štúr. Devín si nevybrali náhodne, ale preto, lebo sa spájal s najslávnejším obdobím slovenských dejín – **misiou sv. Cyrila a Metoda**. Konštantín Filozof ešte doma vytvoril písmo hlaholiku.

Foto: BSK

V roku 863 prišli solúnski bratia na naše územie, aby tu šíрили liturgiu v staroslovienčine – teda jazyku, ktorému rozumelo domáce obyvateľstvo. **Pozostatky veľkomoravského kostola** na Devíne potvrdzujú kultúrno-duchovný a politicko-strategický význam tohto miesta. Devín je tiež ústredným bodom regiónu na **Európskej kultúrnej ceste sv. Cyrila a Metoda**.

Kostol, pohrebisko a súsošie

Návštevou hradu sa zbieranie zážitkov v Devíne nekončí. Za pozornosť stojí aj **Kostol sv. Kríža**, ktorý predstavuje zaujímavú kombináciu gotického a barokového slohu. Jeho okolie ponúklo bádateľom nešedné objavy – odkryli tu **rozsiahle pohrebisko** z čias Veľkej Moravy. Slávnú epochu pripomína aj **súsošie svätcov** pri kostole, ako aj socha **kniežaťa Rastislava** na rázcestí pred parkoviskom pod hradom Devín.

Foto: m-ARK

Hrad Devín, foto: VideoFly

Po stopách svätých Cyrila a Metoda

Nie sú súčasťou len našich dejín, ale aj súčasnosti. Slovenský dom Centrope prijal výzvu a zapojil sa do projektu budovania Európskej kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda, ktorá sa má tiahnuť z Velehradu na Morave až do Solúnu.

Slovenský dom Centrope vytvára časť Cesty, ktorá pôjde Bratislavským samosprávnym krajom. Spoznáte na nej pamiatky a miesta spojené s Veľkou Moravou a nesúce odkaz vierozvestcov. Popritom objavíte prírodné krásy, ochutnáte miestnu kuchyňu a objavíte rôzne jedinečnosti. Záleží len na tom, čo všetko vás zaujíma a akým tempom pôjdete. Dominantou trasy je

Hrad Devín – niekdajšie duchovné a strategické centrum. Z liečivého prameňa sa môžete napiť na našom najstaršom pútnickom mieste – v Marianke. Cesta za poznáním vás nasmeruje k najväčšiemu chrámu regiónu – Katedrále sv. Martina, Kostolu sv. Cyrila a Metoda, na Kalváriu, k hradisku Neštich aj k menším a často málo známym pamiatkam.

www.cyril-methodius.eu

Katedrála sv. Martina, foto: m-ARK

Marianka, foto: m-ARK

rozhovor

Tatiana Mikušová

riaditeľka Slovenského domu Centrope

Zhovárali sme sa s riaditeľkou združenia Slovenského domu Centrope Tatianou Mikušovou.

Vo svete rezonuje najmä Púť do Santiaga de Compostela. Okrem duchovného či kultúrneho zážitku treba návštevníkom zabezpečiť aj rôzne služby. Ako to bude fungovať u nás?

Aby tematická cesta slúžila návštevníkom, ešte pred jej spustením je nevyhnutné vytvoriť dobre fungujúcu sieť všetkých zapojených poskytovateľov služieb na trase. Naším cieľom je, aby sa u nás návštevníci cítili dobre a okrem duchovného zážitku sa vedeli na trase ubytovať a stravovať podľa svojich možností a potrieb.

Ako bude Cesta označená a kde sa o nej záujemcovia dozvedia viac?

Viesť bude prevažne po turistických peších cestách. Spolu s **Klubom slovenských turistov** bude už tento rok riadne označená nálepkami na turistických smerovníkoch, označujúcich túto tematickú cestu. Súbežne so značením vytvárame aj atraktívnu mapu s príbehom **Po stopách sv. Cyrila a Metoda**, ktorú návštevníci nájdu na webe www.cyril-methodius.eu. Je to beh na dlhé trate, ale základnú cestu chceme pripraviť pre návštevníkov do začiatku budúcej turistickej sezóny.

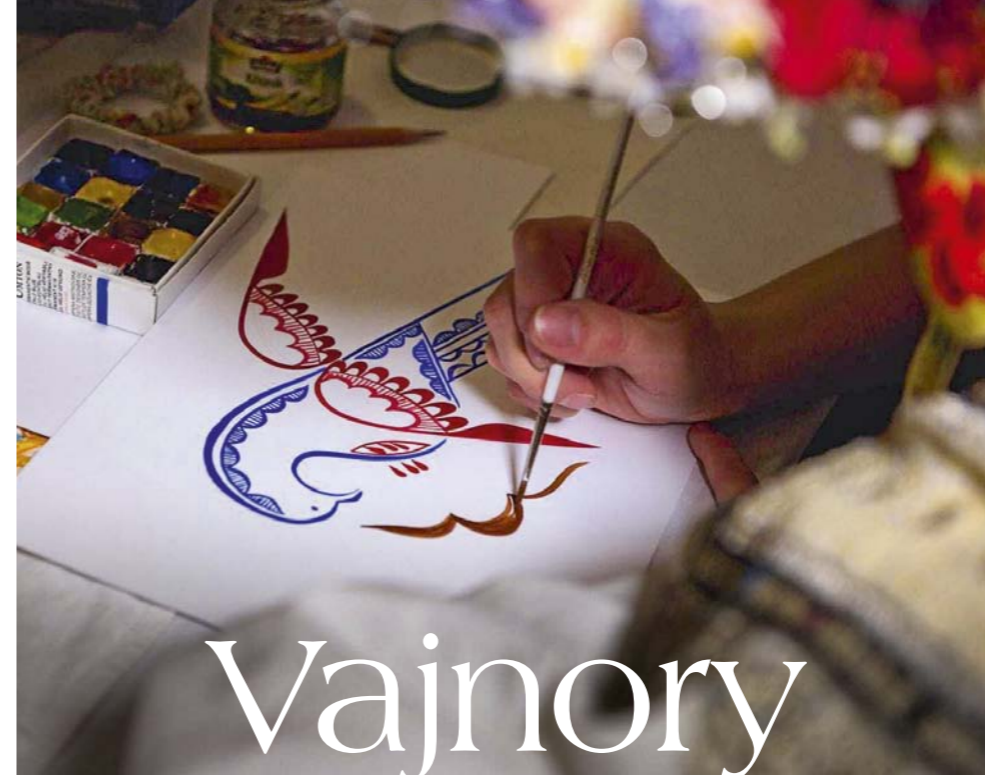

Foto: M. Veselký

najstaršie letisko na Slovensku. Na lúke vo Vajnoroch malo v roku 1919 pristáť lietadlo s generálom Štefánikom, no posádka tragicky zahynula. Do roku 2004 fungovalo, potom ho štát predal. Ak by ste sa na Vajnory pozreli z vtácej perspektívy, videli by ste krásnu rovinatú krajinu.

Vajnory Ornament maľovaný vekom

Vajnory by s asi 6 000 obyvateľmi mohli byť veľkou slovenskou dedinou, no sú menšou mestskou časťou Bratislavy. O to sympatickejšie je, že si vidiecky ráz zachovávajú a na svoje tradície sú tu hrdí.

Ako kedysi žili miestni vinohradníci a roľníci sa dozvieme vo Vajnorskom ľudovom dome. Na stáročných vinohradníckych tradíciach nadväzuje Vajnorský vinohradnícky spolok, ktorý organizuje Dni otvorených pivníc a Svätostefanské žehnanie mladého vína. Autenticitu dodáva miestu zbierka ľudovej keramiky a výšiviek, domáce zariadenie, vajnorský ľudový kroj a maľby. Domček a jeho expozícia sú nevelké, no dostali sa na zoznam národných kultúrnych pamiatok. Každoročne sa tu koná Letná škola vajnorských tradícií, kde sa priučíte aj namaľovať vajnorské vtáčiky ornačky – symbol slávneho vajnorského ornamentu. Diela ľudových maliarov

nesú v sebe hlbokú symboliku. Najznámejšou bola Katarína Brúderová, ktorá si ako motív vybrala pelikána. Vták si trhá vlastné srdce, aby nakrmil hladné mláďatá. Mladú krv inovatívnym prístupom reprezen-

tujú Kristína Rožňovcová a Erika Suranyiová. Vajnorské ornamenty nájdete aj v Kostole Sedembolestnej Panny Márie, na ktorého povale našli v roku 1941 Vajnorskú Madonu. Vzácná soška zo začiatku 14. storočia je uložená v zbierkach Mestského múzea v Bratislave. Jej repliku uvidíte na miestnom úrade.

Z vtácej perspektívy

Vajnory sa zapísali do aviatckej histórie, lebo práve tu vzniklo

Severozápad Vajnôr je súčasťou Chránenej krajinnnej oblasti Malé Karpaty a v blízkosti sa nachádza Národná prírodná rezervácia Šúr. Mokrad' je domovom mnohých rastlín a živočíchov. Jedinečný charakter tomuto územiu dávajú aj vajnorské jazerá a rybník.

Foto: BSK

Podunajský región

Priestor, ktorý definuje
voda. Sila a pokoj, ktorý
prináša, ostanú hlboko
vryté vo vašej mysl
i srdci.

Foto: m-ARK

**Zláka vás najmä ak milujete
dobrodružstvo a nebránite sa
adrenalinu. Zamilujete si to tu aj
vtedy, ak vás priťahuje moderné
umenie a radi sa naň pozriete
z novej perspektívy.**

Podunajsko je bohaté pre svoje
možnosti aktívneho oddychu: už len
späťosť s Dunajom z neho robí miesto,
kde nikdy nie je nuda! Dopraviť sa sem
loďou po prúde je silný zážitok. Vidieť
krajinu z vodnej hladiny majestátneho
toku prináša radosť očí a pokoj
duši. Preskúmať túto časť bratislavské-
ho kraja však môžete aj z bicykla alebo
na korčuliach po hrádzi. Oblúbené
spoty tu majú aj kitisti a vedia prečo
tu našli svoj raj. Podunajsko ponúka
na svojich trávnatých plochách aj
zážitky pre milovníkov golfu a naučia
vás tu tiež relaxovať. Wellness a oddych
v spojení s výbornou gastronómiou
jednoducho nemôže po takom výdaji
energie chýbať.

Foto: m-ARK

Most pri Bratislave

Nalad'te sa na zelenú a spoznajte poklad

Foto: m-ARK

V lete si tu výborne oddýchnete pri Zelenej vode či pri rybačke a určite zájdite aj do miestneho kostola, ktorého príbeh sa začal písať v roku 1300.

Jeho patrón svätý Tomáš ho ochránil pred Turkami aj zemetrasením. Dnes je súčasťou Kostola Božského Srdca Ježišovho a ich prepojením vznikol svätostánok spájajúci stredovekú a novodobú architektúru.

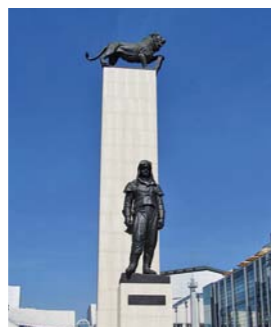
Obec sa v minulosti volala Pruk, čo je skomolenina slova Bruck (an der

Donau) – Most nad Dunajom. Malý Dunaj sa kedysi často vylieval a riešením boli štyri drevené mosty. Odtiaľ ten názov. Pomyseľný „most“ sa podarilo vytvoriť aj medzi pôvodným, nemeckým obyvateľstvom, ktoré bolo po skončení 2. svetovej vojny vysídlené, a novousadlíkmi, ktorí sa v obci udomácnili.

100 rokov od tragickej havárie M. R. Štefánika

4. mája 2019 uplynie 100 rokov od tragickej smrti ministra vojny generála Milana Rastislava Štefánika s celou posádkou. Jeho pamiatku si môžete pripomenúť na viacerých miestach Bratislavského samosprávneho kraja. Vydajte sa spolu s nami po stopách astronóma, svetobežníka, letca, politika, diplomata a generála ozbrojených síl Francúzska.

1. Pamätník M. R. Štefánika Nábřežie M. R. Štefánika

Viac ako 7 metrov vysoká socha Štefánika, nad ktorou sa vo výške 19 metrov týči štvormetrový lev, je od roku 2009 ozdobou námestia pred novou budovou Slovenského národného divadla. Spoločné osadenie sôch nie je náhodné. Takto ich umiestnil aj autor pôvodného pamätníka, ktorý stál inde, český sochár Bohumil Kafka v roku 1938. Symbolizujú československé légie, ktoré Štefánik zakladal a ktorých bol veliteľom. Pamätník je jednou z dominant levej strany Dunaja.

2. Medzinárodné letisko M. R. Štefánika Bratislava

Letisko nesie meno po Štefánikovi od roku 1997. V interiéri odletového terminálu môžete vidieť sochu Štefánika a tiež jedinú existujúcu repliku dvojplášňáka Caproni Ca 33 na svete.

3. Mohyla generála M. R. Štefánika

kataster obce Most pri Bratislave Mohyla neďaleko Ivanka pri Dunaji vznikla na mieste havárie. Je spomienkou nielen na Štefánika, v troskách dvojplášňáka zahynuli aj ďalší traja členovia posádky. O dôvodoch havárie sa špekuluje: jedni tvrdia, že išlo o atentát, iní vinia problematický stroj. Mohyly tu postavili v roku 1923 podľa návrhu architekta Dušana Jurkoviča.

Ivanka pri Dunaji

Café Štefánik

Ak milujete históriu, tajomné príbehy, výbornú kávu, vyberané sladkosti či sa potrebujete niečím dobrým občerstviť, potom nepoznáme lepšiu adresu ako originálnu kaviareň s príbehom – Café ŠTEFÁNIK.

Slovenského veľikána generála Milana Rastislava Štefánika, ktorý tragicky zahynul neďaleko odtiaľto, tu pripomína každý centimeter. Dýchne na vás atmosféra vzniku Československej republiky a uvedomíte si veľkosť človeka, ktorý sa zásadnou mierou zaslúžil o rozpad rakúsko-uhorskej monarchie a vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov. Písal sa rok 1918.

Foto: Café Štefánik

Štefánikova uniforma
brigádneho generála francúzskej armády

Caproni Ca.33
Model talianskeho lietadla, v ktorom Štefánik 4. mája 1919 zahynul

Štefánik
na známkach a bankovkách. Je tu i mapa jeho ciest po celom svete

Dobové fotografie,
známky a dokumenty zo Štefánikovho života

Ochutnať môžete **vynikajúce torty, sladké koláče a voňavú kávu** – priamo zo šálky so Štefánikovou podobou. V lete vás na terase osviežia limonády, hladom odporúčame k vínu tunajšie nátierky a sendviče. Ponuku si pochvaľujú aj maškrtníci, ktorí musia zo svojho jedálňička vylúčiť lepek alebo potrebujú bezbariérový vstup.

tel.: +421 944 494 948
FB: Café Štefánik

Charizmatický Štefánik bol ten, kto otváral dvere Masarykovi a Benešovi do najvyšších kruhov vo Francúzsku a v Taliansku. Ich podpora bola pre Československo kľúčová. Nie každý to vie, že spolu s V. Preissigom dokonca navrhli našu prvú vlajku: 4 biele hviezdy na modrom pozadí ohraničili biele a červené pruhy. Veru, hviezdy sprevádzali Štefánika – zanieteného vedca a astronóma – celým životom. A ak ich budete najbližšie pozorovať, spomeňte si, že tam v diaľke žiari aj planéta 3571, pomenovaná práve po tomto významnom mužovi.

Foto: m-ARK

4. Café Štefánik, Ivanka pri Dunaji. Viac na vedľajšej strane.

Jiří Mezřický (*1939):

„S Bohom nekšeftujem“

Jeho celoživotným námetom je odpor k ľahostajnosti a hlúposti. Do kostola nechodí, ale ukázal nám svoj „templ“ – ateliér v Tomášove.

Vaše portfólio zahŕňa stavby, pod ktoré ste sa podpísali ako architekt, a obrazy, ktoré podpisujete ako „Jirka“? Príliš skromné na umelca, nie?
Podpisovať menom „Vincent“ už nešlo.

Vaším obrazom dominuje modrá. Pôsobí trochu temne, smutne.
Je to aj farba čistoty, vody a oblohy. Je chladná a teplými farbami nechcem byť vtieravý.

Máte tu blízko Dunaj. Inšpiruje vás?
Nie. Rieky, ani veľké, ma nezaujímajú. Moria a oceány áno.

Všimla som si napríklad kolekciu Vraky. Tá ma zvlášť zaujala...
Chcel by som rozumieť ich mlčaniu, vedieť, čo nám oznamujú. Sú vlastne zbierkou neúspechov našej histórie, ktorá leží na dne.

Nie ste len maliar. Čo vás architektúra naučila o malbe?
Architektúra má veľa spoločného s citom pre esteticko, no s malbou iba to. Architektúra má opodstatnenie, lebo je úžitková. Malba ako jedna z umenia je nanič, málokto ju potrebuje.

Nie je opodstatnenie malby v tom, že ľudí teší?
Pre tých pár ľudí, ktorí ju chápu, áno. Lenže naša civilizácia a jej režimy umeniu neprajú, odpojili sa od duchovna. Keď nastúpilo kresťanstvo, oživilo umenie na niekoľko storočí. Tá spiritualita nám dnes chýba.

Dovedie konzum túto spoločnosť k zániku, alebo sa to zvrtné? Ste optimista alebo pesimista?
Už nemám dôvod byť ani jedno, ani druhé. No, aby sa niečo zmenilo záleží na tom, či spoločnosť zmení prístup k bytiu a nebude sa venovať iba pobývaniu.

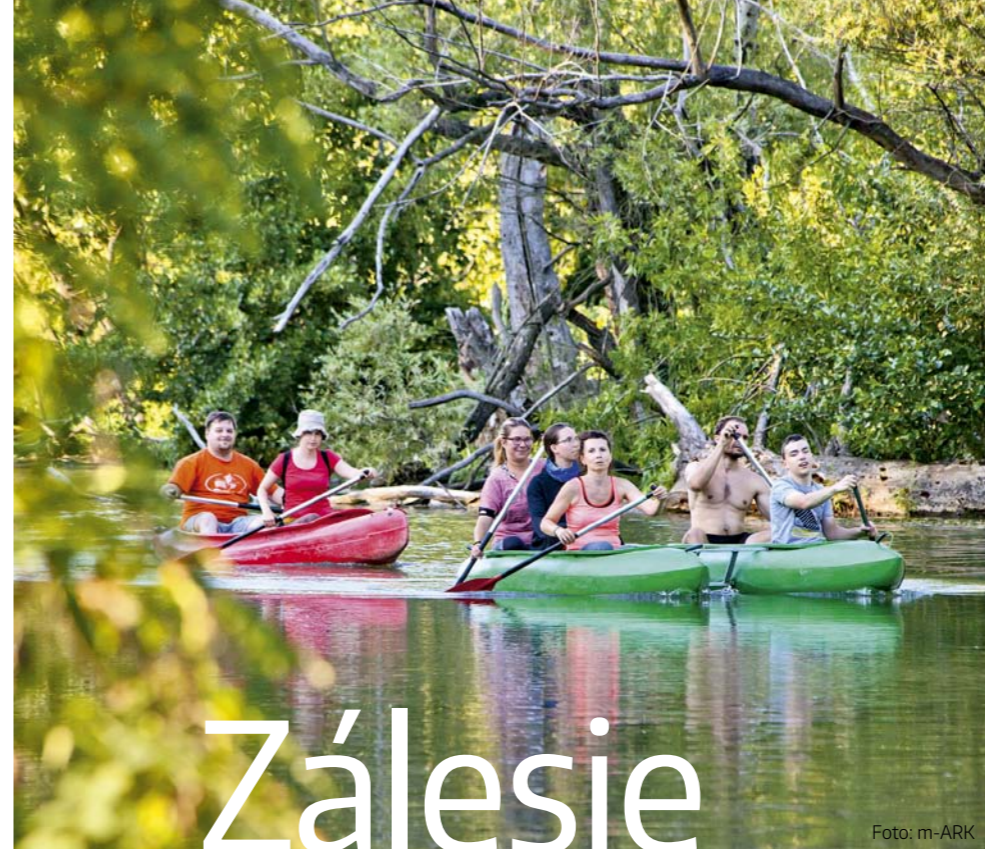
Čo uvidia ľudia na vašej výstave v roku 2019 v Erdődyho paláci?
Prierez mojou tvorbou. Jednou z tém možno bude, prečo si v našej šťastnej dobe zoberie ročne 1600 ľudí život. Prosto tu chýba tá spiritualita.

Vidím v poličke za vami Bibliu. Ste veriaci?
Áno, ja verím.

Pomáha vám to?
Myslím si, že pán Boh ma má rád. Nekšeftujem s ním. Vo svojich modlitbách mu iba za každý deň ďakujem. Vyriešil za mňa mnoho nepríjemných situácií, ale o nič som neprosil.

Foto: archiv Jiří Mezřický

Zálesie

Foto: m-ARK

Miesto, kde sa skamarátite s vodou

O Zálesí už počuli široko-ďaleko. A to preto, lebo v tejto malej dedinke neďaleko Senca to doslova a do písmena žije. A to nielen počas obľúbenej Záleskej divadelnej púte.

Medzinárodný festival vás uvedie do tajov divadla a vy sa stanete súčasťou niektorého zo strhujúcich príbehov. Vstupenka naň má vysokú hodnotu – treba prísť s úsmevom, a to v posledný augustový víkend. Rušno a veselo je v Zálesí aj na vode a okolo nej. A spoznávať čaro krásnu Podunajskú nížinu z vodnej hladiny môžete vďaka tunajším vodákovi aj vy sami. Organizujú tu vodácke, športové aj kultúrne podujatia. Skúsení vodáci sa tu cítia ako ryby vo vode a tí, ktorí ešte vodáckym krstom neprešli, sa tu všetko dôležité naučia v škole pádlovania. V nej vás zasvätia do manévrovania, porozumíte prúdom, vlnám, naučíte sa, ako vybrať správnu stopu jazdy a predvídať riziká. Ak máte chuť na dobrodružstvo, ale chýba vám potrebná výbava, kanoe, katamarán a pádla sa tu dajú požičať, rovnako ako výstroj. Postupne sa pred vami zjaví kolové mlyny v Jelke, Tomášikove,

Jahodnej, Dunajskom Klátove a na pokon spozorujete plávajúci vodný mlyn Kolárovo. Z vďaka za to, čo im voda dáva, jej aj Zálesania niečo vracajú. Malý Dunaj čistia a kultivujú.

Zálesie nie je nikomu cudzie

Dôvodom, prečo to v Zálesí funguje, je aj to, že má šťastie na ľudí. Priatelia obce a odborníci z rôznych oblastí združení v Občianskom združení Naše Zálesičko vybudovali dve nové turistické rozhľadne, Záleský maják so školou na vode, lávku cez Bielu vodu, multifunkčné prístrešky pri vode a spolupracovali na projekte Rozhľadňa hniezdo. A pripravujú ďalšiu novinku – Korzo Zálesie na Malom Dunaji.

www.lodenicazalesie.sk
www.zaleskaput.sk

Foto: Michal Zajaček

Jelka, foto: m-ARK

Foto: Michal Zajaček

Foto: m-ARK

Šarkany patria k jeseni, a keď ich vidíme plachtiť vo vzduchu, v myšlienkach ťaháme za lanká detstva. Úplne iného šarkana budete však potrebovať, ak chcete vyskúšať kitovanie. No koho lákajú extrémne športy a neláká sa pádov do vody, pre toho je kitesurfing ako stvorený.

HAMULIAKOVO Vo vleku draka S VETROM OPRETEKY

Foto: Zuzana Mundyová

Foto: Zuzana Mundyová

Tento akčný šport si vyžaduje veľa odhodlania, vnútornú silu a výhodné je, ak sa kamarátite s vetrom a vodou. Draka si musíte skrotiť, a nielen to. Musíte ho pochopiť, ovládať a spojiť to s jazdou na kitesurfe. To si vyžaduje veľa tréningu a šťastia na dobrý vietor. Keď sa vám to podarí a naučíte sa jazdiť, môžete sa pustiť na ďalšiu métu: skoky. Až potom sa dostaví tá skutočná eufória. Najlepšie sa jazdí na mori, hlavne keď fúka stabilný termický vietor. My more nemáme, ale máme Hamuliakovo!

Vodný raj

Kitesurferov v akcii a ich nadšenie pre tento adrenalínový šport môžete vidieť na ľavom brehu Dunaja, kde sa nachádzajú unikátne kitespoty, z akých v zahraničí zadarmo neodštartujete. Na Hrušovskej zdrži, v časti vyhradenej pre vodné športy, je možné pláž využívať kedykoľvek, keď sú priaznivé podmienky. Známky civilizácie v podobe baru či toalety tu nenájdete. Možno to niekoho odradí, iný si povie: skutočný raj! Dlhé pláže ponúkajú dostatok priestoru na štartovanie a pristávanie drakov, čo prispieva k bezpečnosti na súši.

Vo vhodnom neopréne tu môžete jazdiť takmer celoročne, kým nezamrzne voda.

„Ideálny vietor tu často fúka na jar a jeseň. Prevládajúci smer zo severozápadu prináša silný vietor, ktorý vás dokáže vymrštiť aj viac ako desať metrov do výšky. Teplé južáky navodia pocit ako na dovolenke a spoločne s komunitou kiterov si toto krásne prostredie užívame,“ hovorí skúsený kitesurfer Martin Mikuš. Výhodou je podľa neho plytká voda s rovnou hladinou, tzv. flat. Je vhodná pre začiatočníkov, ale hlavne pre freestyle. Ďalej od brehu sa dá jazdiť aj na hydrofoile, čo je nová odnož tohto stále populárnejšieho športu.

Bez hraníc

Ďalšie spoty nájdete smerom po prúde. Hneď pri Hamuliakove sa nachádza krátka pláž, kde na jazdu vplýva aj protiprúd rieky. Tu je to už trochu iná káva: kitesurferi doslova skáču okolo kaviarne Marina Café. Na mestskej pláži pri Šamoríne zas väčšinou fučí smerom na breh tzv. onshore. Je to síce už za hranicami Bratislavskej župy, no kitesurferi predsa hranice nepoznajú.

Foto: Zuzana Mundyová

Slné jazerá

Foto: m-ARK

Slné jazerá

Sú legendou. Na jazerách s vodnou plochou 100 ha si príde na svoje každý. Plavcom dávajú neobmedzené možnosti a vodný raj tu objavia milovníci vodných športov či rybolovu. Deti si získajú zelené pláže a detské ihriská, športovcov zasa futbalové a plážovovolejbalové ihrisko či tenisové kurty. Hotely ponúkajú bohaté možnosti vyžitia a relaxu. Najväčším je komplex s akvaparkom na severnej strane, kde sa osviežite adrenalinovou jazdou na tobogane. Jazerá si obzrite aj z vláčika Holiday Express. Počas turistickej sezóny vás prevezie na trase dlhej 7,3 km. Nádhernu piatich jazier môžete pozorovať aj z bicykla či na korčuliach. Okolo vodnej plochy vedie totiž cyklochodník.

Foto: VideoFly

Foto: m-ARK

Senec

Mesto pulzujúce dobrou energiou

Senec patrí v našich končinách k mestám s najväčším slnečným svitom. Keď sa preto povie: „Ide sa do Senca“, akoby sa povedalo: „Ide sa za slnkom.“

Ponuka mesta v letnej sezóne je naozaj pestrá. Štartuje ju obľúbený festival Senecké leto – prehliadka hudobných talentov, ktoré sa na pódiách striedajú s tanečníkmi a zabávačmi. Atraktívne podujatie s megadiskotékou každoročne navštívi asi 20 000 ľudí. Končí sa veľkolepým ohňostrojom, ale inak sa v Senci nič nekončí – práve naopak. Dráma, romantika aj dobrodružstvo – to všetko zažijete na plátne letného amfiteátra v krásnom prostredí parku. Dnes sú už amfiteátre u nás skôr raritou, preto si nenechajte tento zážitok ujsť. A spolu s ním aj Veľký letný karneval, ktorý vás presvedčí, že kreativite sa medze nekladú. Víťaný je každý – s doma vyrobenou maskou aj ten, kto sa na farebný manifest premeny pripravuje dlho vopred. Stretnete rozprávkových hrdinov, víly či

pirátov, zažijete bublinovú šou alebo vystúpenie akrobatov. Každý ročník je iný, nápaditý a zábavný – presne ako masky, ktoré sem prichádzajú.

Ked' tradícia oživa

Ak by ste zavítali na južnú stranu jazier na prelome leta, nevynechajte ochutnávku produkcie 10 vinárov, ktorí tu počas Seneckého vínného festivalu prezentujú to najlepšie zo svojich vinogradov. Inú, tiež lákavú tvár nastavuje Senec v auguste. Obľúbený festival Ľudové umelecké remeslá ukazuje tvorivosť našich predkov a šikovnosť súčasných

Foto: m-ARK

remeselníkov. Leto v meste uzatvára Slnečný festival, teda festival malých divadelných foriem.

Novinky v Senci

Zmeny čakajú seneckú synagógu z roku 1825. Kedysi bola jedinou židovskou modlitebňou v širšom okolí, dlho však chátrala. Po druhej svetovej vojne, keď z pôvodného židovského obyvateľstva v Senci ostala len hrstka, nemala komu slúžiť. Komunisti z nej spravili sýpku

a neskôr sklad. Pamiatku, ktorá reprezentuje maurský štýl s orientálnymi a secesnými prvkami, začali v roku 2018 opravovať. Premeniť sa má na multifunkčné kultúrne centrum s malou múzejnou expozíciou venovanou dejinám tunajšej židovskej komunity. História mesta môžete aktuálne spoznávať v Mestskom múzeu so sídlom v Tureckom dome. Je to jeden z najpôsobiliejších objektov Senca, ktorého príbeh si isto nechajte rozpovedať.

Novoobjavená vínná pivnica **Jungpereg 1632**

Kedysi to bol dom panského debnára, dnes vínná pivnica, odkiaľ si odnesiete plný sud zážitkov.

Veru, debnári boli majstri svojho remesla. Z dreva vyrábali kade či sudy, ktoré nesmeli chýbať u žiadneho vinára. Cesta k vínu, ktoré dnes môžete ochutnať v tejto vínnej pivnici, bola však oveľa klukatejšia. Budova slúžila v minulosti ako základná škola aj poliklinika. Neskôr nebolo toho, kto by sa o ňu staral, a tak ju zbúrali. Zachovala sa však pivnica so silným geniom loci. Tá sa našťastie dostala do rúk O. Z. Jungpereg 1632, ktoré chcelo starú pivnicu z čias, keď boli jej majiteľmi Esterházyovci, obnoviť. Združenie založili v roku 2016 vinársky nadšenec Ľudovít Szabo a bielsky vinár Jozef Navara so svojimi priateľmi. Odpracovali tu skoro 4 500 hodín a na renováciu použili viac ako 20 000 tehál. Dnes môžeme smelo vyhlásiť, že Jungpereg vrátil Senec na vinársku mapu Slovenska. A čo vlastne Jungpereg 1632 znamená? Pri tvorbe názvu sa vinári inšpirovali pôvodným názvom seneckej vinohradníckej hory Nový vrch, teda Jungpereg.

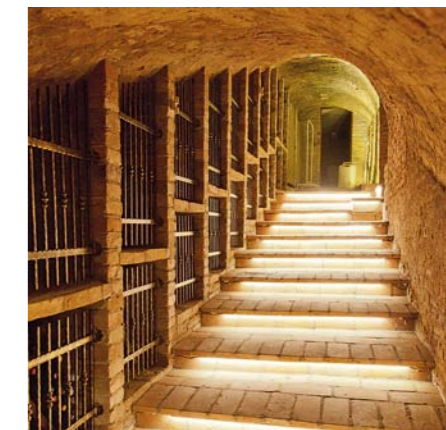

Foto: m-ARK

Foto: m-ARK

Ak milujete vodu v akejkol'vek podobe, vodné atrakcie a chcete si dokonale užiť zábavu s rodinou, priateľmi či vo dvojici – zavítajte do AQUAPARKU Senec. Malí aj veľkí, plavci aj neplavci – každý si tu niečo nájde.

AQUAPARK Senec a SAI Wellness Senec

Svet, kde má každý dobrú náladu

Zábava s veľkým „Z“

Táto lákavá pozvánka platí celoročne vďaka 3 vnútorným a 1 vonkajšiemu výplavovému bazénu s teplotou vody od 28 do 38 °C. Počas letnej sezóny – od júna do konca augusta – sa počet bazénov rozširuje o vonkajšie vodné plochy. Adrenalín sa vám do krvi vyplaví na rôznych atrakciách. Majú tu 4 tobogany, 6 šmyklaviek a lievik. Tým sa však zábava v AQUAPARKU Senec nekončí! Aktívny oddych si dosýta užijete pri plážovom volejbale, minifutbale alebo s bedmintonovou raketou

v ruke. Relaxujte a nechajte sa unášať prúdom „lenivej rieky“ v bazéne „Lazy River“. A keď sa vám zažiada hoci aj exotického osvieženia, stačí navštíviť letný bar na ostrove.

Keď je zima, štípe mráz

Rozprúdiť krv v žilách si môžete počas roka aj v plaveckom 25-metrovom bazéne, ktorý je súčasťou SWIMARÉNY Senec a tiež v jedinečnom SAI Wellness. Na ploche skoro 1000 m² vás čaká 8 saun, 3 vírivky a Kneippov kúpeľ. Do tajov potenia vás zasväť profesionálny saunový

animátor. Spoznáte blahodarné účinky saunovania doslova na vlastnej koži. V saune s názvom Ruská baňa zažijete originálne metličkovanie, v aromatickej parnej saune pilingové ceremoniály, turecký hammam láka východným očistným rituálom a zrelaxovať môžete aj v bambusovej či fínskej saune. Dokonalý reset precítite vo vonkajšom ochladzovacom bazéniku v japonskej záhrade. Dopriať si môžete aj masáž alebo celotelové ošetrenie prestížnou talianskou kozmetikou Comfort Zone. Pestrú ponuku služieb a informácie o netradičných saunových ceremoniáloch nájdete na stránke www.aquaparksenec.sk a www.saiwellness.sk.

Foto: AQUATHERMAL SENEC

Foto: m-ARK

Holiday Express

VLÁČIKOM OKOLO SLNEČNÝCH JAZIER

Doprajte si prehliadku okolo jazier z pohodlia vláčika. Vo farbách mesta Senec – žltej a modrej – premáva počas letnej sezóny obľúbený Holiday Express.

Má síce riadne vytýčené zastávky, no po dohode so sprievodcom môžete nastúpiť a vystúpiť kdekoľvek na jeho trase.

Jazdí denne od 9.00 do 22.00 v pravidelných hodinových intervaloch z mesta smerom k Slnečným jazerám a okolo nich. Na tejto 7,3 km dlhej trase si uvedomíte veľkosť a krásu piatich jazier s celkovou rozlohou 100 hektárov. Turistický vláčik je ideálnym spojením medzi letoviskom a centrom mesta.

Foto: Green Resort Hrubá Borša

Green Resort Hrubá Borša

Predstavte si 1 000 000 m² zelene, do ktorej je zasadené 18-jamkové majstrovské ihrisko. V jemne zvlnenej podunajskej krajine s príjemnou klímou je Green Resort Hrubá Borša ideálnym miestom na aktívny odpočinok.

Foto: HOLIDAY VILLAGE s.r.o.

Holiday Village

Prázdninová dedinka Holiday Village je situovaná na severnej strane Slnečných jazier v rekreačnom stredisku mesta Senec. V areáli je 13 bungalovov, v ktorých je 52 apartmánov, každý vhodný maximálne pre štyri osoby. Všetky sú vybavené samostatnou 2-lôžkovou spálňou a kuchynsko-spoločenskou časťou. Apartmán má vlastné sociálne zariadenie a terasu s vonkajším sedením.

HOLIDAY VILLAGE s.r.o.

Slnečné jazerá sever, 903 01 Senec
tel.: 00421 911 656 654, www.hv.sk

Majstrovské ihrisko je navrhnuté tak, aby si hru na ňom užili aj začiatočníci, ale aby preverilo aj schopnosti pokročilého hráča. Jazierka pôvodných štrkovísk s piesčitými plážami po okrajoch i lesík s fervejmi umocňujú dojem z tohto miesta. Golfisti tu testujú svoje schopnosti aj na veľmi dobre udržiavanej 9-jamkovej akadémii, ktorá je vynikajúca na tréning kratších úderov. Novinkou najväčšieho golfového klubu na Slovensku je nový klubový dom s reštauráciou a terasou, ktorá sa klenie nad jazierkom pri 9. jamke. Exteriérový bar je zasa ideálnym bodom na občerstvenie hráčov na halfway. Informácie o turnajoch a Green Resorte nájdete na www.golfborsa.sk.

Malokarpatský región

Do diaľky volajúca krása. Obce
a mestá pod Malými Karpatmi
vás očaria prírodou a napoja
lahodným vínom.

Foto: m-ARK

**Spoznávať tento kraj je
jedno nekonečné a krásne
dobrodružstvo. Nepýtajte sa
prečo, po odpoveď si sem musíte
prísť sami. A verte, neolútujete to.**

Či už sa na svojej ceste zastavíte vo Svätom Jure, Pezinku, Vinosadoch, Modre, Dubovej, Častej, Šenkviaciach, Slovenskom Grobe, Viničnom, alebo inde, všade vás presvedčia o svojej dobrosrdečnosti, a hlavne schopnosti nielen robiť kvalitné víno a gurmánske špeciality, ale si ich aj užívať. Či prídete na niektoré z vinobraní, hodov, trhov, vkročíte na vínnu cestu, alebo sa vyberiete na niektoré z vinárskych podujatí, vždy spoznáte nové chute sveta. Mastené lokše, pečené husi, husacia pečenka, sciskanice, štrúdle – tak chutí kraj pod Malými Karpatmi. Zvlnená krajina priam láka zberateľov zážitkov. A núdzu o nové kúsky tu nebudú mať ani zberatelia keramiky. Malokarpatský kraj – to sú aj mnohé vzácne pamiatky s osobitými príbehmi, ktoré čakajú na to, že si ich aj vy „prečítate“.

Hrad Červený Kameň

vás uchvátí nielen svojou majestátnou stavbou či lokalitou, v ktorej sa nachádza. Obrovské poklady skrýva aj v podzemí.

Unikátne priestory za ťažkými kovovými dverami

Tunajšie hradné pivnice budovali v rokoch 1538 až 1555 a patria k najväčším v Európe. Tiahnu sa pod juhozápadným krídlom hradu. Prvý suterén má rozlohu 72, druhý 315 a tretí 610 m². V jednej z pivníc dostanete odpoveď na otázku, ako prišiel hrad k svojmu menu. Z kúta totiž vyčnieva kus vápenca

obsahujúci železo. Múry sú široké štyri metre, a tak sú podmienky dnu ideálne na skladovanie tovarov.

Obchodný duch

S nápadom vystať tu podzemné priestory prišli Fuggerovci – najbohatšia európska obchodnícka rodina tej doby, konkrétne Anton Fugger,

ktorý hrad v roku 1535 kúpil. Fuggerovci bohatli na obchode s tkaninami, boli to výborní bankári, angažovali sa v moreplaveckých výpravách a budovaní manufaktúr. Darilo sa im aj v ťažbe kovov a tie ich spojili s Horným Uhorskom – dnešným Slovenskom, ktoré bolo kedysi lídrom v ťažbe medi. V pivniciach chceli med uschovávať pred ďalšou distribúciou.

Foto: archív SNM – Múzea Červený Kameň

Všetko do detailov premyslené

Renesančné sídlo bolo bezpečnou pevnosťou. Tvorili ho dve predhradia, tri brány s padacími mostami, v baštách mali na obranu pred nepriateľmi pripravené ručnice a delá, strielne prepájali podzemné chodby. Na všetko dozerala vojenská posádka. Nič z toho však napokon nebolo potrebné. Turci sa začali rozpínať našim smerom a kovy k nám začali dovážať z novoobjavenej Ameriky. Namiesto ušľachtileho kovu napokon v podzemí uchovávali víno. Dôkazom je vzácny lis z 18. storočia, ktorý môžete v podzemnej lisovni obdivovať do dnešných dní.

Pivnice dnes

Unikátne pivničné priestory sú vhodné na veľké spoločenské a kultúrne podujatia, stredoveké hostiny, degustácie či recepcie s kapacitou 150 až 800 osôb.

PRAVIDELNÉ PODUJATIA

Burza starožitností – v letnej sezóne
Červenokamenské remeselné trhy – máj
Vína na hrade – prezentácia lokálnych vinárov
Noc múzeí a galérií – máj
Deň detí na hrade – jún
Festival zabudnutých remesiel – jún/júl
Červenokamenská púť – august
Mikuláš na hrade – december
celoročné komorné koncerty, scénické aj nočné prehliadky, výstavy

Foto: archív BSK

Hrad Červený Kameň

900 89 Častá, tel.: +421 033/ 690 58 03
e-mail: objednavkymck@gmail.com
Október až apríl: pondelok: zatvorené,
utorok–nedeľa: 9.30–15.30
Máj až september: pondelok–nedeľa: 9.00–17.00

Foto: archív BSK

Modra

opäť ako malebná pohľadnica

Modra obkľúčená nádhernými vinohradmi a lesoparkom v rekreačnej oblasti Harmónia bola kedysi ako malebná pohľadnica. Hoci rokmi vybledla, mesto sa snaží oživiť jej pôvodné farby. V chotári obnovujú vinohrady, studne, vysádzajú stromy, ovocné sady, budujú oddychové altánky, lavičky, božie muky a prinavracajú chotára jeho pôvodný čarovný ráz späť s prírodou a tradíciami.

Atmosféra dávnych čias letoviska Harmónia

Sláva slnečného kúpeľa, ako pobyt v letovisku Harmónia zvykli návštevníci volať, siaha až do druhej polovice 19. storočia. Mestské vily, ktoré projektoval slávny architekt Dušan Jurkovič, boli zasadené do lesoparku, určeného prioritne na rekreáciu. V Modre k lesom pristupujú veľmi citlivo – starajú sa o zdravie stromov, udržiavajú lesné lúky, turistické chodníky, budujú mostíky cez potoky a oddychové altánky aj pekné vyhliadkové stanoviská.

Prírodné kúpalisko na Zochovej chate

Modre sa podarilo získať externé zdroje na obnovu prírodného kúpaliska v lokalite Piesok. Nádrž, pôvodne vytvorená na udržanie prebytočnej vody z potoka, sa tak opäť zmení na horské kúpalisko. Celý areál zaťatraktívnia ležadlá, lavičky a ďalší mobiliár na kúpanie. Pribudne úplne nový náučný chodník o huncokároch,

ktorý priblíži pomocou trojjazyčného audiosprievodcu spoločnú históriu týchto lesných robotníkov a ich rodín rakúskeho a nemeckého pôvodu. Náučný chodník, vydanie cyklomapy, príprava publikácie o huncokároch, festival na ich počesť a putovná výstava s vernisážou by mali do chotára prilákať turistov.

Nové studne v chotári

Studne ako cenný zdroj pitnej vody a závlahy boli v minulosti dôležitou súčasťou života vinohradníkov. Modra sa rozhodla oživiť aspoň časť z nich. Vlni v chotári vykopali štyri nové studne a obnovili jednu existujúcu. Využívajú ich na závlahu

stromov, ale osviežiť sa zo studní môžu aj vinohradníci alebo návštevníci chotára pomocou ručných čerpadiel. Nezabudlo sa ani na modranský rybník. Pribudli stromy okolo rybníka aj nové lavičky, na ktorých si môžete oddýchnuť spolu s romantickým mólom.

Ovocné sady, lipové a gaštanové aleje

Ešte nikdy sa v Modre nesadili stromy a kríky, ktoré lemujú chodníky popri cestách, v takej intenzite ako teraz. Miesta zarastené šípkami a plné smetí nahradili čerešne, oskoruše,

mišpule, dule, mandle, gaštany či jablone, lipy a ďalšie stromy. Vymierajúci gaštan jedlý chcú v Modre zachrániť novou výsadbou gaštanových alejí. Kultiváciu verejného priestoru berú veľmi vážne. Zo zanedbanej mestskej záhrady v centre vytvorili atraktívny priestor na oddych so stromami, popínavými rastlinami, lavičkami, vyzdobený keramickými tabuľami od miestnych majstrov s rozprávkovými motívami.

Návrat k tradíciám

Mestské hradby v Modre majú vyše 400 rokov. Z pôvodných 2 300 metrov je dnes zachovaných 1 680 metrov, ktoré postupne renovujú pod dohľadom pamiatkarov. Obnovou opevnenia sa v Modre snažia zachovávať a podporovať kultúrnu identitu mesta. S ňou je silno spätý aj

sv. Urban, patrón vinárov a vinohradníkov, ktorému postavili tri božie muky vo vinohradoch. K nim čoskoro pribudnú aj zastavenia krížovej cesty. Na týchto drobných sakrálnych stavbách spolupracujú miestni keramickí majstri, ktorí svojím umením dotvárajú vinohradnícky ráz krajiny.

www.modra.sk

Foto: m-ARK a Modra

Foto: VideoFly

Modra

HLAVNÉ MESTO VÍNA A KERAMIKY

Víno Rariga

Igor Rariga založil svoj prvý vinohrad v roku 1986. Najskôr to bola záľuba, no postupne mu pestovanie hrozna a výroba vlastného vína učarovali natoľko, že sa „vinárčaniu“ začal venovať naplno. Dnes mu pomáhajú aj dvaja synovia. Prinášajú do rodinného podnikania smelé inovatívne nápady. Vinárstvo vyrába veľmi kvalitné vína, za ktoré získalo niekoľko medailí na uznávaných medzinárodných výstavách. Za posledných sedem rokov dostali štyrikrát cenu prezidenta SR a ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – Najúspešnejšia kolekcia vín modranského vystavovateľa. Ich hlavnou odrodou, na ktorú nedajú dopustiť, je Rizling rýnsky. V ponuke vinárstva však nájdete aj výborný Sauvignon, Veltlínske zelené, Pinot Gris, Riesling Quercus, Devín, Lipovinu a ďalšie odrody.

Kontakt: vinorariga.sk

Víno Dudo

Miroslav Dudo nadviazal na tradície niekoľkých generácií vinárskych predkov. Svoje rodinné vinárstvo vedie spolu so synom. Vyrábajú vína modernou technológiou, ktorá je obohatená o skúsenosti starých vinohradníkov a vinárov. V jeho pivnici môžete ochutnať známe odrody Veltlínske zelené, Rizling rýnsky, Chardonnay, Tramín, Sauvignon, Zweigeltrebe, Cabernet Sauvignon, Svätovavrinecké a nechýbajú ani skvelé slovenské odrody Devín a Dunaj. Miro Dudo získal za svoje vína Cenu prezidenta SR, cenu Šampión a dvakrát vicešampión Československej ligy a zlaté aj strieborné medaily v mnohých súťažiach.

Kontakt: vinodudo.sk

Vinohradnícke mestečko navštevuje čoraz viac milovníkov vína a lokálnej gastronómie. V Modre nájdete niekoľko rodinných vinárstiev. Každé je originálne, má svoj príbeh a stelesňuje ho tvár konkrétneho vinára, ktorý do remesla postupne zapojil aj rodinu. Predstavíme vám trojicu modranských vinárov a nezabudneme ani na rodinné firmy, ktoré vyrábajú alebo oživujú výrobu keramiky. Lebo nič nie je späté s mestom Modra viac ako tieto dve veci – víno a keramika.

Juran z Modry

Rodina Petra Jurana pestuje na ploche 2,5 hektára tradičné odrody Müller-Thurgau, Rulandské biele, Veltlínske zelené, Rizling vlašský a Rizling rýnsky. Aj v tomto rodinnom vinárstve čerpajú dodnes z poznatkov a skúseností predkov s pestovaním viniča a výrobou vína v modranskom vinohradníckom rajóne. Opierajú sa o najnovšie poznatky z oblasti enológie a s použitím moderných technológií vyrábajú úprimné vína pestrých ovocných vôní a plných odrodových chutí.

Kontakt: juranzmodry.sk

modranska

Keramika z Modry má aj novú modernú tvár. Stelesňuje ju značka modranska. Špecializuje sa na tvorbu ručne robenej úžitkovej keramiky, a to hlavne modranskej majoliky a kameniny. Darí sa jej oživovať tradičné tvary a vzory, vymýšľať aj nové návrhy a vytvárať originálnu, modernú keramiku. Vdýchnuť keramike moderný dizajn a snažiť sa zachovať tradície a krásu starej hrnčiariny sa modranskej podarilo vďaka otcovi a synovi. Otec – majster Marián Liška – je odchovanec slávnej modranskej keramickej školy a jeho syn Jakub sa po štúdiách keramiky, architektúry a dizajnu vrátil do otcovej dielne, aby priniesol nové postupy a nápady. Najväčší kus práce však vzniká v tíme modranskej. Rodinná firma si vytypovala vynikajúcich remeselníkov a dizajnérov, s ktorými spolupracuje. Za svoju prácu získali niekoľko národných cien za dizajn, ale aj ceny pre najlepších hrnčiarov v bývalom Československu, a ďalšie ocenenia na súťažiach a výstavách po celom svete.

Kontakt: modranska.sk

Slovenská ľudová majolika

Už sa zdalo, že tradičná modranská majolika, ktorej história sa začala písať v roku 1883, definitívne zanikne. Po dvojročnej nečinnosti sa však koncom roka 2017 do keramickej dielne vrátil život vďaka rodine a priateľom Miriam Fuňovej, ktorá ju v súčasnosti vedie. Investovali do obnovenia výroby, vrátili prácu pôvodným zamestnancom a snažia sa obnoviť zašlú slávu modranskej majoliky. Tá je dnes súčasťou Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Každý ručne vytočený a namaľovaný kus majoliky má certifikát.

Do zákulisia najväčších remeselných dielní s najdlhšou tradíciou na Slovensku v súčasnosti môžete nazrieť aj vy. Slovenská ľudová majolika organizuje zaujímavé exkurzie a zážitkové workshopy. Veľkorysé priestory vrátane obrovských vozokomorových pecí na vás zapôsobia. Príďte si do Modry vyskúšať poctivé hrnčiarne remeslo, zoznámte sa s tradičným výrobným procesom a možno si domov odnesiete aj vlastnoručne vyrobenú keramiku.

Kontakt: majolika.sk

Text: Zuzana Tichá
Foto: Lucia Mandincová

Spoznávajte svet s kávou Ebenica

Objavte chute Brazílie, Kolumbie, Guatemaly, Mexika či Etiópie cez kávu praženú v neďalekej Modre.

Za výnimočnou chuťou kávy Ebenica sa skrýva jedinečný prístup k nej. V každom jednom kávovom zrnku sa totiž zrkadlí starostlivosť a trpezlivosť ľudí, ktorí ho vypestovali, zozbierali a upražili. Príbeh každej kávy sa začína už pri ručnom zbere na ďalekých plantážach, odkiaľ ešte zelené, surové kávové zrnká putujú do **rodinnej pražiarne v Modre**. Tam kávu pražia v malých množstvách. Keďže praženie, balenie a predaj kávy na seba úzko naväzujú, výsledkom je vždy čerstvá káva, ktorá si dlhodobo uchováva svoje najlepšie vlastnosti. EBENICA COFFEE je však viac ako len pražiareň kávy. Je to miesto, kde káva získava svoj jedinečný charakter tak vďaka skúsenostiam pražiara, ako aj šikovnosti baristu. A práve vďaka súhre hodnôt a ľudí získali kávy Ebenica Gurmano, Intensivo, Harmonelle a Piano vysoké hodnotenie v súťaži Coffee Review USA, ktoré ich vyneslo **do zoznamu 10 najlepších espresso káv Európy**.

EBENICA COFFEE s.r.o.
Šúrska 136, 900 01 Modra
tel.: +421 917 853 555
www.ebenica.sk

Otváracie hodiny predajne
So–Po: zatvorené
Ut: 9–16
St: 9–18
Št: 9–16
Pi: 9–16

Pri vchode do pražiarne nájdete BeanBox – automat, v ktorom si môžete kúpiť balíčky čerstvo praženej kávy 24 hodín, 7 dní v týždni.

Foto: EBENICA COFFEE

Modranskou stopou Samuela Zocha

Modru si často spájame s veľikánom našich dejín – Ľudovítom Štúrom. 26 rokov po jeho smrti sa 18. decembra 1882 v Cerovej narodil niekto, kto spravil z Modry sebavedomé a hrdé mesto. V jeho činoch bolo vidieť hlbokú úctu k Bohu a nekonečnú lásku k ľuďom. Taký bol Samuel Zoch.

Narodil sa do rodiny, v ktorej sa pestovalo vzdelanie a láska k blížnemu. Farársku cestu nastúpil v Novom Sade na Dolnej zemi, modranskú faru prevzal po smrti svojho strýka. Za pomoci manželky Marienky z nej spravil miesto, kde každý núdzny našiel pomoc a kde inteligencia riešila potreby novovznikajúceho štátu – Československa. Napokon je to práve Zoch, kto je autorom Martinskej deklarácie z roku 1918. V onom roku Zochovci utrpeli najväčšiu ranu života – tetanus im vzal syna Stanka. O to viac sa potom sústredili na budovanie sirotinca, vôbec prvého na našom území.

Zochova autorita medzi elitami silnela, stal sa prvým bratislavským županom, neskôr biskupom západného dištriktu evanjelickej cirkvi a.v. Angažoval sa aj vo svetských otázkach – pomáhal rôznym spolkom a istý čas spolupracoval s prezidentom Masarykom. To všetko dopomohlo k budovaniu Modry. Skonal náhle 4. januára 1928 na zápal pľúc, v tom čase ho už kvárila aj leukémia. Pochovaný je v Modre.

„V mojom pere odrazu nebolo atramentu, boli v ňom slzy,“ napísal básnik Ján Smrek, jeden z mnohých chovancov sirotinca, ktorým dal Zoch nádej na život.

Nový sirotinec podľa návrhu architekta Dušana Jurkoviča (fotografie z knihy A. Petrakovičovej Šikulovej Modranská stopa Samuela Zocha)

Foto: m-ARK

NOVINKA

Krásy viditeľné z rozhľadne na Veľkej homoli boli istý čas pred očami turistov skryté. Starú rozhľadňu po 16 rokoch demontovali, no v novembri 2018 ju nahradila celkom nová.

Veľká homoľa (709 m n. m.) je svojou polohou a výškou najvýraznejším vrcholom východnej strany južnej časti Malých Karpát. Túra sem nie je veľmi náročná, nová rozhľadňa sa vám za námahu odvdáči výhľadom na Malé Karpaty, Veľkú Fatru, Tribeč i rakúske Alpy. Na svoju predchodkyňu sa podobá, no technicky je na vyššej úrovni – meria 20,4 m, má 6 podlaží a 120 schodov.

Foto: m-ARK

Slovenský Grob Kráľovstvo husaciny

„Všetky cesty vedú do Ríma. My však vieme, že tie husie vedú k 100-ročnej tradícii pečenia husí do Slovenského Grobu, kam za touto pochúťkou chodia dlhé roky gurmáni nielen zo Slovenska, ale aj z celého sveta.“

Takto pozýva do dediny, akej vo svete niet páru, Cech husacinárov. Vznikol v Slovenskom Grobe spojením siedmich kvalitných husacínarských prevádzok. Ich tmelom je snaha ponúknuť to najlepšie, čo vo svojich peciach vedia upiecť. Pripraviť pre náročných klientov veľkolepý zážitok nie je pre túto „sedmičku“ žiaden problém. Dochrumkava upečené husi nie sú však jedinou delikatesou, akú tu môžete ochutnať. Lahodná pečienka a slávne grobské lokše dopĺňajú tradičnú ponuku. Pripravené sú podľa starých receptúr.

Prevádzky (Slovenský Grob):
Pivnica u zlatej husi, Pezinská 2
Zelený Dvor, Nová 49
Husacina u Jakuba, Pezinská 42
Grobský dvor, Vajnorská 3
Husacina u Zápražných, Pezinská 51
Husacina plus penzión, Hlavná 6
Penzión & Restaurant Karolína, Vajnorská cesta 2

Pivnica u zlatej husi

DOKONALÁ CHUŤ S EMÓCIOU A SLOVENSKÁ KRÁSA

Foto: Pivnica u zlatej husi

Osláviť tradíciu chutí a vôní môžete už 45 rokov na výnimočnom mieste – v Pivnici u zlatej husi v Slovenskom Grobe. Zlatisté húsky z domáceho chovu tu tradičným spôsobom pečie v hlinených pekáčoch už štvrtá generácia rodiny Jajcayovcov a Kisslingovcov.

Pochúťky miestnej kuchyne – husacia pečenka a pečené husi s lokšami – sem lákali už nejedného náročného gurmána či prominentného hosťa. Víťaný je však každý z blízka i ďaleka, každý, kto miluje husacie špeciality. „Pripravujeme ich celoročne, ale nielen to. Jedlo je o emócií, o radosť zo zážitku, a tak sme sa rozhodli ponúknuť našim hosťom nové zážitky,“ vysvetľuje domáca pani Danko Kisslingová.

Novinky na kameni

K novinkám jedálneho lístka patria jedlá na lávovom kameni zohriat na 350 °C. Pri takejto teplote si na ňom môžete sami pripraviť steak, kačacie prsia, sviečkovú, tuniaku či husiacu pečeň, ku ktorej sa najviac hodí sladké víno. A aj to majú na tomto výnimočnom mieste vlastné! Víno Černý – Cuvée Zlatej husi – v sebe spája chute Sauvignonu, Rulandského bieleho a Pescekej leánky. A čo poteší každého gurmána je guláš z husacích srdiec, ktorý môžete zajať chlebičom z tunajšej pece! Ba dokonca tu vyrábajú aj vlastnú zmrzlinu! Naservírujú vám ju tiež na lávovom kameni – pre zmenu vymrazenom

na –32 °C. O tom, že fantázia nepozná hranice, vás presvedčí fialková, ružová a popcornová zmrzlina či tá z čierneho banskoštiavnického piva ERB. To patrí k novinkám tunajšieho nápojového lístka.

Umenie pod strechou

Prvá takmer polstoročnicu svojho života oslávila Pivnica u zlatej husi veľkolepou vernisážou obrazov z originálnej kolekcie PARTY v 21. storočí, ktorá povyšuje ženskú krásu na umenie. Spojenie dokonalých chutí a ženského pôvodu nie je náhodné. Všetko sa to začalo pred tromi rokmi, keď majiteľka Pivnice u zlatej husi Danko Kisslingová uvidela portrét ženy, ktorý ju nielen zaujal, ale doslova nadchol. Fotografia zachytávala mladé dievča – budúcu nevestu v tradičnej parte, teda ozdobe, ktorú po sobášii v minulosti nahrádzal čepiec. Táto nádherná ozdoba hlavy, čelenka, či stužkami ozdobený veniec je špecifický pre každý región Slovenska. Takmer zabudnuté umenie našich predkov oživilo nadšenci z projektu PARTY v 21. STOROČÍ. Vytvorili spolu limitovanú edíciu obrazov, ktorej predchádza dlhá príprava. Party bolo treba vyhľadať, niektoré zrenovovať a správne priradiť k regiónu. Vyhľadať bolo však treba aj mladé dievčatá, ktoré na projekte participovali ako modelky. Jediná stála výstava je práve v Pivnici u zlatej husi! A keď sa na portréty pozriete pozorným okom, na jednom z nich spoznáte aj dámu, ktorá ctí tradície, no zároveň miluje moderné umenie – pani Danku Kisslingovú.

Foto: m-ARK

NA POHÁRIK A CIGARU

Pre tých, ktorí si po výdatnom obede či večeri s blízkymi alebo firemnými partnermi ešte radi posedia pri pohárikú kvalitného rumu či koňaku, tu majú špeciálny cigarový salónik. V jeho pohodlí si chuť a vôňu cigár budete môcť vychutnávať v úplnom súkromí. A kto by mal radšej chuť na skvelé víno, nech sa vyberie ochutnávať z bohatej ponuky tunajšej vinotéky. Objavíte tu asi 200 prevažne slovenských vín, no siahnuť môžete aj po drahých zahraničných a archívnych vínach.

Foto: Pivnica u zlatej husi

Keď Čína volá

Ochutnať špeciality domácej kuchyne mohli vďaka mame pani Kisslingovej – Anne Jajcayovej – koncom roka 2018 v čínskom Šanghaji. A veru v Ázii grobské špeciality chutia. Dokazuje to aj titul Majstra sveta v príprave tradičného jedla, ktorý v roku 2011 v Soule vybojovala práve Pivnica u zlatej husi

Pivnica u zlatej husi
Pezinská 2, 900 26 Slovenský Grob
www.zlatahus.sk
tel.: +421 905 759 163
#pivnicauzlatejhusi

Foto: Pivnica u zlatej husi

KRÁSA, KTORÁ PRETRVÁ PARTY V 21. STOROČÍ

Keď sa dnes vo svete moderných technológií, digitalizácie a obrovského virtuálneho priestoru vydáte na cestu spoznávania tradícií, zistíte, že je to oveľa väčšie dobrodružstvo, ako sa môže na začiatku zdať. Presvedčia vás o tom aj obrazy z limitovanej edície takmer zaniknutých slovenských párt.

Ottawa, foto: LSZ photography

Pre poriadok treba najprv vysvetliť, čo to parta je. Nie je to totiž slovo, ktoré by sme dnes, v 21. storočí bežne používali. A predsa sa zachovalo. Presahuje nie jednu či dve generácie, ale celé storočia. Party sú súčasťou našej národnej identity, máme ich v našej kultúrnej DNA. Len sme o tom mnohí ani nevedeli. Vďaka projektu PARTY V 21. STOROČÍ pod oficiálnou značkou Slovenska – GOOD IDEA SLOVAKIA – to už vieme.

Najkrajšia ozdoba nevesty

Kedysi – v 17. až 20. storočí – zdobili party hlavy mladých dievčat. Tieto ozdobné čelenky boli súčasťou sviatočnej a obradovej úpravy vlasov a nosili ich najmä nevesty. Práve party – bohato a hlavne rôznorodo zdobené, tvorili najkrajší a najdôležitejší prvok svadobného kroja. V každom regióne sa pritom party odlišovali tvarom, veľkosťou, použitými materiálmi, zdobením a farebnosťou.

Základ party tvoril pás lepenky stočený do kruhu, ktorý bol obšíty textilom, najčastejšie zamatom, ten bol doplnený našitými korálkami, bortiňami (ozdobnými stužkami) či kovovými čípkami. Súčasťou party boli viaceré stuhy rôznych dĺžok, ktoré viseli okolo tváre alebo dolu chrbtom. ZDROJ: www.party21art.com

Cífer 1/3 v New Yorku, foto: Paul Martinka

Viac ako slová

Lepšie ako tisíc slov vám predstavu o parte zhmotní jeden obraz. A predstavte si, že nie je jeden, ale je ich „celá kopa“. Za každým z nich je silný príbeh. Príbeh, ktorý by nevznikol, ak by sa nestretla skupina nadšených bádateľov a umeleckých tvorcov. Aj tu platí: „za všetkým hľadá ženu“ – menovite etnologičku Katarínu Chabrečekovú, ktorá sa rozhodla zdokumentovať zabudnuté party zo všetkých kútov Slovenska. Vyhľadať, identifikovať a získať partu bol však len prvý krok na tejto ceste. Každá parta si potom našla

„Dodržali sme zvyk, že party nosili len bezdetné, slobodné dievčatá, preto naše modelky stelesňujú tieto atribúty. Ornamenty na tvárach modeliek i maľba na plátne zodpovedajú ľudovým motívom dediny, regiónu, z ktorého parta pochádza. Stylizácia a kompozícia fotografie reflektuje dobové zábery. Modelky sa vžili do roly budúcich neviest a vážnosť sviatočnej chvíle vyjadrili výrazom pokory na tvári a náznakom úsmevu v očiach. Časti ľudových odevov na fotografiách tiež pochádzajú z dedín, z ktorých sú zaznamenané party.“

svoju modelku, ktorej bolo treba ozdobiť tvár a dekolt. Umelecká maľba na tvárach dievčat vychádza z tradičných ornamentov ľudového odevu. Po absolvovaní bodypaintingu u umeleckých maskérov Andrey Lubockej či Patrika Raga prišlo na rad umelecké duo

Na Times Square v New Yorku, foto: LSZ photography

LSZ PHOTOGRAPHY – Ľubomír Sabo a Zuzana Senášiová. Pri každej z ich fotografií sa dostaví nejaký pocit, nálada, emócia a na chvíľku sa možno aj zasnívate a uvidíte na obraze seba. To však nie je všetko. Ďalšej úlohy sa bravúrne zhostila maliarka projektu Sarah I. Avni, ktorá fotografie vytlačené na plátno domalovala akrylovými farbami. Obrazom dotvorila pozadie, ktoré vychádza z ľudových prvkov jednotlivých dedín a regiónov. Tak, ako každá nevesta či parta, aj každá fotografia a maľba z tejto kolekcie je

originálna a jedinečná.

Tri roky, viac ako dvesto ľudí

Práce na projekte trvali asi tri roky a zúčastnilo sa na ňom viac ako 200 ľudí, medzi nimi nechýbali ani tímy etnológov, bez ktorých by sa

napríklad nepodarilo zrekonštruovať štyri nedostupné party. To samo osebe hovorí o náročnosti celého projektu, ktorého výsledkom je aktuálne 28 výstav doma i v zahraničí a úžasná reprezentácia Slovenska. Najmä sa však podarilo vdýchnuť život jedinečným ľudovým skvostom, ktoré tak ostávajú v trvalej pamäti národa a sú odkazom pre dnešnú a všetky ďalšie generácie. Odkazom, ktorý nás učí zasa niečo nové o sebe a tiež nám dáva ďalší dôvod byť hrdí na svoju minulosť a predkov. A je jedno, z ktorého regiónu pochádzate a či vaši prarodičia partu nazývali odkonka, pantlík, stuški, vinec či vjenec: naše nevesty boli jednoducho nádherné!

www.party21art.com

JEDEN OBRAZ, TRI VYHOTOVENIA

Každý obraz z limitovanej edície má certifikát originality (COA) a vyrobený je len v troch rozmeroch: 60 × 90 cm, 80 × 120 cm a 120 × 180 cm. Z každého obrazu je dostupný aj číslovaný a autormi podpísaný Fine Art Print v limitovanom množstve 100 kusov.

Foto: LSZ photography

Team v New Yorku, foto: Paul Martinka

Foto: VideoFly

Foto: BSK

Foto: m-ARK

Fitz&Petrík vinárstvo

Príbeh vinárstva Fitz&Petrík sa začal nadviazaním na rodinnú tradíciu v pestovaní viniča a výroby vína. Mladých vinárov očarili nové slovenské odrody vyšľachtené v Šenkviaciach.

Vína z novošľachtencov, ktoré dominujú ich vínnemu lístku, vyrábajú vo svojom vinárstve od roku 2012. Vinárstvo sa môže pochváliť viacerými oceneniami z domácich i zahraničných vinárskych výstav. Šampiónmi medzi vínami sú napríklad ružový Cabernet sauvignon a Nitria. Spomedzi bielych odrôd odporúčame ochutnať cuveé z novošľachtencov slovenského a českého pôvodu – Devín a Pálava. Vinárstvo hospodári na 4,5-hektárovej novovysadenej viniči v lokalite Šnaudy

v modranskom vinohradníckom rajóne, kde boli vysadené odrody Tramín červený, Pálava, Muškát moravský, Devín, Nitria a Hron. V Šenkviaciach nad kamennou pivnicou v časti Kozara pestujú odrody Devín a Pálava.

Zážitok ochutnať

Zážitok chuti a radosť z ich vín je možné okúsiť v prostredí rodinnej kamennej pivnice s kapacitou do 16 osôb, kde je možné nielen ochutnať vína, ku ktorým ponúkajú malé občerstvenie, ale tiež čosi z lokálnej gastronómie formou cateringu.

Dlhodobým cieľom vinárstva je produkcia kvalitných vín z hrozna pochádzajúceho z vlastných viníc Malokarpatskej vinohradníckej oblasti – Modry a Šenkvic.

Fitz&Petrík vinárstvo
Vínna pivnica Kozare 18, Šenkvice
www.fpvinarstvo.sk
www.facebook.com/fpvinarstvo

Kostajnicu im vypálili, Šenkvice si pestujú do krásy

Šenkvice založili Chorváti v 16. storočí. Ich domov – mesto Kostajnicu – vypálili Turci a tak sa na čele s Mikulášom Beničom udomácnili v doline Stoličného potoka.

Vieru im nespálil nik, a tak si na mieste pôvodného gotického kostola, ktorý zrejme zhorel, postavili svoj svätostánok. Dnes ho tu môžete obdivovať v podobe, do akej ho upravili v roku 1666. O tento domov už nechceli novousadlíci prísť, a tak Šenkvice obohnali hradbami.

V Šenkviaciach to vždy žilo

Možno vďaka južanskému temperamentu, ktovie? Isté je, že Šenkvičania boli nielen skvelí dychovkári či ochotníci, ale aj aktívni včelári, ovocinári a hasiči. Spolky mali v obci vždy dobrý cveng a túto tradíciu si uchovali. Funguje tu FS Mladosť, Klub chovateľov Šenkvice, Kynologický klub, Fire Angels a najznámejší z nich – Spolok vinohradníkov a vinárov.

Od stredoveku po súčasnosť

To, čo dáva Šenkvičiam charakter, je krajina. Pôda, slnečný svit a blízkosť Malých Karpát predurčili obec na to, aby tu rástol vinič. Viac sa o ňom dozviete na Vinohradníckom náučnom chodníku, kde je vinič vysadený na svahu s ťvitou pôdou typickou pre túto lokalitu. Spoznáte tu 30 odrôd viniča, medzi nimi slovenské novošľachtence aj staré odrody pestované v stredoveku. Ukážka 15 základných spôsobov rezu a vedenia viniča obohatí každého vinohradníka. Na potulkách po tomto malebnom kraji sa popýtajte, kde je to Pri hájičku. V lokalite sa nachádzajú vinice so zbierkou 16 v Československu pestovaných odrôd viniča a ich 160 klonov a tiež genofond 600 odrôd viniča.

Naša pozvánka

O tom, že víno tu nielen vedie dorožiť, ale sa z neho aj tešiť, sa presvedčte na niektorom z mnohých obecných podujatí. Každoročne sa tu konajú Veľkonočné trhy, Farmársky jarmok, Šenkvikské hody, Jánske ohne, Ockov kotlík, Súťaž vo varení kapustnice a Vianočné trhy. Tak dovidenia v Šenkviaciach!

Vinárske podujatia:

Pekné víno s rozhladom – apríl
Za vínom do Šenkvic – apríl
Otvorené pivnice na sv. Urbana – máj
Letné ochutnávky šenkvičských vín – júl a august
Deň vo vinohradoch – september
Deň otvorených pivníc na Malokarpatskej vínnej ceste – november

Foto: BSK

Foto: Fitz&Petrík vinárstvo

Foto: m-ARK

Za úspešnými projektmi treba hľadať trpezlivosť a odvahu. Tiež však elán a veľké nasadenie. Nič z toho nechýba vinárovi Jozefovi Repovi, ktorý s pokorou hovorí, že vinárstvo Repa Winery vzniklo vďaka silnej podpore rodiny.

Repa Winery

Vištická 1265/5, 900 81 Šenkvice
tel.: +421 911 126 922
e-mail: info@repawinery.sk
www.repawinery.sk

Víno má byť poctivé a autentické

Repa Winery

Okolo viniča sa obšmieval už ako malý chlapec, a tak ho to zlákalo Strednú odbornú školu vinársko-ovocinársku v Modre a neskôr na Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre. Zakúsil prácu v iných vinárstvách, dokonca spoznal aj výrobu legendárneho Karpatského brandy špeciál, pracoval na projekte vinárstva ELESKO, až dostal otázku od svojho švagra, či by sa nepokúsil založiť vlastné vinárstvo. Odpoveď na ňu už dnes poznáme. Založil, a to aj vďaka podpore širokej rodiny a manželky Lucky, ktorá má v rodinnom podniku pod palcom ekonomiku.

Začiatky v Dubovej

Základy svojho ambiciózneho plánu položil mladý vinár v pivničke svojich krstných rodičov v Dubovej pri Modre. Malý priestor prerobil a investoval do moderných technológií. Všetko len preto, aby vyrobil víno výbornej kvality a podarilo sa. Písal sa rok 2009. Odvtedy sa toho veľa zmenilo. Repa Winery dnes sídli v objektoch bývalej Výskumnej a šľachtiteľskej stanice v Šenkviaciach – teda na mieste, kde sa kedysi doslova rodili aj nové odrody.

Viac ako štvrtstoročie tu známi slovenskí šľachtitelia Dorota Pospíšilová, Tibor Ruman a Daniel Sekera pracovali na šľachtení takých odrôd viniča, ktoré by boli chutné a zároveň odolné. No časy sa zmenili a priestor začal pustnúť. Repovcov však toto miesto nadchlo a rozhodli sa oživiť ho.

Príbeh Repa Winery pokračuje v Šenkviaciach

Areál bývalej Výskumnej a šľachtiteľskej stanice prešiel vkusnou rekonštrukciou, pivnica je vybavená modernými technológiami aj tradičnými dubovými sudmi. Vďaka tomu v tomto vinárstve vznikajú prvotriedne vína z kategórie „oaked“ – vína zrejúce dlhší čas v kontakte s dubovým drevom – aj „unoaked“ – vína dozrievajúce v antikorových nádržiach bez dlhšieho kontaktu s dubovým drevom. Výber z nich môžete ochutnať v podnikovej vínotéke otvorenej denne okrem nedele. Degustačný set zahŕňa 5 až 12 vín, a pokiaľ budete mať záujem, do tajov výroby vína vás počas riadených ochutnávok zasväti sám Jozef Repa. Tie si užijete v dvoch degustačných miestnostiach aj v spojení s výborným jedlom. Domov si odtiaľto môžete odnieť nielen špičkové vína, ale aj skvelé slovenské čokolády, syry či paštéty. Nikam sa však neponáhľajte, zastavte sa a vychutnávajte! Ak prídete aj s deťmi, tie ocenia

ihrisko, zatiaľ čo vy si na terase môžete oddýchnuť pri šálke voňavej kávy, pohári prírodnej šťavy či limonády. Repa Winery je ako jedno z mála vinárstiev v Malých Karpatoch otvorené denne okrem sviatočnej nedele.

Repu fascinuje víno

Vinára Jozefa Repu víno doslova fascinuje a možno v tom tkvie tajomstvo úspechu jeho vín. Zrod lahodného moku označuje za komplikovaný a pritom veľmi jednoduchý. No cieľ, ktorý si vytýčil, nie je jednoduchý. Netúži po medailách zo salónov vín. To, čo naozaj chce, je naučiť sa vyrábať odrodovo typické vína s pôvodom. Vína, ktoré korešpondujú s miestom pôvodu, vína, ktorých chuť odzrkadľuje pôvod hrozna. Chce vyrábať kvalitné, zdravé a poctivé vína – také, aké robili jeho otec a dedko. Ich vinice v rámci reštitúcie získala rodina späť, no vtedy ešte Jozef Repa o svojom vinárstve ani nesníval. Terroirové vína s pôvodom z Malých Karpát vyrába z hrozna od partnerských vinohradníkov z Modry, Pezinka a Dubovej. Zvlášť hrdý je na svoj veltlín, ktorý zraje v dreve aj na kvasinkách, čo mu dáva plnú chuť. Popri veltlínoch určite ochutnajte aj repovské rizlinky, Müller Thurgau a silvány, pri ktorých sa snažia vždy o komplexnosť. Cieľom je teda ponúknuť zrelé, dlhoveké vína, ktoré vás očaria aj po dvoch či piatich rokoch.

Foto: m-ARK

VÍNA Z KRAJA BOZKANÉHO SLNKOM

Inú, tiež špecifickú chuť majú vína z hontianskej produkcie Repa Winery. Vďaka za to tufovému podlažiu a teplej klíme, takej typickej pre tento región. Hrozno na spracovanie vozia Repovci zo svahov Hontianskych Moraviec, kde obhospodarujú päť hektárov viníc. Ochutnať ho je zážitok, ktorý pretrvá. Rovnako ako azda rodinná tradícia. V šlapajach svojich pradedkov, dedkov a otca sa totiž možno vydá aj niektorá z troch dcér manželov Repovcov.

Foto: m-ARK

Foto: m-ARK

Foto: m-ARK

Foto: m-ARK

Keramické trhy, foto: Ján Štrba

Víno a levandula, foto: Ján Štrba

Pezinok

MESTO, KDE NEPOZNAJÚ SMÄD

Predstavte si miesto, kde sa veselost mieša s lahodnými vôňami tradičných pochúťok. Zlatistý mok, ale aj lahodné vína sfarbené ružovými odtieňmi a sýtou červenou sa lejú z čiaš do skla a šťavnaté strapce hrozna vás pozývajú ochutnať to, čo vystihuje Pezinok azda najviac – víno. Pezinské vinobranie nesmiete obísť.

Toto obľúbené podujatie s dlhoročnou tradíciou sem láka v septembri tisícky nadšencov. Prichádzajú za kvalitným vínom, ktorého chuť podčiarkujú miestne špeciality. Lokše masené, alebo plnené pečienkou, pečená kačka, či hus, sladké či slané osúchy zdobené bobuľovým ovocím, slivkami, smotanou a kôprom. Ochutnávať môžete od piatka do nedele. A zapíjať nielen vínom z lokálnej produkcie šikovných vinárov, ale aj burčiakom či sladkými muštami. Kultúrny program je vždy pestrý, niečo pre seba si v ňom nájde každý. A každé dieťa sa zasa isto poteší na kolotoči či pri stánku s farebnými lízankami a jablkami v karameli.

Deň vo vinohradoch, foto: m-ARK

Malokarpatské múzeum, foto: m-ARK

Pezinské pokušenia

O tom, že je Pezinok mestom vinárov a vinohradníkov, sa presvedčíte aj na ďalšom peknom podujatí, ktoré spája víno s liečivou silou fialovej bylinky. Víno a levandula je prezentáciou vinohradníckej a turistickej lokality známej ako Mestská kameň pod Starou horou, kde okrem ochutnávky vín zažijete prehliadku výnimočnej záhrady. Vinič sa v nej snúbi so stredomorskou flórou, predovšetkým výsadbou levandule. V tomto prostredí sa koná aj ďalšie populárne podujatie – Víno pod hviezdami. Aj koniec roka je v Pezinku spätý s vínom. Pezinok vtedy žije Svätomartinským požehnaním vína a Dňom otvorených pivníc, keď smiete nahliadnuť na miesta, kde tento tekutý zázrak skrývajú. Nie je to však iba víno, na čo Pezinčania pozývajú. Z bohatej ponuky

podujatí vyberáme: súťaž vo varení fazuľovej polievky – Fyzulnačky, Festival pouličného divadla či medzinárodnú súťaž v parkúrovom skákaní koní – Malokarpatský stravec. A opomenúť nesmieme Keramické trhy.

Keramika jedna báseň

Keramické trhy sa tradične konajú v júni a sú dokonalou prezentáciou kumštu nielen domácich majstrov, ale aj zahraničných keramikárov. Okrasných aj úžitkových predmetov z hliny tu nájdete od výmyslu sveta. Či už dávate prednosť klasickým vzorom, alebo modernej hrnčiarine, glazúrou zdobené hrnčeky, zvončeky, misy, záhradné solitéry či celé jedálenské sety si vás podmania. A popritom si neľahkú prácu s hlinou a hrnčiarskym kruhom budete môcť vyskúšať aj sami.

Pezinok vás zláka po celý rok

Pôvodne banská a vinohradnícka osada sa v priebehu rokov zmenila na slobodné kráľovské mesto. Vinič prepísal dejiny Pezinka v 17. a 18. storočí a spravil z neho jedno z najbohatších uhorských miest. Dnes patrí k najväčším lákadlám regiónu, a to aj pre spätosť s prírodou. Zaujme aj svojimi vzácnymi historickými pamiatkami a zvyškami pôvodných hradieb. Určite zájdite aj k zámku z 13. storočia, ktorý je obkolesený parkom, a pod starou renesančnou radnicou si doprajte pohár iskrivého vína.

Mestské informačné centrum
tel.: +421 033/6901120
www.pezinok.sk

Foto: m-ARK

Malokarpatské múzeum v Pezinku

Nie je len strážcom vzácnej zbierky, ale tiež sprostredkúva zážitky. A to aj také, ktoré prekvapia. Svet vína začnete vnímať inak. Jeho rôzne odtiene sa totiž pred vami odkrývajú až vtedy, keď ho ochutnáte napríklad v tme. Budete musieť poriadne nastražiť všetky svoje zmysly – oči, ktorými zvykneme veci posudzovať vám tu nepomôžu. Druhý program je degustácia vín za rôzneho farebného osvetlenia a hudby a tretí ochutnávka 5 top malokarpatských vín. Okrem toho tu môžete vidieť dve stále expozície – Príbeh vína a Dejiny vinohradníctva a vinárstva pod Malými Karpatami. Ich súčasťou je najväčšia zbierka vinohradníckych lisov v Európe. Simulátory opilstosti, arómabar, štiplovačka fliaš a ďalšie interaktívne prvky vás voviedú do sveta skutočného milovníka vín. Malokarpatské múzeum v Pezinku nachádzajúce sa v historickej budove a pretkané modernými prvkami symbolizuje dvetisíc rokov, odkedy sa na tomto území vinič začal pestovať. Degustácie môžete absolvovať v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku, prehliadky aj s audiosprevodom v siedmich jazykoch a posunkovej reči pre nepočujúcich.

Starý klenot dostane novú tvár

Foto: VideoFly

Je to veľkolepá premena! Zdevastovaná stredoveká stavba a zničené pivnice Pezinského zámku sa dočkali generálnej opravy. A tak vďaka vízii investora Štefana Šimáka spoznáme novú tvár Pezinského zámku už na jar 2019.

Kedysi...

Nikdy nepatril medzi najvýznamnejšie panstvá, no možno vďaka tomu prežil do dnešných dní. Prvé záznamy sú z 13. storočia, ale sú spojené so starým hradom, ktorý stál vysoko v horách. Pezinský zámok bol postavený ako hrad pravdepodobne v prvej polovici 14. storočia. Hrad bol chránený dvoma vodnými priekopami

a vežami. Vstup doň umožňovali padacie mosty. Hoci presné roky jeho výstavby ostávajú neznáme, predpokladá sa, že pod jeho vznik sa podpísali grófi zo Svätého Jura a Pezinka najneskôr v druhej polovici 14. storočia. Okrem grófov, ktorí tu sídlili viac ako tristo rokov, tu žili aj Pálffiovci a medzi nimi významné osobnosti stredoveku Ján Krušič a Štefan Ilešházi, ktorí

boli manželmi Kataríny Pálffiovej. Posledným majiteľom bol gróf Ján Pálffy, ktorý sice patril medzi najbohatších a najplynnejších, ale ako stavitel sa prejavil najmä pri rekonštruovaní Bojnického zámku. Posledné stavebné zásahy boli v duchu renesancie.

... a dnes

Pezinský zámok po sto rokoch úpadku prežíva nové obdobie rozkvetu a architektonickej krásy. Časť na mieste bývalého zhroneniska zámku dostal hotel. Pálffiovské apartmány boli obnovené a zariadené historickým nábytkom. Do zlatého odevu sa obnovila banketová sála, vhodná na kultúrne podujatia, svadby, konferencie a kongresy.

Luxus ozdobený hviezdikami

Ubytovať sa môžete v novom luxusnom Boutique hoteli v 5* štandarde so 48 izbami. Pre náročných klientov budú pripravené tri vežové apartmány a kráľovský apartmán s dvoma spálňami a saunou.

Svadba ako z rozprávky

Ak ste si to tu zamílovali, manželské sľuby vyslovte v romantickej Kaplnke Svätého Františka z Assisi so svadobnou terasou. Svadobní hostia sa potom budú veselieť v Zlatej sále Kataríny Pálffiovej s kapacitou 250 ľudí

alebo v menšej – Rytierskej sále Jána Krušiča pre 50 hostí. Okrem svadieb to bude aj ideálny priestor na organizáciu spoločenských podujatí či konferencií. Vaši hostia či klienti isto ocenia kvalitu hlavnej hotelovej reštaurácie Pálffy pod vedením známeho šéfkuchára Igora Čehyho. Tradičnú kuchyňu bude ponúkať Zámocká Viecha – vinárska reštaurácia s kapacitou 120 ľudí – a v sezóne aj vonkajšie reštauračné terasy. Rokovania s partnermi tiež vybavíte v zámockom bare Štefana Ilešháziho, kam sa zmestí 40 osôb. No a po práci zrelaxujete v tunajšom wellness s vírivkou, saunami, vykurovanými ležadlami a terasou s výhľadom do parku.

Šimák Zámok Pezinok – Zámocké vinárstvo

Víno sa rozhodli robiť tak, ako sa má: z vlastného hrozna z vlastných viníc. Jeho hlavnými atribútmi sú sviežosť, chuť a vôňa – typické pre úrodné, vápenaté pôdy Strekovského vinohradníckeho rájónu. Takmer sto

hektárov viníc obhospodarujú v Dubníku a Svodíne na južnom Slovensku. Vynikajúcou kvalitou sa vyznačuje najmä tunajšia Frankovka modrá či Rizling rýnsky.

Pivnice s príbehom

Vína z tejto produkcie dozrievajú v barikových sudoch v stredovekých pivniciach. Tie najstaršie sú klenbové a postavili ich z pálenej tehly. Najmodernejšia vinárska technika zaplní rozľahlú pivnicu orientovanú na sever až severovýchod. Nahradila tak betónové tanky z 50. rokov minulého storočia.

www.zamockevinarstvo.sk
www.zamokpezinok.sk

TIP: MÚZEUM VINÁRSTVA

V podzemí sa dozviete, ako vyzeral vinohradníkov rok alebo čo nesmel chýbať v dielni majstra debnára. V Apoštolských pivniciach má navyše každý sud svoj príbeh. Ten najstarší si toho už pamätá! Je z roku 1807 a zobrazuje sv. Leopolda. Na ďalších uvidíte portréty svätých apoštolov a erby majiteľov. A ktovie, možno časom pribudne aj erb rodiny Šimákovcov, veď v rodinnom vinárstve pracujú aj Štefan Šimák mladší s bratom Richardom.

Foto: Zámocké vinárstvo

Vo víne vraj človek nájde pravdu. V Svätom Jure za vínom nájdete silné príbehy, ktoré pretrvávajú. Rovnako ako pamäťová stopa po svätajurskom víne.

Foto: VideoFly

Svätý Jur

MESTEČKO, KTORÉ POTEŠÍ VINÁRA, TURISTU AJ CYKLISTU

Deň vo vinohrade, foto: m-ARK

O vinársku tradíciu sa tu od roku 1997 stará obnovený Svätajurský vinohradnícky spolok. Organizuje Výstavu vín spojenú s ochutnávkou pri príležitosti Svätajurských hodov a od roku 2009 aj výstavu Kráľovský rizling. Spolok má viac ako 50 členov a zapája sa do podujatí v rámci Malokarpatskej vínnej cesty.

Srdce turistu tu zaplesá

Nad obcou sa nachádza vyhľadávaná lokalita Biely kríž, kde sa nedávno podarilo veľmi citlivo

zrekonštruovať horáreň Biely kríž. Starousadlíci jej nepovedia inak ako horáreň U Kocmundu. Okrem služobného bytu sa v nej nachádzajú aj štyri izby na turistické ubytovanie s kúpeľňami a jedáleň, takže, turisti: hor sa do Jura! A keď všetko pôjde, ako má, postupne tu pribudne aj rodinný apartmán a bufet. Pozornosť, zvlášť veriacich, priťahuje Pustý kostolík nachádzajúci sa medzi Račou a Svätým Jurom. Stojí na mieste, kde bola kedysi Kaplnka Nanebovzatia Panny Márie. Údajne ju dal postaviť v 14. alebo 15. storočí bývalý vojenský

Foto: archív mesta

Foto: m-ARK

dôstojník a s manželkou tu potom žili. Interiér jednolodovej stavby zdobia dve diela akad. maliara Karola Drexlera so zobrazením Panny Márie uprostred viniča. Za obdiv stojí aj stĺp s barokovou sochou Panny Márie zo 17. storočia a malá kalvária.

Zabudnutý zvon objavila sviňa

Nedaleko tejto kaplnky vraj zakopali veriaci z Jura počas tureckých vojen zvon z Kostola sv. Juraja. Časom naň však zabudli. Turci plienili a vraždili, nuž zvon bolo to posledné, čo im chodilo po rozum. Objavila ho až divá sviňa, ktorá v spustnutej kaplnke ryla. Na mieste nálezu veriaci v roku 1697 postavili sochu Panny Márie a kaplnku opravili. Zvon premiestnili do drevenej zvonice pri farskom kostole. Kaplnku spravovali piaristi, no keď syn Márie Terézie Jozef II. zrušil kláštory, miesto spustlo. Znova ožilo až po morovej epidémii, ktorá zomkla tri blízke farnosti – svätajurskú, vajnorskú a račiansku. Prosby farníkov nebeská Matka vypočula a oni sa zaviazali, že

kaplnku opravia a budú sem každý rok putovať. Púť, na ktorú vás pozývame, sa koná vždy na sviatok Nanebovzatia Panny Márie.

JuRaVa vás volá!

Blízkosť Svätého Jura, Rače a Vajnora sa zrkadlí aj v projekte JuRaVa. Malokarpatsko-šúrska cyklomagistrála sa vyznačuje pohodovou jazdou, takže nesklame žiadneho, ani rekreačného cyklistu. Zo sedadla bicykla budete obdivovať okolitú „šúrsku“ prírodu, vinice a v bývalom slobodnom kráľovskom meste aj vinohradnícke domy, budovu 1. uhorskej konskej železnice či pôvabné námestie s morovým stĺpom. Všimnete si mestské hradby z rokov 1603 až 1664. Pôvodne mali päť kruhových bášť, deväť bastiónov, dve malé vedľajšie bránky do vinohradov a štyri hlavné brány. Časť z nich sa dodnes zachovala a mesto ich obnovuje.

Podujatia:

Svätajurské hody – apríl
Sviatok Nanebovzatia Panny Márie – 15. augusta
Vianočné trhy – december

Pustý kostolík, foto: VideoFly

Foto: m-ARK

Šípková Ruženka otvorila oči

WIEGEROVA VILA

Zavrite oči, nadýchnite sa, napočítajte do päť a otvorte ich. Asi budete mať pocit, že sa vám snívá a zobudili ste sa v čarovnom Provensalsku.

Nie, nie! Nie je to sen a ani nie ste vo Francúzsku. Stojí pred vami majestátna Wiegerova vila so svojim autentickým príbehom. Nad Svätým Jurom ju nechal v roku 1921 postaviť vinár Wieger. Jej životopis prepísala po Wiegerovej smrti židovská rodina Kestnerovcov, ktorá ju s pozemkami odkúpila. Neskôr o vilu prišla a tá slúžila na rôzne účely. Zmenila sa na liečebňu pre dôstojníkov, sirotinec aj internátnu školu. Ako za totality menila majiteľov, chátrala. Takmer 100-ročná dáma však v súkromných rukách nabrala nový dych, prešla

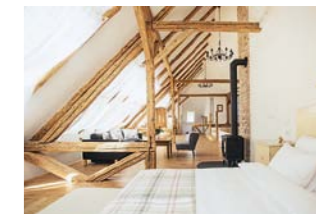

Foto: www.wiegerovavila.sk

vydarenou rekonštrukciou, a tak sa tu dnes konajú podujatia na najvyššej úrovni. Priesktor nie je bežne otvorený, dá sa ale objednať, a tak tu môžete prežiť napríklad romantickú svadbu. Nuž, len si predstavte ten deň: kamennú usadlosť zohrievajú slnečné lúče, ktoré sa tlačia cez sklené tabule dnu. Vôňa kvetov sa vznáša v miestnostiach s vysokými stropmi a drevenými trámami. A je jedno, či je leto, alebo zima. Nádhera, do ktorej je Wiegerova vila zasadená, nepozná medzi ročnými obdobiami rozdiely.

KRÁSNE VÍNA, KTORÉ CHUTIA INAK

Také sú vína z Vinárstva Bognár, v ktorých chuti sa zrkadlí tradícia, rodinný prístup a trpezlivosť, ale tiež klíma Malých Karpát, ktorá dodáva vínam z tejto oblasti ich nezameniteľný charakter. Vinice zalieva slnko a na chvíľu máte pocit, že toto je raj.

Ochutnať vína z Vinárstva Bognár je vždy zážitkom. A vyberať je naozaj z čoho. Či už máte radšej suché biele, svieže ružové vína s ovocným charakterom alebo syté červené, v ktorých odhalíte tóny čiernych ríbezlí či višní, vo Vinárstve Bognár určite nájdete víno podľa svojich predstáv.

Na víno k piaristom

Ochutnať z produkcie tejto vinárskej rodiny môžete na unikátnom mieste – v historických priestoroch kláštora Rehole piaristov. Štyristoročná pivnica pod kláštorom je ideálnym miestom na degustáciu. Stretnutie s priateľmi v komornom prostredí alebo veľké posedenie sa v tomto krásnom

kamennom priestore s klenbami zmení na mimoriadnu udalosť. Pohodlne sa sem zmestí až 60 hostí. Chuť tekutého zlata ešte zvýrazní ďalšia špecialita: chutné zrejúce kravské, ovčie a kozie syry. Toto spojenie bude pre vás a vaše chuťové poháriky skutočným potešením. Presvedčia vás radi aj o tom, že vo Svätom Jure vedľa pripraviť skvelé masťené či plnené lokše či upiecť hus a kačku.

Na čerstvom vzduchu

Komu by sa zažiadalo ochutnávky priamo vo vinohrade, Bognárovcí mu splnia aj toto želanie. V jarných, letných a jesenných mesiacoch pripravujú degustáciu v niektorých z vinohradníckych lokalít nad mestom. Napríklad vo vinohrade Hofweigarten, odkiaľ dovidíte až za Bratislavu. Zaujímavý je aj tým, že má 6 terás a je to posledná zachovaná vinica v bezprostrednom dotyku s mestskými hradbami.

Nová vínokéa

Degustovať vína môžete denne aj v novootvorenej vínokéi, bez potreby ohlásiť sa vopred. Kapacita je do 30 miest. Tak čo, uvidíme sa u Bognárovcov?

Vinárstvo s vínokéou BOGNÁR
Prostredná 42 (kláštor Rehole piaristov)
900 21 Svätý Jur
tel: +421 902 65 10 65
www.vinobognar.sk

Foto: m-ARK

DUBoDOM - víťazné dielo súťaže CE ZA AR
v kategórii Rodinné domy za rok 2018
Autor: Ing. arch. Pavol Šiška

Foto: DUBoDOM

Nie som dub ani dom, som DUBoDOM

Ochutnať vína z produkcie Michala Bažalíka môžete aj tu. Najskôr si však skúste spomenúť, kedy ste sa naposledy cítili byť súčasťou prírody, prežili čas v tichu a len tak sedeli pod stromom? Videli, ako sa s briežením prebúda príroda či ako sa ukladá na spánok? Je miesto, kde si vás tento pocit nájde.

Volá sa DUBoDOM a vyrástol nad Svätým Jurom. Jednoduchá, no pritom nadčasová drevostavba. Interiérom DUBoDOMu prerastá starý dub a ďalší jedinečný zážitok ponúka exteriér. Nájdete tu vinicu s vyše tridsaťročným vinohradom, kde sa namiesto traktora pasú miniovečky a kosia trávu. Miesto ideálne na stretnutia pri víne. Na terasu, kde pod hviezdami spoznáte novú podobu vína, vás pozýva vinár **Michal Bažalík**. A po výdatnej koštovke v kruhu blízkych vám strechu nad hlavou poskytne tento malý milý domček. No a keď sa ráno zobudíte a budete mať pocit, že ste pri vetre cítili jeho jemný pohyb, vedzte, že to nebol len sen. Ráno nasadnite na elektrobicykle, ktoré majú hostia k dispozícii, a vydajte sa spoznávať ďalší kúsok Malých Karpát. www.dubodom.sk

Renesancia s príchutou súčasnosti

Po stene Renesančného domu sa ťahá údajne najstarší vinič vo Svätom Jure. Storočný koreň si pamätá časy, keď miesto žilo iba vínom. Po dekadách chátrania sa táto pamiatka v rukách nových majiteľov dožíva ďalšej renesancie.

Miestny vinár Michal Bažalík tu vyrába svoje vína a s vínom priniesol do domu život. 600-ročná pivnica poskytuje dokonalé prostredie pre archív a vyzrievanie jeho spontánne kvasených naturálnych vín. S pohárom vína v ruke tu môžete zažiť koncert či premietanie pod hviezdou oblohou. Jeseň je ako stvorená na ochutnávky mladého vína či pečenie čerstvého chleba v tradičnej peci. Impozantná moruša na zadnom dvore ponúka plody, ktoré tu počas leta premieňajú na vlastný sorbet. Ak dávate prednosť lahodnému koláčiku s kvalitnou kávou, určite zavítajte do kaviarne Čokokafé a vychutnajte si dobroty

pod jej historickými klenbami. Ak prichádzate zďaleka, radi vás tu ubytujú v štýlovom apartmáne na poschodí. Renesančný dom sa teší na vašu návštevu.

Renesančný dom a apartmán:
FB: Renesančný Dom
mail: info@renesancnydom.sk

Kaviareň:
FB: Čokokafé
instagram: [coko_kafe](https://www.instagram.com/coko_kafe)

Foto: m-ARK, archív Renesančný dom

Víno Skovajsa

sa „skovávať“ nemusí, patrí na stôl náročného konzumenta

V ponuke tohto rodinného vinárstva, ktorému dáva pevné základy staro-rodíčovská tradícia, nájdete kvalitné vína rôznych odrôd, farieb a chutí.

Dlhú vinohradnícku niť prestrihol bývalý režim, a tak rodinná firma Skovajsa vznikla v roku 1991 s cieľom začať tam, kde jej predkovia museli skončiť.

Biele, červené i ružové vína Skovajsa pochádzajú zo 7,5 hektára vlastných viníc v Pezinku a Limbachu. V ich ponuke nájdete moderné svieže vína s výraznou odrodovou arómou a výhradne z vlastného hrozna. Ochutnať ich môžete počas degustácie priamo vo vinárstve alebo počas rôznych podujatí, akými sú **Pezinské otvorené pivnice, Víno a levandula či Chute Malých Karpát**. Skovajsovcovia sa na vás tešia aj počas **Otvorených vech**, keď môžete od mája do októbra spoznávať vína

a zhovárať sa s ich producentmi priamo u vinárov v pivničkách, vinárstvach či vechach. My odporúčame ich unikátny Pinot Blanc.

Foto: Víno Skovajsa

Víno Skovajsa

www.vinoskovajsa.sk

tel.: +421 905 164 227

FB: www.facebook.com/vinoskovajsa

Vlna z Mlyna

BEZ MOZOL'OV A LÁSKY K PÔDE BY VÍNO TAK NECHUTILO

Tento príbeh sa začal písať v 18. storočí, keď Štefan Zloch začal vysádzať prvé sadenice viniča v Ompitáli – dnešných Dolanoch. S krátkou prestávkou pokračuje tento príbeh aj po revolúcii, keď rodine vrátili vinohrady. Dnes sa teší zo 45-ročných viníc, z ktorých dorába Rulandské biele, Veltlínske zelené, Rizling vlašský, Silvánske zelené, Svätovavrinecké a iné vína. Vyznačujú sa typickými vôňami a chuťami terroiru slnečných svahov Malých Karpát. Súčasťou vodného mlyna, ktorý pred 15 rokmi začali Zlochovi prapravnici – Demovičovci – zvelaďovať, je aj pivnica, kde hostí vítajú počas obľúbených degustácií.

V Mlyne to však žije celý rok, ktorý sa tu začína Zabíjačkou na Mlyne, pokračuje Fašiangovou koštovkou mladých vín, Cimbalkou... Rozprávkové Vianoce tu zažijete počas Adventu na Mlyne. Mlyn vám radi ukážu aj inokedy, stačí sa ozvať. A okrem prírodných vín ochutnáte aj výbornú pečenú kačku s lokšami. Zväzok čečiny na bráne je symbolom toho, že ste tu vítaní.

VÍNA Z MLÝNA
Dolany

VÍNA Z MLÝNA
Dolany 64, 900 88
tel.: +421 903 935 525
www.vinazmlyna.sk

Foto: Vlna z MLYNA

www.CESTUJEME.PONOVOM.sk

LÍSTOK JE AKTÍVNY		
ZÓNY	MINÚT	PLATNOSŤ
2	30	00:29:53

Základný z Hlavná stanica

Naposledy zakúpené lístky

ZÓNY	MINÚT	ZÁKLADNÝ
2	30	0,90 €

MOBILNÁ APLIKÁCIA

INTEGROVANEJ DOPRAVY V BRATISLAVSKOM KRAJI

cestovné lístky

vyhľadávanie spojení

cestovné poriadky

ANDROID APP ON Google play

Available on the iPhone App Store

www.slovakia.travel

DOVOLENKA NA SLOVENSKU DOBRY NÁPAD

